Londyn 6.8.43. Komunikat polski wieczorny.

Front wschodni. Armia gen. Rokossowskiego postępuje w kierunku Briańska. Zagrożony jest Karaczew oddalony o 4o km od Briańska. Dzięki ostatnim zwycięstwom ros. wolna jest już linia kolejowa Briańsk-Charków. Z Orła ustepowali Niemcy ulica po ulicy, paląc każdą z nich za sobą. Biełgorod był również silnie broniony, walki na ulicach były zażarte. Pod Biełgorodem padło 3.ooo Niemców.- Na znak radości z powodu zdobycia Orła i Biełgorodu 12o dział w Moskwie dało 12 salw.

Front śródziemnomorski. Dzień 4 sierpnia został określony jako "najczarniejszy dzień" dla osi. Poza stratami na froncie wsch. utracili oni najważniejszy przed Messyną punkt obronny: Catanię. Obecnie oddziały osi (przeważnie niem.) wycofują się w kierunku płn. ku Messynie. Wojska te są pod stałym obstrzałem artylerii marynarki ang., która również ostrzeliwuje jednostki wł. w cieśninie messyńskiej. RAF ze swej strony bombarduje cofające się oddziały npl-a, usiłując przeszkodzić im w dotarciu do Messyny. "Latające fortece" bombardowały Messynę. Npl broni się silnym ogniem artylerii p-lot., starając się utrzymać wolną drogę odwrotu. -- We Włoszech Badoglio stara się zapobiec rozruchom, wydając dekrety zaostrzające dyscyplinę. Prasa szwajc. i inne neutralne donoszą, że demonstranci żądają ustąpienia Badoglio, którego rząd jest uważany powszechnie za formę przejściową. Ludność włoska pragnie nareszcie pokoju.

Pacyfik. Wojska ameryk. zajęły Munda na Nowej Gwinei.

Front zach. Hamburg po ostatnim nalocie (8-ym) jeszcze płonie. Brak dotąd w nim wody, gazu i elektryczności.

Londyn, 7.8.43. Kom.polski wieczorny.

Front śródziemnomorski. Wojska Ameryk. dochodzą na froncie centr. do kluczowej pozycji natym odcinku - Troiny (na płn. od Agira). Na froncie wsch. Anglicy postępują naprzód Niemcy stawiają zacięty opór. Oddziały wł. są wycofywane na tyły w obawie, by się nie poddawały. Cieśnina mesyńska jest stale patrolowana przez jednostki morskie ang. Sama Mesyna była bombardowana dookoła. Front od jednego wybrzeża do drugiego ciągnie się na długości 7o km. Przez sprzymierzonych została zajęta wyspa Ustica (na płn.zach. od Palermo). Dotąd sprzymierzeni wzięli do niewoli 125 tys. jeńca (Włochów i Niemców). Neapol był bombardowany ponownie.--- Do Włoch przybył min.spraw zagr. Rzeszy, Ribbentropp, celem omówienia spraw bieżących.-- Badoglio ogłosił stan wyjątk. we wszystkich prowincjach Włoch. Mimo to strajki nie ustają. Socjaliści wł. nawołują do strajku generalnego.-- W kołach finansowych zwracają uwagę na zagrażający Włochom chaos finansowy, w związku z czym spodziewana jest zupełna dewaluacja lira.

Front wschodni. Wojska niem. cofają się wzdłuż drogi kolejowej, przechodzącej przez Briańsk. Na odcinku Briańska Rosjanie zbliżają się do tego miasta w promieniu 3o-5o km Na odcinku Charkowa został odboty przez wojska sow. Zołoczew. Ze Smoleńska Niemcy wywożą urządzenia techn.

Niemcy. Wg informacji Deutsche Nachrichtenbüro do kwatery gł. zostali wezwani na narady Görring, Göbbels, Himmler, von Bock, Keitel, min.Spee i liczni dygnitarze partyjni.- W związku z tym spodziewane są zmiany na stanowiskach w Rzeszy.-- W całych Niemczech (a zwłaszcza w zach., płn.-zach. i Berlinie) odbywa się istna wędrówka ludów. Do Hamburga przybył wprost z narad w gł.kwaterze Görring. - Göbbels stwierdził, że Luftwaffe nie jest dość silna, by bronić całe Niemcy przed nalotami.

Sprawy polskie. Nacz.wódz gen.Sosnkowski odbył konferencję z prezesem R.N. Grabskim i min.spr.zagr. Romerem. Na konferencji z min.Edenem premier Mikołajczyk przedstawił straszliwe akty terroru niem. w Polsce. Skierowane zostało w tej sprawie memorandum do rządów W.Brytanii i USA.

Kraje okupowane. Wg informacji z Istambułu Jugosławię ma ją okupować w miarę wycofywania się wojsk wł. oddziały wojsk.bułgarskich, pozostających pod komendą oficerów niem., lub oficerów bułg. wyszkolonych przez instruktorów niem. Toż dotyczy Grecji. Oddziały bułg. zajmują Tra

cję i Macedonię (z wyj.Salonik). Wycofywane oddziały wł są umieszczane w barakach. W Atenach wyszedł zakaz sprze dawania Włochom ubrań cywilnych.-- We wszystkich kraja okupowanych mają miejsce sabotaże dostaw kontyngentów zbożowych. W Chorwacji ludność niszczy zbiory.- W Polsc w wojew.stanisławowskim Niemcy ustanowili 8.000 nadzorc do pilnowania dostaw kontyngentów. W szeregu miejscowoś popalono rejestry kontyng.

Londyn, 9.8.43. Kom.polski wieczorny. (silne fadingi)

Front śródziemnomorski. Nowe postępy wojsk ameryk. na wybrzeżu płn.Sycylii. Oddziały ameryk. wylądowały na barkach desant. pod osłoną kontrtorpedowców na tyłach wojsk niem. i zajęły miejscowość Capo d'Orlando. Inne oddziały ameryk. posuwające się naprzód na odcinku centr. zajęły Cesaro (na płn.wsch. od Troiny) i San Fratello (na płd. od linii kolej. San Stefano-Capo d'Orlando). VIII armia ang.zajęła Acireale (na 65 km na płd od Mesyny).- Lotnictwo sprzymierzonych bombarduje drogi odwrotu do Mesyny i patroluje cieśninę mesyńską. W płd.Włoszech były bombardowane objekty kolej. Lotnictwo osi, zdaniem jednego z szefów lotnictwa ang., wyraźnie unika walki. W jednym wypadku grupa 5o transportowców, lecąca pod osłoną myśliwców, odmówiła przyjęcia walki i zawróciła. Strącono 2o transportowców. Lotnictwo sprzymierzonych wydaje się być jedynym władcą powietrza na tym froncie.-- We Włoszech partia socjalistyczna postawiła żądania, zawarte w 8 punktach, m.i. ustąpienia rządu i zawarcia pokoju na zasadach karty atlantyckiej.- Nastąpił run na banki wł., ludność uciekająca przed nalotami na prowincji podejmuje wkładki z kas oszcz. i banków.

Front wschodni.Pancerne oddziały sow. znajdują się na 26 km od Charkowa. Linia kolej. do Połtawy zagrożona. Na odcinku Briańska Niemcy stawiają zacięty opór. Wojska sow. postępują naprzód dziennie około 15 km. (Sprawozdanie z tego frontu często zupełnie niedosłyszalne).

Kraje okupowane. Naloty na Francję płd.(zakłady zaopatrzeniowe).-- Ze zbombardowanych miast niem. przybyło do Rabki 3 tys.dzieci niem. Na Pomorze ewakuuje się ludność niem. z Berlina i prowincji sach. Na Górnym Śląsku została utworzona Ostschlesische Wachdienst, której poruczono m.i. straż nad fabrykami w obawie sabotaży na większą skalę i strajków.-- W Albanii mimo bombardowania z powietrza walki oddziałów powst. nie ustają.-- Na linii kolej. Ateny-Saloniki dywersanci wysadzili most w chwili, gdy przejeżdżał pociąg. 12 wagonów z amunicją wyleciało w powietrze.

Węgry.Demonstracje za pokojem. Doszło do starć na ulicach Budapesztu między demonstrującymi studentami uniw. a policją.

Rumunia.W Rumunii ogłoszono pobór do oddziałów SS. Jak się zdaje, gen.Antonescu spodziewa się, że nie zdoła inaczej utrzymać władzy.

Szwecja. Wskutek odmówienia przez Szwecję tranzytu przez jej terytorium Niemcom, Niemcy wg źródeł z państw neutr. są zmuszeni ewakuować swe oddziały z Norwegii drogą morską. Jeden ze statków "Monte Rosa" odbył 3-krotną turę z transportem wojsk niem. z Norwegii do Danii.
W Finlandii zanotowano wzmożoną akcję dyplomatyczną.

1.2 3.4.5.6.7 8.9.10.11.12

Londyn, 1o.8.43. Kom.polski wieczorny.

Front śródziemnomorski. Na Sycylii dalsze postępy sojusz=
ników, VIII armia ang. i VII ameryk. połączyły się międz;
Bronte a Troiną. Wojska osi są osaczone w dolinie Randaz=
zo; sojusznicy znajdują się o 16 km od Randazzo, które ~~jest~~
jest ostrzeliwane przez artylerię i bombardowane z powie=
trza. Niemcy cofając się usiłują wysadzić w powietrze mo=
sty i niszczyć drogi. Oddziały ameryk. po wylądowaniu w
Capo d'Orlando posunęły się naprzód o 8 km, biorąc do
niewoli licznego jeńca i sprzęt. Na odcinku wsch. oddzia=
ły ang. posuwają się zwolna naprzód, zdobyta miejscowość
Fedaro (?) koło Acireale. Droga do Messyny jest wciąż bomb
bardowana, zasłana zniszczonym sprzętem i pojazdami mech.
Samoloty sprzymierzonych zatopiły kilka małych statków ~~ni~~
wł. koło Sycylii.- Gen.Montgommery określił sytuację na
Sycylii nast.: Niemcy są skazani na zagładę, dni szwabów
są policzone.-- We Włoszech ustąpił minister spr.wewn.,
tekę jego objął Rizzi.
Front wschodni. Charków jest otaczany przez wojska sow.
Niektóre oddziały sow. znajdują się już 16o km na zach.
od Charkowa. Na płn. wojska sow. znajdują się około 15
km od Charkowa, na płn.zach. o 25-3o km. Niemcom do od=
wrotu pozostał tylko korytarz szerokości 8o km. Już tylko
3 linie kolej. są w rękach niem. Odwrót niem. z pod Chark
kowa jest zdezorganizowany, oddziały pozostawiają broń,
amunicję i sprzęt woj. - Rosjanie uderzają pozatym w kie
runku Sum. Od Połtawy znajdują się w odległości 8o km.
Tyle linii komunikacyjnych zostało przyciętych przez woj=
ska sow., że oddziały niem. tracą często łączność. Pod
Briańskiem zacięty opór niem.,żale i tu Rosjanie posunę=
li się naprzód, odbijając 8o miejscowości, i zdobywając
wielkie ilości sprzętu.
Front Zach. Ub.nocy RAF bombardowała Mannheim i Ludwigsh
hafen.(motory Diesela, zakłady samochod. i tp.) Pozatym
bombardowano sieć kolej. we Francji, Belgii i Holandii.
Radio ang. przypomina, że Göring 4 lata temu, zwiedzając
zakłady przemysł. w Zagłębiu Ruhry, oświadczył, że Zagłę
bie to jest najzupełniej zabezpieczone przed nalotami i
będzie mogło spokojnie pracować. - Jeden z komentatorów r
radio lond. dzieli Niemcy na 2 państwa: bombardowane i
niebombardowane i zauważa, że Niemcy zdecydują się szybko
na pokój, jako że: "lepszy jest straszny koniec, niż ~~stra~~
strach bez końca". Radio niem. ogłosiło, że jeden milion

Berlińczyków ewakuowano. Hamburg już został ewakuowany w całości, zaś w prasie miejscowej została ogłoszona ewakuacja Szczecina.

Niemcy. ~~Neue Züricher Zeitung~~ Neue Züricher Ztg określa upadek Mussoliniego jako o wiele większą klęskę dla Niemiec niż upadek Stalingradu.. Nadzieje na zwycięstwo Niemiec z każdym dniem maleją, ale brak również nadziei, by partia zgodziła się ustąpić nawet w tym wypadku, gdyby wzmogło się bombardowanie. Zakończenie wojny spodziewane jest w tym roku, a nadchodzące tygodnie będą decydujące.- Ustanowiony został nowy urząd kontroli nad obozami jeńców i jeńcami. Prawdopodobnież idzie o to, by spowodu braku sił roboczych zatrudnić wszystkich jeńców. Już od dawna, wbrew międzynarod.konwencji, używani są do robót przyfrontowych jeńcy Polacy i Rosjanie.

Sprawy polskie. Lippman w New York Tribune stwierdza, że 2 państwa w Europie stanowią kluczowe pozycje: Francja i Polska. Polska musi być silna i oprzeć swą granicę płn o morze. Co do granic wsch., to sprawę tę załatwi pomyślnie i ugodowo z Rosją. Najważniejsze są dobre granice zach Polski i pewność, że Niemcy znowu się nie odrodzą.

Ze źródeł neutr. donoszą, że w Rumunii (Bukareszt, Ploeszti) wybuchły strajki. Radio szwajc. stwierdza, że najwyższy już czas, by Roosevelt, Churchill i Stalin zaczęli myśleć o urządzaniu pokoju.- W Macedonii walki Greków z Bułgarami.

London, 11,8.43. Kom.polski wieczorny.

Front śródziemnomorski. W poniedziałek okręty bryt. wjech ły do zatoki neapolitańskiej i bombardowały z wielką pre cyzją objekty wojsk. w Castellamare di Stabia, bez żad= nych szkód w ludziach. Na płd. RAF bombardowała mosty i połaczenia kolej. koło Castel Vaticano (?). VIII armia bryt. doszła do Guardia (60 km na płd. od Mesyny). Oddzi ły ameryk. i kanad. przeprowadzają okrążenie Etny. Jeden z korespondentów ang. omawia znaczenie Randazzo, które tym jest dla Sycylii, czym Tunis i Bizerta dla obrony Tu nisu, nic więc dziwnego, że jest tak silnie bronione. Wojska ameryk. posuwają się wzdłuż rzeki Rosa Marina, nad której ujściem wyladowali w czasie ostatniego desan tu morskiego. Bombowce sojuszn. bombardują wybrzeże wsch Sycylii. Lotnictwo zatopiło dziś znowu 4 małe statki wł w pobliżu Sycylii. Ogółem zatopiono 60,000 ton floty wł. w tym kilka okrętów woj.-- Z Berna Szwajc. potwierdzają ustąpienie ministra spraw wewn.Włoch, Bruna Formacioni, równocześnie z nim ustąpił prefekt Neapolu. Giovanni Roveda odmówił przyjęcia proponowanego mu stanowiska do czasu wyjaśnienie sytuacji polit. zagranicznej.

Front zachodni. W dniu wczorajszym (wtorek) silny nalot na Norymbergę. 16 samolotów ang. nie powróciło do swych baz, strącono 3 samoloty npl-a. Bliższych szczegółów na= razie brak.-- Jak ze źródeł neutr. donoszą, w Niemczech odbywają sie spontaniczne wędrówki ludzi ze zbombardowa nych lub zagrożonych bombardowaniem miast. Załamują one całkowicie organizację ewakuacji. Wiadomo, że dotąd ucie kło z miast płn. i płn.zach Niemiec 4 miliony ludzi. W barakach dla ewakuowanych pod Hamburgiem wybuchł tyfus Ewakuacja z Berlina została wstrzymana na 48 godzin z po wodu ~~krwdmskai~~ załamania organizacji. Kontrola Gestapo jest bardzo utrudniona. Zdarzają się częste wypadki za= łatwiania starych porachunków z gestapowcami - jak dono= si Stockholm. Żegluga niem. była zmuszona opuścić Ham= burg.- Rzecznik wojsk.ang. oświadczył, że obecnie będzie się bombardować tylko te fabryki, które wykonują końcowe stadia sprzętu woj. lub tp.

Front wschodni. Dzisiejszy nocny komunikat z Moskwy dono= si, że wojska sow. dotarły do Lipcy, oddalonej o 15 km na płn od Charkowa. Otoczenie Charkowa postępuje, linia na Dniepropietrowsk zagrożona. Główne linie kolej.bombar dowane przez ~~xxxxxxxx~~.lotnictwo sow. Pod względem ilo

ściowym przewaga lotnictwa sow. znaczna. Jest to Niemcom tym przykrzejsze, że xxxxxxx cofają się przez zupełnie nieosłonięte bezleśne okolice. Wojska sow. zajęły Kotinec na linii kolej. Briańsk-Orel, oddalony o 25 km od Karaczewa, ostatniej umocnionej bazy niem. przed Briańskiem.

Kanada. Wczoraj wieczorem radio ang. doniosło o spotkaniu Churchilla z Rooseveltem w Quebec. Churchill zamieszkał w pałacu Frontenac. Churchillowi jak i Rooseveltowi towarzyszą oficerówie sztabów. Spotkanie nastąpiło w drugą rocznicę uchwalenia karty atlantyckiej. Wg radia ang. odbywa się doniosła konferencja wojenna, która może zadecydować o uwolnieniu Francji i całej Europy.

W New York Herald Tribune ukazał się artykuł Lipmana p.t. Klucz do jedności. Streszczenie tego artykułu podamy jutro.

Londyn, 12.8.43. Kom.polski wieczorny.

Front śródziemnomorski. Oddziały amerykł. lądowały ponownie na kmg płn.wybrzeżu Sycylii, tym razem na wsch. od Capo d'Orlando, 8-a armia ang. na wybrzeżu wsch. posunęła się dalej w kierunku Mesyny i zajęła dalsze 2 wioski. Wojska sprzymierzonych posuwają się dalej w kierunku Randazzo. Walka na tym odcinku przeszła w stadium krytyczne Równocześnie lotnictwo bombardowało sieć komunik. na Sycylii. We środę RAF bombardował miejscowość (połączenia kolej.), oddaloną o 80 km na płn od Rzymu. Z wtorku na środę bombardowano sieć kolej. w płd Włoszech.- Gen.Alexander przybył do Palermo. Podkreślił swe zainteresowani dla wychowania i wyżywienia dzieci sycylijskich.- Radio Algier donosi, że jest on wszędzie mile witany przez dostojników kościelnych. Wszędzie, gdzie wejdą sprzymierzeni,zostaje dowieziona i rozdzielona dla miejscowej ludności żywność.

Front zachodni. Dziś za dnia i nocy ubiegłej działalność lotnictwa sojusza. nadx terytorium Niemłec. Ześrody na czwartek lekkie bombowce Moskito bombardowały Zagłebie Ruhry i Nadrenię. We środę u wybrzeży Bretanii RAF zatopiła 4 statki zpośród 5 zaatakowanych,

Front zachodni. Siły ros. zmierzają w kierunku Połtawy. Została przecięta linia kolej. Charków-Połtawa na szerokości 16 km. Zajęte zostało przez bolszewików miejsc.Achtyrka. Niemcy wycofują się z Charkowa w kier.płd. Została zdobyta miejscowość Aleksiejewka na drodze do Karaczewa. Armia czerw. znajduje się już o 80 km na zach. od Białgorodu. "Times" stwierdza, że inicjatywa jest w zupełności w rękach ros.

Anglia.Prem.Churchillx po zwiedzeniu wodospadów Niagary udał się do USA na dalsze konferencje z ROOseveltem. Miejsce pobytu premiera W.Brytanii nie zostało ujawnion - Ambasadorowie Anglii i USA byli na konferencji u Stalina.

Francja. Z Madrytu donoszą, że z wybrzeża płd Francji wycofywane xxxoddziały wł. są zastępywane niemieckimi. Marsz.Rundstedt przybył na wybrzeże na inspekcję.- Francuskie oddziały SS (t.zw.Lavala) są dowodzone przez oficerów franc. i niem.

Niemcy.Przejawiają się coraz silniejsze tendencje ewakuowania wojsk niem. z Norwegii.-Wg źródeł neutr. w Austrii daje się odczuwać coraz większy niepokój, co udzieła się również pułkom austr. na froncie wsch. Naród Au=

striaków
kźw kolportowana jest ulotka tej mniej więcej treści.
Ani Anglia ani Ameryka nie są wrogami Austrii, co zwłaszcza Anglia podkreślała nieraz nawet w czasie poprzedniej wojny. Rosja również nie jest wrogo ustosunkowana do Austrii. Jedynym wrogiem Austrii są nazi, SS i Gestapo. xx
-- Wobec tych nastrojów urzędnicy austr. należący do partii zaczynają odczuwać lek i zaniepokojenie.
Sprawy polskie. Jutro t.j.13 VIII 1943 będzie się obchodzić w radio ang.święto żołnierza polskiego. Radio ang. nada w zasięgu europ.audycję, poświęconą żołnierzowi pol. jego piosence i tp.

W komentarzu do kom. radio polskie nadało xxxxx wynurzenia szeregu mężów stanu ang. i amerykan. na temat odbudowy Europy po wojnie. Prez.Roosevelt stwierdził, że odbudowa zniszczonych przez wojnę krajów i pomoc dla nich będzie spoczywała na barkach wszystkich krajów sprzymierzonych. W pierwszym rzędzie idzie o transporty artykułów do czasu odbudowy produkcji..Inni oszwiają ilość rodzaj i kolej= ność transportów, stworzenie warunków pracy dla tych, którzy chcą pracować;, wymiana produktów po możliwie niskich cenach; zagadnienie zdrowia wsi;, przestawienie produkcji wojennej na pokojowe.

Sobota 14 VIII godz. 2o, komunikat polski

Równocześnie z nalotem na Mediolan i Turyn amerykańskie bombowce 4-motorowe Liberator, zaatakowały Wiener Neustadt. Zrzucono 150 ton bomb. Zaskoczenie było większe niż w nalocie na Ploesti. Bombowce spotkały 15 myśliwców, którzy zresztą nie zdradzali zapału do walki. Na lotnisku fabrycznym zniszczono 400 zmontowanych samolotów. Wiener Neustadt odgrywa wielką rolę w przemyśle niemieckim, odkąd zniszczono Nadrenię. Produkuje jakoby 1/3 Messerschmidtów.

Węgry. Samoloty alianckie ukazały się również nad Węgrami. Panuje tam zaniepokojenie spowodu zapowiedzi bombardowania węg. przemysłu, ponieważ pracuje dla Niemiec. Dziś radio ang. powtórzyło te ostrzeżenia. Według Ankary pozycja Hortyego coraz trudniejsza. Obok istniejacych powstają nowe partie opzycyjne /Bethlena i chłopska/. Wkrótce powinno dojść na W. do ważnych wydarzeń.

Wg informacji węgierskich rząd bułgarski przeniesie się z Sofii na prowincję z obawy przed bombardowaniem.

Włochy: Radio szwajc. donosi, że ruch kolejowy do granicy nie istnieje spowodu zniszczenia dworców mediolańskich. potrwa to jeszcze kilkanaście dni.

~~Stefani~~ Jeszcze dziś unoszą się nad Rzymem kłęby dymu. Papieża, który przybył na zbombard. tereny, tłumy ludzi uklęknąwszy błagały o pokój.

Ag. Stefani ogłosiła Rzym miastem otwartym. Radio Londyn odpowiedziało, że rząd ang. nie został o tym zawiadomiony.

Walki na Sycylii mają się ku końcowi. Wojska niem. cofaja się w pośpiechu od Randazzo. Alianci posuwają się coraz szybciej, wchodząc na równinę, gdzie będzie możliwe użycie tanków. VIII armia zajęła Giarre, Riposta, Milo. Amerykanie zdobyli na pn. od Randazzo Floreste, a nad morzem Piralino. Linia frontu ma tylko 4o km długości, najbliższa odległość od Messyny wynosi 3o km. Stłoczone na drogach kolumny są pod ogniem i bombami. Niszczy się małe statki, które chcą ujść.

Rosja: Podjęto 3. ofensywę, na Smoleńsk, przy czym inne nie słabną. Rosjanie rozporządzają wciąż wielkimi zasobami. Front ofens. liczy 5oo km. Zajęto Pawlinowo, 32 km od Jelni., stąd uderzenie idzie w dwóch kierunkach: pn. zach. i pd. zach.

Pod Charkowem przerwano dalszą linię obronną. Wg Izwiestii panuje w Ch. panika. Pod Briańskiem przełamano w ważnych punktach zewn. linię obr. Rosjanie otaczają Karaczew. Zdobyto miejsc. Nabla /Rabla?/.

e/

Roosvelt przemawiając w 2. roczn. karty Atlantyckiej powiedział: jesteśmy zdecydowani odnieść totalne zwycięstwo. Wrogami są nie tylko Niemcy, Włochy i Japonie, ale i te siły, co tamują postęp świata. Następnie powtórzył zasadnicze punkty karty: Prawo narodów do własnych rządów, do współpracy międzynar. i bezpieczeństwa. Nie będzie zdobyczy teryt., zmian granic bez zgody zainteresowanych. Przywrócone zostaną prawa suwerenne. Dostęp do surowców, usunięcie agresji, lęku przed nędzą, siłą. Wolność mórz.

Premier Mikołajczyk otrzymał od krajowej reprezentacji list do Churchila w odpowiedzi na orędzie jego do narodu polskiego: Kraj okryty żałobą po śmierci Sikorskiego z głębokim przejęciem wysłuchał pańskiego orędzia. Znalazło ono wielkie zrozumienie w kraju walczącym, gdzie osoba Pana otoczona jest prawdziwą czcią. Jego mocne i krzepiące słowa związały nas jeszcze mocniej. Wspominamy tragiczne dla świata chwile w r. 1940. Spotkanie Sikorskiego z Panem związało Polskę z Anglią na śmierć i życie. Sikorski był do końca wierny swojemu słowu. Przyrzekamy uroczyście trwać u boku Anglii w wojnie i po wojnie. Społeczeństwo polskie będzie wierne zasadom Sikorskiego. Polacy walczą i będą walczyć o niepodległość własną i bratnich narodów, o trwały pokój, demokratyczny ustrój świata, spokój i pełne szczęście ludzkości.

List został natychmiast posłany Ch. do Ameryki.

Londyn, dnia 16.VIII.43r. Ernest K. Lindley : Z tygod. przeglądu ameryk.

Jest dziś rzeczą widoczną, że jedyną deską ratunku dla Hitlera pozostaje pokój kompromisowy. Ściślej mówiąc należałoby powiedzieć : dla Niemiec, gdyż niewątpliwie będą gotowi zastąpić hitlerowców rządem wojskowych, jeśliby to ułatwiłoby im wytargowanie lepszych warunków pokoju. Najważniejszy środek jednak, to doprowadzenie do rozdwojenia między sojusznikami, w szczególności Anglią i Ameryką, a Rosją.-

Ostatnio wiele się omawia u nas zagadnienie wojny psychologicznej z Niemcami. Wielu podkreśla konieczność wydania deklaracji na temat politycznej i ekonomicznej przyszłości Niemiec, wskazując na konieczność wzmożenia wewnętrznej opozycji przeciw reżimowi hitlerowskiemu, jeśli bowiem perspektywy Niemiec będą beznadziejne, to efektem nie może być innego, jak skupienie się wszystkich elementów dokoła Hitlera. Panuje jednak zgoda co do konieczności wykorzenienia nietylko hitleryzmu, ale wogóle militaryzmu pruskiego. Wielkie wrażenie wywarła deklaracja Komitetu " Wolnych Niemiec", ogłoszona w Moskwie i - co znamienniejsze - przytoczona w pełnym tekście przez "Prawdę". Deklaracja ta przewiduje m.in. przywrócenie Niemiec w granicach przedwojennych, co zdaniem tut. kół byłoby równoznaczne z odrodzeniem się niem. potęgi. Co stanowisko Rosji jest tutaj tłumaczone jako wygrywanie zasady równowagi sił i próba zabezpieczenia sobie oparcia w Niemczech przeciwhitlerowskich. Jest to zarazem wojna psychologiczna w stosunku do sojuszników, zmierzająca do przyśpieszenia otwarcia drugiego frontu. Jakkolwiek by sprawa drugiego frontu by wyglądała, to opinja jest jednomyślna co do tego, iż zgodne postępowanie wszystkich trzech sojuszników przyśpieszy koniec wojny, podczas gdy rozbieżności przedłużą wojnę i tymsamym przyniosą szkodę samej Rosji. Koła urzęd. w Waszyngtonie zachowały wobec tego ostat. wystąpienia Rosji uprzejme milczenie, co z kolei spotkało się z licznymi głosami krytyki.

Ogółem biorąc, fakt, iż Rosja nie będzie reprezentowana na konferencji w Kanadzie wywołał znaczne rozczarowanie, zwłaszcza w kołach wojskowych. Jeśli chodzi natomiast o najwyższe koła urzędowe, to zapatrują się one na sprawę stosunków z Rosją znacznie mniej pesymdstycznie.-

Ożywione debaty toczą się wciąż na temat uznania Narodowego Komitetu Wyswobodzenia Francji.-

Sensacją było wydobycie z dna i oddania do służby największzego statlu świata "Normandie", obecnie Le Faytte" Była to największa i najbardziej skomplikowana operacja tego rodzaju w hostorii.-

Londyn,poniedziałek,dnia 16.VIII.43r. Kom.um.wieczorny. Serwis Kraj.

Front środz.: Oddz.VIII-ej armii zajęły Taorminę, oddz. zaś VII-ej armii ameryk.Milazzo na płn.Sycylii, wskutek czego Niemcy utracili ostatni port ewakuacyjny poza Messyną. Rzecznik wojsk. aljancki oświadczył, że kampania sycylijska jest faktycznie prawie że ukończona. Kontakt z nieprzyjacielem był w dniu wczorajszym słaby. Korespondenci określają obecną walkę, jako bitwę inżynierów. Wszystko zależy od wyników wyścigu,między zakładającymi przeszkody, a usuwającymi je. Jeden z pilotów, który brał udział w nalotach na Cieśninę Messyńską, oświadczył, że spotkał się tam z najgwałtowniejszym ogniem artylerii p.lotn. w ciągu całej swej służby. Intensywność ognia przewyższała nawet sławny ogień zapor. nad Londynem w roku 1940. Mimo tego samoloty sojusz. atakują ustawicznie siły npl., skupiające się po obu stronach cieśniny.- Ub.nocy gwałtowny nalot bombowców RAF. z W.Brytanii na Medjolan. Zrzucono ponad 100 bomb dwutonowych.- Wczoraj w połud.wykonane z samolotu wywiad. zdjęcia z Medjolanu, wykazujące trzy pożary składów ropy w jednej z fabryk, oraz uszkodzenie dalszych 20-tu zakładów przemysłowych. Wszystko to stwierdzono jeszcze przed wykonaniem ostat. nalotu, w czasie którego jeszcze płonęły pożary z nalotu poprzedniego. Doniesienia ze Szwajcarii podkreślają zgodnie wzrastającą dezorganizację w Medjolanie, oraz coraz liczniejsze demonstracje na rzecz pokoju.- W regularnej audycji ameryk. dla Europy, transmitowanej przez Londyn we wszystkich językach europ., komentator radja ameryk. podkreślił znaczenie ostat. ofic. propozycji marszałka Badoglio uznania Rzymu za miasto otwarte. W razie przyjęcia tej propozycji odpadłaby Włochom najważniejsza linja komunikac., łącząca płn.część kraju z połud. poprzez Rzym. Pozostałaby do dyspozycji tylko druga linja kolejowa, mniej pojemna i bardziej okrężna, prowadząca przez Foggię. Propozycja została powitana przez ludność Rzymu z entuzjazmem, a przez ludność innych miast włoskich z zazdrością. Trudno powstrzymać się od wniosku, że dla państwa, prowadzącego wojnę, ogłoszenie

stolicy ze miasto otwarte jest równoznaczne z kapitulacją.-

Front zach.: Ub.nocy nalot lekkich bombowców "Moskito" na Berlin, oraz naloty dywersyjne myśliwców na lotniska w krajach okup. Z operacyj tych jak również z nalotu na Medjolan nie powróciło ogółem 10 bombowców i 2 myśliwce.-

6 z pośród 25-ciu samolotów, które ub.nocy atakowały Anglię, zostało zestrzelonych.-

Masowa ewakuacja Hamburga sprawia Niemcom coraz więcej kłopotu. Koresp. pism szwajcarskich donosz z Rzeszy, że w okręgach, do których schronili się uchodźcy, obwieszczono zarządzenie rządowe, stwierdzające, że osoby, zatrudnione w różnych zawodach przedstawiających znaczenie dla obrony kraju i dla wysiłku wojennego, nie mają prawa opuszczać Hamburga pod odpowiedzialnością karną. Do tych kategorij należą między in. drobni sklepikarze, policja rzemieślnicy i członkowie drużyn przeznaczonych do usuwania gruzów. Ewakuacja z Holsztyna i Oldenburg została wstrzymana przez Gestapo.-

Rosja: Wg. dzisiejszego kom. wieczor., którego pełny tekst nie jest jeszcze znany, oddzi. ros. posunęły się na odcinku Briańska, wynoszącym około 70 mil ang. dług., przeciętnie o 5-10 mil ang. odzyskując 130 miejscowości, m.in. miejscowość Żyzdra na płn. od Briańska. Na połud. od Wiaźmy w okręgu Spas-Domenskoje odzyskano 50 miejscowości posuwając się w dwóch kolumnach od 5 do 8 mil ang. Pod Charkowem Niemcy kontratakują na zach. i płd. wsch. od miasta, by utrzymać korytarz w kier. płd. zach., stanowiący dla Niemców główną drogę odwrotu. Wszystkie kontrataki zostały odparte. Niemcy określają te walki, jako toczące się na odcinku Biełgorodu.-

Norwegia: Dziś o świcie został rozstrzelany naczelny komendant policji norweskiej. Powodem była odmowa wykonywania rozkazów niem., zwróconych przeciw norweskim patrjotom, bądź też prześladujących branki na roboty przymusowe. Tego samego dnia po połud. zawezwano całą policję w Oslo do koszar, gdzie nakazano jej złożenia na ręce Hitlera przy-

sięgi wierności. Gdy większość odmówiła, Niemcy zagrozili rozstrzelaniem następnego dnia.- Hitler odwołał "amnestię", której swego czasu udzielił oficerom norweskim w związku z tym oficerowie ci zostali skierowani do obozów dla jeńców.-

Ocean Spokojny: Samoloty sojusz., stacjonowane w Indjach, wykonały nalot na bazy japon. w archipelagu wysp Andamańskich. W związku z tym "New York Herald Tribune" przypomina ostatni nalot na rafinerje nafty w Balik Pappan na połud. wsch. Borneo, podkreślając, że nie chodziło tu o propagandowy efekt tylko operację strategiczną, przedstawiającą zupełnie realne znaczenie. Podobnego typu nalotu będzie można wykonywać na Sumatrę z Cejlonu.-

Londyn, wtorek, dnia 17.VIII.43r. Kom.ang.poranny.
Serwis zamorski.

Front Śródz.: Ub.nocy ponowny nalot RAF. z W.Brytanii na Włochy. Szczegółów jeszcze brak.- Korespondenci szwajcarscy donoszą, że po nalocie, wykonanym w nocy z niedzieli na poniedziałek kilka największych fabryk w Medjolanie zostało kompletnie zniszczonych.- VII-ma armja ameryk., oraz VIII-ma bryt. znajdują się obecnie obie w odległ. około 15 mil ang. od Messyny, która jest ostrzeliwana przez artylerję dalekonośną. Lotnicy sojusz. donoszą, że ilość statków w Cieśninie Messyńskiej szybko maleje.- Major ze sztabu gen. Montgomery wziął sam jeden do niewoli pod Taorminą 400 żołnierzy włoskich. Odbyło się to w ten sposób, że zbliżywszy się do garnizonu, oświadczył, że za nim postępują patrole ang. i wezwał wobec tego do poddania się. Włosi usłuchali wezwania i sami bez straży przeszli w ordynku do niewoli. W rzeczywistości patrole ang. nadciągnęły dopiero następnego dnia i zastały majora popijającego szampana z dobrze zaopatrzonej piwniczki, pozostawionej w lokalu niem. kwatery głównej.-

Front zach.: Wczoraj od wczesnego rana setki amerykr. "Latających fortec" przelatywały przez Cieśninę La Manche tam i z powrotem, by bombardować npl. lotniska. W nalotach uczestniczyły też średnie i lekkie bombowce, oraz myśliwce. "Latające forteoe"atakowały lotnisko Le Bourget pod Paryżem, gdzie mimo silnego oporu npl myśliwców osiągnięto dzięki dobrym warunkom atmosferycznym doskonałe wyniki. "Latające forteoe", oraz towarzyszące im myśliwce zestrzeliły 34 myśliwce npl. Ponadto były atakowane lotniska w Poix / w pobliżu Amiens oraz Abbeville/. Myśliwce norweskie wykryły w pobliżu Poix kilka samolotów ze znakami włoskimi.-
Średnie bombowce atakowały lotnisko w Beaumont Le Roger / na połud. od Rouen/, lekkie zaś bombowce "Boston" atakowały zakłady przemysł. w pobliżu Valenciennes / przy granicy belgijskiej/ przelatując między kominami. Ze wszystkich tych operacyj nie powróciło ogółem 10 samolotów.-
Fotografie wykazują, że na 6-ciu lotniskach, które były atakowane przedwczoraj, spowodowano znaczne szkody.-

Rosja : W uzupełnieniu wczorajszego kom. należy donieść, że na odcinku Briańska oddz. ros. osiągnęły największe postępy na wschód od miasta, gdzie przybliżyły się na 17 mil ang. Znajdują się one obecnie w odległości 20-tu mil od linii kolej. Briańsk-Charków. Trudności terenowe wzrastają ze względu na coraz gęstsze na tym odcinku zalesienie.- Koresp. wojenni zgodnie stwierdzają, że bitwa o Charków zbliża się do punktu kulminacyjnego.-

Ocean Spokojny : Oddz. ameryk. zajęły wyspę Vella - Lavella. Ponieważ jest ona położona na płn. zach. od wyspy Kolobangara, przeto w następstwie uległy przecięciu połączenia z garnizonem japon. na wspomnianej wyspie.-
Na Nowej Gwinei zajęto ważne pasmo górskie, panujące nad zatoką na płn. wybrzeża.-
Drugi nalot lotnictwa sojusz. ~~w ubiegłym~~ tygodniu ub. na Balik Pappan na wyspie Borneo. Wzniecono pożar w składach ropy naftowej i na statku cystar-

nie. 4 npl. samoloty zniszczono, strat własnych nie
było.-
Chiny : Min. komunikacji oznajmił, że niebawem dosta-
wy dla Chin będą przewożone koleją ros. na linii
Turkiestan-Sybir. W ten sposób zostanie zapewniona
całość dostaw przez Indje, Persję i Rosję. Pierwsze
transporty okrętowe zaczną zawijać do portów indyjs-
kich już w bardzo niedalekiej przyszłości.-
Konferencja Roosevelt-Churchill.
Odbyła się konferencja między szefami sztabów W.Bry-
tanii, USA. i Kanady. Prace przygotowawcze w pełnym
toku. Oczekuje się, że konferencja między Rooseveltem
Churchillem, min. Edenem i prem. Kanady Kingiem odbę-
dzie się z końcem tygodnia, kiedy plany sztabowe bę-
dą już wykończone.- Pisma franc. w Kanadzie przyto-
czyły rzekome oświadczenie prem. Churchilla, jakoby
przewidywał koniec wojny przed upływem 6-ciu miesię-
cy. Premier oświadczył, że takiego oświadczenia nie
składał. Widocznie źle zrozumiano część jego prze-
mówienia, wygłoszonego przed parlamentem kanadyjskim.
Anglia : W mar. handl. służą obecnie dobrowolnie licz-
ni oficerowie mar. woj., którzy ostatnio byli już na
emeryturze. Niezależnie od najwyższych stopni, piasto-
wanych poprzednio, wykonywują oni wszelkiego rodzaju
funkcje, nie wyłączając obowiązków kucharzy i pros-
tych marynarzy. 67-letni admirał, który brał udział
w bitwie pod Jutlandią w 1916 r., dowodzi obecnie
stateczkiem dług. 100 stóp w randze porucznika.-
Norwegia : Władze niem. rozciągnęły prawo wojenne
na cały kraj. Opublikowano długą listę przestępstw,
które będą sądzone przez trybunały wojskowe. Cała
policja, oraz ochotnicy zostali wcieleni do armii
regularnej. Wszystko wskazuje na to, że Niemcy coraz
bardziej obawiają się ofensywy sojuszników.-

Z komentarza do komunikatu :

Dzisiejszy "Times" podkreśla we wstępnym artykule doniosłość konferencji w Kanadzie. Zasoby W.Brytanii, USA. i Kanady, to w języku wojskowym jest t.zw. "centralna masa manewrowania", innymi słowy zasób rezerw strategicznych, którego dyslokacja, oraz użycie wg. ustalonej kolejności czasowej wywrze decydujący wpływ na wynik wojny. Dzięki temu, iż Chiny i Rosja wiążą też znaczne siły npla, swoboda manewrowania ta nasza jest tym większa. Dzięki powodzeniu stosowanej dotąd wobec Japonii metody wyczerpywania się coraz bliższym staje się moment przejścia do szybszych metod.

Znamiennym jest przyznanie radia Tokio, że sojusznicy wyeliminowali główną groźbę ofensywy japońskiej Australię. Rzecz prosta, że trzeba jeszcze znacznie większej presji, jeśli Japon. odporność ma zostać złamaną. Nie wolno również zapomnieć o tym, że zelżenie nacisku na Niemcy jest równoznaczne z przedłużeniem wojny nietylko z Niemcami, ale i z Japonią.-

Kampania na Sycylii jest pod wielu względami pouczająca. Jeśli trudno mówić o zaskoczeniu nieprzyjaciela samą inwazją, to faktem pozostaje, że wprowadziliśmy go w błąd, nasuwając przypuszczenie, że inwazja nastąpi z zachodu. Drugi moment, to wykorzystanie pierwszych sukcesów. Gdyby nie to Niemcy byliby mogli nawet kilka dni zwłoki wykorzystać dla skonsolidowania swych pozycyj w płn.zach.narożniku i tam stawiać skuteczny opór.-

Z końcem ub.tygodnia wielu ekspertów wojsk. wyraziło opinię, że mimo braków w dziedzinie rezerw strategicznych Niemcy dysponują świeżym korpusem pancer., t.zw. nieuczestniczącym w akcji od czerwca. Być może, iż ten właśnie korpus wykonywa obecnie kontrataki na wschód i zachód od Charkowa.-

Londyn, poniedziałek, dnia 16.VIII.43. Kom. ang. poranny.
Serwis zamorski.

Rosja : Najważniejszą wiadomością z frontu ros. jest zdobycie Karaczewa, oddalonego o niecałe 25 mil ang. od Briańska. Kom. sowiec. z ub. nocy doniósł, że miasto zostało zajęte po trzech dniowych walkach ze świeżymi posiłkami niem. Wzięto znaczną ilość jeńców i materiału wojennego. W związku z tym zwycięstwem Stalin wydał wczoraj rozkaz, w którym przydał nazwę Karaczewa szeregowi formacyj, które się odznaczyły przy jego zdobyciu. W podobny sposób zostały już poprzednio wyróżnione formacje, które się odznaczyły w walkach pod Stalingradem, Orłem i Białgorodem.- Na płn. wch. od Kurska Rosjanie odzyskali ogółem 50 miejscowości, wśród nich Szczygry. Linja kolej. Briańsk-Smoleńsk jest obecnie zagrożona.-
Na przedmieściach Charkowa walki postępują zadawalająco. Niemcy wzniecają pożary, niszcząc urządzenia. Na płn. zach. od Czugujewa oddz. ros. przekroczyły w kilku punktach płn. bieg Dońca.-
Front zach.: Wczoraj popołud. ameryk. "latające fortece" pod eskortą myśliwców ameryk. i imperialnych wykonały naloty na pięć lotnisk we Francji i jedno w Holandii. Ogień artylerii p.lotn. mierny, obrona myśliwców słaba. 8 npl. myśliwców zostało zestrzelonych przez bombowce, 3 przez myśliwce.-
Srednie bombowce ameryk. atakowały również w dzień lotnisko ~~w Abbeville~~ pod Saint Omer i Abbeville.-
Z tych wszystkich operacyj nie powróciło 5 myśliwców i 1 "latająca forteca".- Ub. nocy szczególnie ostry nalot npl. na miasto na połud. wybrzeżu Anglii, najostrzejszy ze wszystkich, na to miasto wykonanych od szeregu miesięcy. Samoloty nalatywały pojedyncze. Wyrządzone szkody w dzielnicy robotniczej. Nieprzyjaciel atakował również inne miejsca na południu. Ang. artyleria p.lotn. otwarła b. gwałtowny ogień zapor. i zniszczyła 5 samolotów napewno, a szereg innych trafiła, mimo, iż atakowały one z bardzo znacznej wysokości.-

Dziennik, poniedziałek, dnia 16.VIII.43. Kom.ang.poranny.
Serwis zamorski.

Wschód : Najważniejszą wiadomością z frontu ros. jest zdobycie Karaczewa, oddalonego o mieście 25 mil ang. od Briańska. Kom. sowiec. z ub.nocy donosi, że miasto zostało zajęte po trzech dniowych walkach ze świeżymi posiłkami niem. Wzięto znaczną ilość jeńców i materiału wojennego. W związku z tym zwycięstwem Stalin wydał osobny rozkaz, w którym przydał nazwę Karaczewa szeregowi formacyj, które się odznaczyły przy jego zdobyciu. W podobny sposób zostały już poprzednio wyróżnione formacje, które się odznaczyły w walkach pod Stalingradem, Orłem i Białogrodem.- Na płn.wsch. od Kurska wojska odzyskały ogółem 30 miejscowości; wśród nich Szczygry. Linja kolej. Briańsk-Smoleńsk jest obecnie zagrożona.- Na przedmieściach Charkowa walki postępują zadowalająco. Niemcy wzniecają pożary, niszcząc urządzenia. Na płd.wsch. od Czugujewa oddz. ros. przekroczyły w kilku punktach płn. brzeg Dońca.-

Front zach. : Wczoraj przy pogod. amer. "latające fortece" pod eskortą myśliwców amer. i imperialnych wykonały naloty na pięć lotnisk we Francji i jedno w Holandii. Ogień artylerii p.lotn. mierny, obrona myśliwców słaba. 8 npl. myśliwców zostało zestrzelonych przez bombowce, 3 przez myśliwce.- Średnie bombowce amer. atakowały również w dzień lotnisko pod Saint Omer i Abbeville.- Z tych wszystkich operacyj nie powróciło 3 myśliwców i 1 "latająca forteca".- Ub.nocy szczególnie ostry nalot npl. na miasto na połud.wybrzeżu Anglii, najostrzejszy ze wszystkich, na to miasto wykonanych od szeregu miesięcy. Samoloty nalatywały pojedyńczo. Wyrządzono szkody w dzielnicy robotniczej. Nieprzyjaciel atakował również inne miejsca na południu. Ang. artyleria p.lotn. otwarła b.gwałtowny ogień zapor. i zniszczyła 5 samolotów napewno, a szereg innych trafiła, mimo, iż atakowały one z bardzo znacznej wysokości.-

Front śródz.: Ub.nocy nalot samolotów, stacjonowanych w W.Brytanii na Włochy. Urzędowych szczegółów jeszcze brak. Źródła szwajcarskie donoszą jednak o nalocie na Medjolan. Pożary i eksplożje można było zauważyć nawet z Lugano. W ten sposób nalot nast pił w 24 godz. po ostat., wykonanym przez "Lancester`y" z W.Brytanii, a dwie noce po nalocie, w czasie którego zrzucono na Medjolan 1000 ton bomb.- Radio Rzym doniosło ostatnio, że Medjolan jest nie do poznania. Korespondenci neutralni donoszą, że śródmieście przedstawia jedną olbrzymią ruinę. Szczególne szkody poniosły wszystkie urządzenia użyteczności publicz. Wskutek uszkodzeń dworca central. w czasie ostat. nalotów, których wspomniane informacje dotyczą, nie odszedł do dziś dnia z Medjolanu ani jeden pociąg.- Z Frontu z Sycylii korespondenci wojenni donoszą, że Niemcy gwałtownie przyśpieszają swój odwrót. Na odcinku central. oddz ameryk. już od dwóch dni nie są w stanie nawiązać kontaktu z nieprzyjacielem. Znajdują się one obecnie na 20 mil ang. poza Randaz Tempo pochodu naprzód zależy teraz wyłącznie od saperów, którzy mają ciężkie zadanie z usuwaniem npl. min.-

Ocean Spokojny : W ciągu ostat. 24-ch godz.lotnictwo sojusz.odniosło dwa wielkie zwycięstwa. Pierwsze z nich zostało odniesione ponad wyspami Vella-Lavellą, na płn.zach. od Nowej Georgii, w czasie którego zestrzelono 34 samoloty npl., tracąc dwa własne. Drugie zwycięstwo odniesione nad Lae na Nowej Gwinei, niszcząc 14 samolotów npl. przy stracie 3-ch własnych.- Trzeci nalot z rzędu na Salam

Konfrencja Roosevelt - Churchill :
Prez.Roosevelt powrócił wczoraj do Qubec w Kanadzie gdzie prem.Churchill kieruje końcowymi przygotowaniami do wielkiej konferencji aljanckiej. Bawi tam również min.Eden.- Koresp. zagranicz. donoszą, że koniec ub.tygodnia upłynął na wytężonej pracy sztabów fachowców cywil. i wojsk. w Qubec, gdzie zajmuj największy hotel, mieszcząc się po dwóch i trzech w jednym pokoju. Toczy się obecnie intensywna, chocia

Londyn, poniedziałek, dnia 16.VIII.43r. kom. ang. poranny. Serwis [illegible].

-2-

Front wsch.: Najważniejsze wiadomości z frontu ros. [illegible] o [illegible] 25 [illegible] ang. [illegible]. kom. sowiec. [illegible] ub. nocy [illegible] [illegible] wal- [illegible] nich. [illegible] ilość [illegible] materiału wojennego. [illegible] w którym [illegible] Kareczy, które [illegible] ciężkie [illegible] [illegible], które [illegible] w [illegible] pod [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], wśród nich [illegible] [illegible] jest obecnie [illegible].- [illegible] wielki po- [illegible] co. Niemcy [illegible] [illegible]. [illegible] w wielu punktach [illegible] [illegible].-

Front zach.: [illegible] [illegible] amer. i imperial- [illegible] na pięć lotnisk we Francji i [illegible] artylerii p.lotn. [illegible], [illegible] myśliwców [illegible] 1. myśliwców [illegible] [illegible] przez bombowce, 3 przez myśl. [illegible].- [illegible] również w dzień [illegible] Saint Omer i Abbeville.- Z tych [illegible] nie powróciło 5 myśliwców i [illegible].- Ub. nocy [illegible] [illegible] i to na płd. wybrzeże Anglii, naj- [illegible], na to miasto [illegible] [illegible]. Samoloty nalatywały pojedyncz[illegible] zrzucając szybko bomby i [illegible] [illegible]. [illegible] szkody w dzielnicy [illegible]. Nieprzy[illegible] [illegible] również inne miejsca na południu. [illegible] artylerii p.lotn. otworzyła b. gwałtowny ogień [illegible] i zniszczyła 5 samolotów napewno, a szereg [illegible] trafiła, mimo, iż [illegible] one z bardzo [illegible] wysokości.-

nieefektowna praca przygotowawcza. W opinii publicz. panuje powszechne przekonanie, że niema co oczekiwać jakich sensacyjnych oświadczeń politycznych, czy też militarnych. Zapadną niewątpliwie nader ważne decyzje, ale świat nie dowie się o nich wcześniej, aż dopiero, gdy się rozpocznie ich realizacja.-

USA.: Spuszczono na wodę krążownik " Alaska" nowej klasy, która obejmie ogółem sześć jednostek znacznie większych niż dotychczasowe typy krążowników pojem. 10.000 ton.- Depart. mar. donosi o utracie 6-ciu okrętów woj., w tej liczbie 4-ch / głównie kontrtorpedowców / w rej. Morza Śródz. między 4.VI a 10.VI.

Londyn, dnia 16.VIII.43r. Wywiady Tygodniowe.

Ub. tydzień upłynął pod znakiem szeregu ważnych wydarzeń. Poza nalotami na Niemcy i Włochy odbył się szczególnie efektowny nalot lotnictwa austral. na japon. źródła naftowe na wyspie Borneo.-
Wojna z łodziami podwod. w dalszym ciągu rozwija się zadawalająco. Wg. urzędowych doniesień zniszczono ogółem w ciągu maja, czerwca i lipca 90 łodzi podwodnych, t.zn. np. straty wynoszą przeciętnie jedną łódź zatopioną dziennie.- Na czoło wydarzeń politycznych wysuwa się oczywiście spotkanie między prez. Rooseveltem a prem. Churchillem w Kanadzie.
W związku z tym zwróciłem się z zapytaniem do naszego korespondenta w USA., a obecnie w Kanadzie, którym jest Michel Barkaey. Wielu ludzi oczekiwało, że w konferencji weźmie udział Stalin. Do jakiego stopnia jego nieobecność wywołała w opinii publicz. rozczarowanie ?

Odpowiedź : Rozczarowanie było bardzo wielkie. Przeważało tu ogólnie przekonanie, że obecność Rosji bardzo się przyczyni do usprawnienia współpracy. Ludzie tu są naogół zdezorientowani co do polityki ros. i jej zagadkowość niepokoi. Obecnie jednak przeważa opinia, że konferencja będzie głównie dotyczyła operacyj wojskowych. W takim przypadku nieobecność Rosji nie jest aktualna, gdyż nie może ona uczestniczyć w opracowywaniu planów wojsk. przeciw Japonii, z którą nie prowadzi wojny. Walka z Niemcami na froncie wschod. stanowi specyficzny problem wojskowy, w którym decydujący głos z natury rzeczy posiada Rosja, podobnie, jak z drugiej strony o operacjach w Sycylii muszą rozstrzygać odpowiedzialne za ich przebieg sztaby sił ang. i ameryk. oraz kanadyjskich.-

Pytanie : O ile mi wiadomo przeważa zdanie, że należy oczekiwać wzmożonej działalności na Pacyfiku ?

Odpowiedź : Wiele doniesień wskazuje na to, że spotkanie kanad., to w gruncie rzeczy konferencja w sprawach Pacyfiku. Ja osobiście jestem skłonny

w to wątpię. Z drugiej strony jednak nie ulega wątpliwości, że plany wojenne przeciw Japonii zostaną w następstwie konferencji znacznie rozszerzone.-

Pytanie : Czy Amerykanie sądzą, że wojna doszła już do tej fazy, w której należy więcej uwagi poświęcać zagadnieniom politycznym ?

Odpowiedź : Tak. Wielu Amerykanów zastanawia się nad powojennymi zagadnieniami europ., wielu z nich poświęca zwłaszcza dużo uwagi sprawie Francji, w szczególności uznania jej Komitetu Oswobodzenia Narodowego, znaczna część opinii zastanawia się nad postępowaniem wobec rządu Badoglii. W związku z tym należy zwrócić uwagę na oświadczenie prez. Roosevelta, iż brak jeszcze planów co do postępowania z Niemcami po ich pobiciu. Przeważa przekonanie, że jeśli chodzi o wytyczne naszego postępowania z krajami npl., to większy wpływ przypadnie w udziale praktycznym względom celowości, niż zasadom teoretycznym.-

Konferencja w Kanadzie wywołała żywe zainteresowanie w Afryce Płn. W związku z tym zwróciłem się o wyjaśnienie do naszego tamt. korespondenta, Roberta Denneta.-

Pytanie : Jakie jest echo konferencji ?

Odpowiedź : Powszechnie przypuszcza się, że następstwa obecnej konferencji będą równie doniosłe, jak swego czasu Konferencja w Casablance, której owocem była, jak wiadomo, inwazja na Sycylię.-

Pytanie : Churchill i Roosevelt przestrzegli nas przed zbytnim optymizmem co do wyników walki z łodziami podwod. Zaznaczyli oni, że Niemcy posiadają wielkie rezerwy łodzi i że należy się liczyć ze wzmożeniem się bitwy o łodzie podwodne zarówno na oceanach, jak i w stoczniach. Jak pod tym względem przedstawia się sytuacja na Morzu Śródz. ?

Odpowiedź : Posiadamy znacznie większą swobodę ruchu na Morzu Śródz., niż poprzednio, ale wolną jeszcze nie jest ona zupełną. Nasze konwoje wciąż są atakowane nietylko przez łodzie podwod., ale również przez npl.

lekkie jednostki nawodne i bombowce nurkowe. O ile chodzi o flotę włoską, to nikt nie przypuszcza, by wdała się ona z nami w jakąś większą bitwę. Z drugiej strony jednak oddaje ona swemu dzwtu ważne usługi, eskortując konwoje między Genuą, Korsyką i Sardynią a wreszcie przez sam fakt swego istnienia wiąży znaczną ilość sił sojusz. W ten sposób dochodzi do głosu po stronie przeciwnej znaczenie tradycyjnej zasady strategii morskiej, znanej opinii ang. pod nazwą "Flleet in being" - t.zn. dosłownie"flota istniejąca", czyli flota, która samym faktem swego istnienia, niezależnie od tego, czy działa, czy przebywa w portach, wywiera presję na nieprzyjaciela.-

Pytanie : Opór niem. na Sycylii jest wciąż zacięty . Jak ta sprawa się przedstawia ?

Odpowiedź : Niemcy walczą wciąż nader zacięcie. Są to prawie wszystko sfanatyzowani hitlerowcy. Wpojono im w krew dwie zasady ; fanatyczną nienawiść do nas i bezwzględne podporządkowanie się rozkazom. Zasady te wraziły się tak silnie w mentalność młodzieży, że nie widzi ona przed sobą poprostu innej drogi, jak walka do upadłego. Dołącza się jeszcze propaganda na temat niezdobytej fortecy europ., której obronność zyskuje z każdym dniem przedłużanie się oporu na połud. peryferiach. Niemniej jednak coraz częściej słyszy się od jeńców niem. opinię, wypowiadaną szczerze, że nie wierzą już w zwycięstwo niem. Jak dotąd dyscyplina i nienawiść, o których na początku wspomniałem wstępują tak silnie, że przeważają rozumowy wniosek o niemożliwości zwycięstwa Niemiec nie jest w stanie ubezwładnić wynikającej z owych dwóch momentów woli oporu.-

89-10-

Londyn, dnia 18.VIII.43r., <u>środa, kom.ang.poranny.</u>
<u>Serwis zamorski.</u>

<u>Front Śródz.:</u> Wszelki zorganizowany opór npl. w Sycylii ustał. W 39 dni po desancie oddz. sojusz. opanowały całą wyspę. Wg. nieukończonych obliczeń wzięto dotychczas 130.000 jeńców i zniszczono nieprzyjacielowi setki samolotów. Upływa właśnie rok, odkąd główne dowództwo na Bliskim Wschodzie objął gen. Alexander, kiedy jeszcze Kair był zagrożony przez Niemców.- Ostatni kom. aliancki, wydany wczoraj, oznajmił, że wczoraj rano o godz. 8.25 oddz. VII-ej armii ameryk. zajęły Messynę. Niebawem połączyły się one z oddz. VIII-ej armii bryt. Oddz. szturmowe tej armii wykonały przedwczoraj desant na 6 mil ang. na połud. od Messyny. Obecnie flota sojusz. operuje wzdłuż wybrzeży połud. Włoch, a artyleria ostrzeliwuje półwysep włoski po przez Cieśninę Messyńską, liczącą 3 mile szerokości.- Messyna sama jest w ruinach. Całe miasto jest zasłane pozostawionymi przez nieprzyjaciela setkami karab. maszyn., amunicją, środkami transport. i żywnością. Setki mieszkańców entuzjastycznie witały wkraczających sojuszników.-

W nocy z poniedziałku na wtorek ciężkie bombowce RAF. bombardowały ze swych baz w Anglii Turyn. Dwie trzecie formacji skupiło atak na przedmieściach, gdzie mieściły się zakłady Fiata, reszta zaatakowała objekty bliżej Śródmieścia. Był to trzeci z rzędu nalot nocny na Włochy.-

Wczoraj w ciągu dnia ameryk. "latające fortece" atakowały ze swych baz na Bliskim Wschodzie Foggia na wschod. wybrzeżu Włoch. Zniszczyły przytym 43 myśliwce npl.- Wczoraj w dzień formacja "latających fortec" atakowała z Płn. Afryki i poraz pierwszy lotniska w pobliżu Marsylii. Gwałtowny ogień artylerii p.lotn., myśliwców niewiele. Na jednym z lotnisk zniszczono pewną ilość 6-cio motorowych transportowców powietrznych.- Radiostacja londyńska w serwisie europ. donosi, że bliżej niewyszczególnione włoskie partie opozyc. wydały nowy manifest, w którym określają króla i marszałk

Badoglio, jako proste narzędzia faszyzmu. Jedynie kapitulacja może Włochy ocalić. Włochy traktują państwa demokratyczne, w tej liczbie USA., W.Brytanię i Rosję, jako sojuszników, a nie jako wrogów.-

Front zach.: Ub.nocy nalot RAF. na Niemcy. Szczegółów jeszcze brak.- Wczoraj w ciągu dnia nader intensywna działalność lotnicza. Z lotnisk W.Brytanii wystartowały trzy wielkie formacje "latających fortec". Pierwsza z nich, największa ze wszystkich, jakie kiedykolwiek wystartowały z W.Brytanii, zaatakowała Regensburg nad Dunajem. Mieszczą się tam drugie co do wielkości zakłady lotnicze niem., mianowicie fabryka Messerschmidta. W zakładach wyrządzono ciężkie szkody. Był to najdalszy nalot dzienny, wykonany przez "latające fortece". Po wykonaniu zadania cała formacja przeleciała do Afryki Płn., gdzie wylądowała. Straty jeszcze nieznane. Regensburg jest również ośrodkiem rozdziału dostaw nafty rumuńskiej.- Druga formacja zaatakowała Schweinfurt. Obie formacje były silnie atakowane przez npl myśliwce. Druga z nich x.xxxxx poniosła straty w liczbie 36 bombowców. Zestrzelono liczne myśliwce npl. , cyfra jednak nie jest jeszcze ustalona. Myśliwce sojusz. eskortowały obie formacje aż po granicę holenderską.-Trzecia formacja atakowała lotniska pod Vlissingen, oraz Antwerpię.- Ameryk. średnie bombowce atakowały w ciągu dnia lotniska w płn.Francji.- Myśliwce RAF. atakowały lotniska w Poix, Amienns i Lille. Średnie bombowce RAF. atakowały składy towar. i urządzenia kolej. w Calais. Z tych operacyj nad Francją nie powróciły jeden lekki bombowiec i pięć myśliwców.-

Ub.nocy zestrzelono nad Anglią 6 samolotów npl., a nad krajami okup. 3. Szkody z powodu nalotów niewielkie.-

Rosja.: Bitwa o Charków rozwija się z niesłabnącą gwałtownością. Wszystkie kontrataki niem. zostały odparte, własne pozycje znacznie polepszono. Na jednym tylko odcinku na zach. od Charkowa unieruchomiono 50 npl. czołgów i zabito 4000 Niemców.- W natarciu na Briańsk Rosjanie posunęli się o około 3-ch mil ang., wyswabadzając 60 miejscowości.- Natarcie od strony Spas-Domeńskoje na Rosław postępuje.- W nocy z poniedziałku na wtorek lotnictwo sowiec. atakowało szereg baz npl., m.in. Rosław.-

Ocean Spokojny : Lotnictwo sojusz. wykonało nader gwałtowny nalot na 4 główne japon. bazy lotnicze pod Wewag na Nowej Gwinei. Udział wzięło około 200 samolotów. 120 samolotów npl. zniszczono, 50 silnie uszkodzono, około 1500 żołnierzy załogi naziemnej npl. zginęło. Cały atakowany objekt w płomieniach widocznych z odległości 150 mil ang. Kom. kwatery gł. Mac Arthura określa nalot, jako miażdżący cios, wymierzony wporę. Zaatakowano również npl. żeglugę i przy tej sposobności zestrzelono 4 npl. hydroplany i 4 bombowce.- Koresp. prasowi donoszą, że Japończycy widocznie przygotowywali z Wewag ofenzywę na większą skalę o charakterze skombibowanym i gromadzili tam liczne posiłki, zwłaszcza lotnicze.-

Konferencja Churchill-Roosevelt.:

Konferencja w Quebec zbliża się do końcowej fazy. Do miasta przybył prez. Roosevelt, powitany na lotnisko przez prem. Churchilla, prem. Kanady Kinga i gubernatora Kanady. Prezydentowi towarzyszył Harri Hopkins. Ubiegła noc upłynęła na wytężonej pracy wszystkich expertów. Jeden z oficerów łączn. oświadczył, iż konferencja niewątpliwie ma jedną z swych głównych zadań uzna przygotowanie ostatecznego ciosu na Europę. Sprawa ta jest przedmiotem pracy sztabu około 300-400 expertów przy głównym dowództwie.-

Korespondenci donoszą, że obok prac przygotowawczych o charakterze wojsk. rozwijają się z intensywnością conajmniej równą prace nad zagadnieniami politycznymi. Obie kategorie będ. narwóni rozpatrywane przez konferencję aljancką. Pozr min. nacnem wezmą w niej przypuszczalnie udział min Informacji Brandon Bracken, oraz sekretarz Stanu USA. Hull.-

Anglia : Król odwiedził poraz piąty w ciągu obecnej wojny główną flotę bojową i był obecny przy jej manewrach, należących do największych tego rodzaju.-

Grecja : Jeden z byłych ministrów grec., który miesiąc temu zbiegł z Grecji, opisuje tamt. stosunki. Położenie ludności staje się z każdym dniem cięższe. Stopa życiowa obniżyła się więcej niż o połowę. Smiertelność wzrosła o 6.5 razy. Od czerwca nastąpiło dalsze pogorszenie. Położenie Macedonii, okup. przez Bułgarię, jest jeszcze gorsze. Zbrodniczyństwo Bułgarów przewyższa nawet niem. wymordowali oni dotychczas 30.000 ludzi. Niedożywienie ludności macedońskiej dochodzi do ostatecznych granic. Mimo wszystko nastrój całej ludności grec. jest b. dobry. Ostatnie zwycięstwa sojuszników wywołały falę entuzjazmu.-

Z komentarza do komunikatu :

Cyfry myśliwców npl., zestrzeliwanych w czasie nalotów sojusz. /np.43 samoloty, zestrzelonych przedwczoraj nad Foggia/, mają swoją wymowę. Dowodzą one, iż jednym z celów dziennych nalotów jest wyniszczanie npl. myśliwców. Od dawnego czasu Niemcy przestawili swą produkcję z bombowców na myśliwce. Łączy się to z przejściem lotnictwa niem. do defenzywy, a zarazem z zaoszczędzeniem nakładów, gdyż produkcja myśliwców wymaga znacznie mniej środków, niż produkcja bombowców.-Patrole ofenzywne myśliwców sojusz., wykonywane na terytoria okup. na zachodzie, okazały się niewystarczające, gdyż

Niemcy unikali walki. Dopiero z chwilą rozpoczęcia nalotów przez bombowce Niemcy zostali zmuszeni do podjęcia walki.- Dwutygodniowy organ ros. związkow zawod. opublikował niedawno temu artykuł, wyjaśniający, co rozumieją Rosjanie pod drugim frontem. Będzie można mówić o drugim froncie dopiero wtedy, gdy Niemcy zostaną zmuszeni do przerzucenia conajmniej jednej trzeciej, czy też jednej czwartej swych sił lądowych na zach. Europy.-

Londyn, dnia 19.VIII.43r. czwartek. kom. ang. poranny.
Serwis zamorski i europ.

Rosja : Na odcinku Charkowa Rosjanie posunęli się przeciętnie o 6 mil ang. i zdobyli szereg miejscowości, m.in. Zmijew na 22 mile ang. na południe od Charkowa. Jest to miejscowość niedaleko linii kolej. do Izjum, która została już poprzednio w kilku miejscowościach przecięta. Pozostaje tylko jedna linia kolej. do ewakuowania Niemców z Charkowa, prowadząca w kier. połud. zach. na Dniepr. Wysunięte formacje ros. dotarły już do tej linii na odległ. 10-ciu mil.- Jeden z koresp. moskiewskich ocenia straty w zabitych i rannych, poniesione przez Niemców w toku nieudanych kontrataków podczas ostat. kilku dni na 6 dywizyj.- Na odcinku Briańska Rosjanie posunęli się w kilku punktach o 4-5 mil ang. i odzyskali 40 miejscowości, m.in. dwie ważne stacje kolej., mianowicie Malinka w kier. wschod., oraz Berezowka/?/ W dniu wczorajszym Rosjanie unieruchomili 114 czołgów npl., oraz zniszczyli 120 samolotów.-
Korespondenci donoszą o nader gwałtownych nalotach ros. na linje kolej. na połud. od Charkowa.-
Ocean Spokojny : Prawie całe lotnictwo japoń., stacjonowane pod Wewag na Nowej Gwinei zostało faktycznie wyniszczone. Wczoraj w czasie urzędowego nalotu dziennego 28 z pośród 30 myśliwców japon., które próbowały bronić się przed formacjami sojusz., zostało zestrzelonych. Lotniska zostały doprowadzone do stanu, nie nadającego się do użytku. Z pośród 225 samolotów japon., stacjonowanych pod Wewag, tylko 10 udało się wyratować. Lotnictwo sojusz. straciło wczoraj tylko 3 samoloty. Atakowany był również port Wewag, przyczem wzniecono ogień na trzech transportowcach.-
Poraz trzeci w ciągu tygodnia lotnictwo sojusz. atakowało Balik Papan na Borneo. Dwa statki cysterny zostały zatopione, dwa inne statki silnie uszkodzone.-
W czasie akcji morskiej w archipelagu Salomona jeden npl. kontrtorpedowiec został prawdopodobnie zatopiony, dwa inne zaś uszkodzone. Zatopiono również szereg barek, eskortowanych przez te kontrtorpedowce.

<u>Front środz.:</u> Gen. Eisenhover oświadczył, że opanowanie Sycylii nastąpiło znacznie szybciej, niż to było przewidywane. Armie sojusz. są gotowe do rozpoczęcia inwazji na Włochy w każdej chwili.-
Straty npl. wynoszą do tej pory 167.000 ludzi, w tym 135.000 jeńców. Przeszło połowa strat przypada na Niemcy. Ponadto zniszczono bądź zdobyto ponad 1000 samolotów, około 260 czołgów i 500 dział. Straty własne wojsk ang. wynoszą około 20.000 ludzi.-
Korespondenci donoszą o bezustannym bombardowaniu z powietrza Reggio di Calabria, na które lotnictwo sojusz. wykonuje naloty przeciętnie dwa razy na godzinę. Miejscowość jest ponadto bombardowana przez artylerię ameryk. Artyleria niem. ze swej strony bombarduje Messynę.-
Jeden z korespondentów opisuje plan operacyjny VIII-ej armii, w swej istocie prosty, ale skuteczny. Posuwała się ona wgłąb wyspy czterema oddzielnymi kolumnami, każda w sile conajmniej jednej dywizji. Pochód odbywał się z wielką szybkością. Nieprzyjaciel był zmuszany ustawicznie do szybszego wycofywania się, niż to sam przewidywał, co z kolei uniemożliwiało mu należytą organizację obrony.
Z chwilą zdobycia Adrano w płn. zach. części wyspy los Sycylii został przesądzony. Akcja była rozpoczynana przez artylerię, a formacje piechoty natychmiast się rzucały w poczynione wyrwy.- Lotnictwo Bliskiego Wschodu atakowało objekty w Grecji, m.in. bazę niem. w Prevesa.- Wg. wiadomości z Szwajcarii rozruchy, które od dłuższego czasu trwały w Medjolanie, Turynie i Neapolu rozszerzają się obecnie na Neapol i Florencję. W Genui miał wybuchnąć strajk robotników portowych. Radio Szwajcaria doniosło, że połączenia telefonicz. z Włochami zostały w dniu ~~wczorajszym~~ wczorajszym ponownie przerwane. Zostały one już poprzednio we wtorek wznowione po przerwie, która nastąpiła w poniedziałek.-

Hiszpania : Ambasador ang. Sir Samuel Hoare udaje się do Londynu na narady. Przed odjazdem uda się samolotem do gen. Franco, który obecnie przebywa na letniej rezydencji.-
Kraje okupowane : Kwatera główna sojuszników nadała przez radiostację w Londynie i w Algierze kilkakrotne audycje do krajów okup., wzywając je do gotowości w chwili uderzenia aljantów na Europę. Ze zdobyciem Sycylii rozpoczęła się nowa faza w walce o wyswobodzenie Europy. Ze zrozumiałych powodów nie podajemy bliższych szczegółów. Nadeszła ostatnia pora na ukończenie waszych przygotowań. Jeśliście tego nie uczynili, musicie natychmiast swe zaniedbania odrobić. W wezwaniu do Francji radiostacja podkreśliła, że każdy, kto chce przyłożyć się do dzieła wyswobodzenia ojczyzny, ma obecnie wszelkie możności ku temu. Każdy musi wiedzieć, do kogo się ma w razie potrzeby odnieść i jak postępować, by ułatwić zadanie sojusznikom, a utrudnić wrogowi.- Podając powyższą wiadomość w serwisie europ., komunikat radia ang. donosi, że kierownictwo sojusznicze zwróciło się z wezwaniem do ludności franc., polecając jej, by się przygotowywała do roli, jaka jej przypadnie w walce o wyswobodzenie ojczyzny, być może już niedalekiej. Nie należy jednak dać się prowokować do przedwczesnych wystąpień i w ten sposób dawać Niemcom pretekst do represji. Wg. tego samego komunikatu radiostacja algierska zwróciła się do ludności włoskiej, przypominając jej, że Niemcy ściągną na kontynent włoski zniszczenia, tak samo, jak to uczynili w stosunku do Sycylii. Niemcy są zupełnie uzależnieni od Włoch ze względu na swe transporty i ludność włoska ma wszystkie możliwe sposobności do udaremnienia niem. naporu.-
Front zach. : Wczoraj w dzień lotnictwo sojusz. czwarty dzień z rzędu atakowało lotniska npl. w Francji, Holandii i Niemczech płn.zach.- W nocy z wtorku na środę RAF. wykonała nalot na Warnemunde /?/ w odległ.60 mil ang. na płn.zach. od Szczecina. Mieszczą się tam zakłady, fabrykujące przyrządy do detekcji radiowej samolotów,

części samolotów, oraz inne rodzaje sprzętu woj. Składy są ukryte w terenie gęsto zalesionym i z tej przyczyny wybrano do nalotu porę pełni księżycowej. Był to największy ze wszystkich nalotów, wykonanych dotychczas przez RAF. w czasie pełni księżyca. Niebo było zupełnie czyste, blask księżyca prawie oślepiający i atakujące formacje były niemal zupełnie pozbawione ochrony chmur. Obrona myśliwców była tak silna, że wydawało się chwilami, że liczebnością dorównywują one atakującym eskadrom. Niezależnie od tego Niemcy użyli dymnych zasłon, oraz otwarli gwałtowny ogień artylerii p.lotn. Mimo tego zrzucono 1500 ton bomb i spalono główne budynki fabryczne. Tej samej nocy lekkie bombowce "Mosquito" atakowały Berlin. Nie powróciły 42 bombowce. Pewną ilość myśliwców npl. zestrzelono ale dokładne cyfry nie zostały jeszcze ustalone.-
Do Zagłębia Ruhry odkomenderowano organizację Todt która swego czasu wybudowała fortyfikacje linii Zygfryda na zachodzie, oraz wzdłuż wybrzeża Atlantyku. Ich zadaniem jest naprawienie szkód, oraz zabezpieczenie od dalszych. Rzecz znamienna, że tym razem odkomenderowano oddz., złożone z rodowitych Niemców, podczas, gdy w poprzednich przypadkach znaczną część stanowili robotnicy cudzoziemscy.-

Konferencja Roosevelt-Churchill:

W naradach uczestniczą obecnie również min. Eden ze stałym podsekretarzem Stanu ang. M.S.Zagr., Sir Alexandrem Cadoganem, oraz min. informacji Brandon Brackenem.- Korespondent radia ang. donosi, że pełne narady rozpoczną się jeszcze przed przybyciem amer. sekretarza stanu Hulla. Min. Eden ma złożyć wyczerpujące sprawozdanie w sprawie stanowiska Rosji w odniesieniu do pewnych wspólnych problemów europ., które mają być omówione. Mają również zapaść, o ile już do tej pory nie zostały powzięte, decyzje w sprawie uznania Komitetu Narod. Wyzwolenia Fran. Sojusznicy postawią tylko jeden warunek, mianowicie że uznanie nie rozciąga się na terytorium samej

Francji. Z chwilą oswobodzenia Francji działalność komitetu ustaje i jest obowiązkiem sojuszników umożliwić ludności franc. swobodne wyrażenie swej woli i obranie własnego rządu.-
Wg. przypuszczeń korespondentów po zakończeniu konferencji min. Eden uda się do Moskwy, by tam przeprowadzić z komisarzem Mołotowem zasadnicze rozmowy na tematy polityczne.-
Kanada : w 39 dni od położenia kilu spuszczono na wodę 3 statki handl. w po 10.000 ton, bijąc w ten sposób poprzedni rekord o 8 dni.-
USA.: Kier. administracji wyżywienia oznajmił, że obecne zbiory będą znacznie lepsze, niż oczekiwano i przewyższą zbiory ze wszystkich innych lat z wyjątkiem roku 1942. W najbliższym roku przewidziane jest jeszcze większe wzmożenie produkcji żywnościowej. Następstwa tego odczują w pierwszym rzędzie kraje, oswobodzone od nieprzyjaciela.-
Prez. Roosevelt wydał dekret, przewidający sankcje w stosunku do pracobiorców i pracodawców odmawiających podporządkowania się decyzjom urzędu dla pracy w przemyśle wojennym. M.in. związki zawod. mogą utracić prawo zawierania zbiorowych układów, a przedsiębiorcy zarząd fabryk. W ciągu ub. 18-stu miesięcy na tysiąc zatargów w przemyśle tylko w siedmiu przypadkach strony odwołały się od decyzji urzędu do prezydenta.-

X / / / 6 7 8 9 10 11 12

Londyn, dnia 19.VIII.43r. Czwartek. kom.ang.wieczor.
Serwis Kraj.

Front środa.: Ameryk. artyleria ostrzeliwuje bez-
ustannie pozycje npl. po drugiej stronie Cieśniny
Messyńskiej. Flota sojusz. bombarduje zach. i wsch.
wybrzeża polud. Włoch.- Drugi z rzędu nalot npl. na
Bizertę. 6 samolot. npl. zestrzelono.-
Straty sojusz. z kampanii w Sycylii wynoszą ogółem
25.000 ludzi. Straty kanad. w szczególności wynoszą
155 oficerów i 1600 żołnierzy zabitych, rannych i
zaginionych.- Włosi stracili całą VI-tą armię.
Poprzednio stracili już trzy armie w Afryce, oraz
jedną w Rosji. Jeśli straty włoskie, podawane przez
sojuszników, nie dorównowują liczebności VI-ej armii,
to pochodzi to stąd, że wielu żołnierzy włoskich prze-
brało się w ubrania cywilne i zdezerterowało.-
Król Jerzy VI wysłał do gen. Eisenhowera depeszę
gratulacyjną z powodu zwycięstwa w Sycylii, nazywa-
jąc kampanię wzorem planowania i wykonania.-
Front zach.: Średnie bombowce ameryk. "Marauder"
atakowały dziś w ciągu dnia lotniska npl. w Poix
i Amiens. Średnie bombowce RAF. "Mitchel" atakowały
również Poix w godzinę później. Mimo złej widzial-
ności rezultaty dobre. Eskortujące myśliwce zestrze-
liły 7 myśliwców npl., tracąc 6 maszyn własnych.-
Ocean Spokojny: Wczorajsze zwycięstwo powietrz.
w bitwie nad Wewak w Nowej Gwinei jest jednym z naj-
większych, odniesionych w toku obecnej wojny. Ogó-
łem w ciągu dwóch dni Japończycy stracili 250 samo-
lotów. W tym samym okresie sojusznicy stracili dosłow-
nie 6 samolotów. Zarazem zatopiono trzy statki trans-
portowe, oraz zniszczono kilka składów amunicji.-
W czasie trzeciego nalotu na Balik Papan w Borneo
zatopiono 4 wielkie statki, a 2 uszkodzono.-
Starcie na morzu, o którym poprzednio doniesiono,
nastąpiło w związku z japon. próbą wysadzenia desantu
na wyspie Vella Lavella. Znaczna ilość barek z żołnie-
rzami japon. płynęła w kier. wyspy pod eskortą 4-ch
kontrtorpedowców i 30 bombowców. Dwa kontrtorpedowce
zostały trafione, a jeden przypuszczalnie zatopiony.
Przeważną część barek potopiono, przyczym setki

żołnierzy japon. potonęło. Jak dotychczas niema żadnych wiadomości o jakichkolwiek walkach lądowych na wyspie.-

Hiszpania : konferencja, którą amb. Hoare ma jutro odbyć z gen. Franco w jego letniej rezydencji jest określana przez agencje pras. bryt., jako b. ważna.-

Londyn, piątek, dnia 20.VIII.43r. Kom. ang. poranny. Serwis kraj. zamorski i europ.

Rosja : W 14-tym dniu ofensywy ros. na południu Rosjanie powiększyli swoje kliny na połud. i płn. od Charkowa, posuwając się w niektórych miejscach o 8 mil ang. i zdobywając 30 miejscowości. Zach. wybrzeże górnego Dońca zostało w szeregu punktów oczyszczone od nieprzyjaciela. Obecnie stają się zagrożone Sumy i Połtawa. Kontrataki niem. na zach. i płd.zach. od Charkowa zostały odparte.- Pod Briańskiem walki przechodzą w fazę raczej statyczną. Rosjanie odzyskali około 20 mil.- W nocy z środy na czwartek naloty ros. na węzły kolej. Briańsk i Rosław /liczne pożary/, ponadto na lotniska na połud. i zach. od Charkowa. W dniu wczorajszym unieruchomiono 89 npl. czołgów i zestrzelono 96 samolotów.-

Front zach. : W dniu wczorajszym zestrzelono ogółem w czasie walk nad Holandią i Francją 41 samolotów npl., tracąc 12 własnych, w tym 4 "latające fortece".-

Konferencja Roosevelt-Churchill.

Ang. min.informacji Brandon Bracken oświadczył, że o decyzjach wojsk. świat dowie się dopiero wówczas, gdy zostaną wprowadzone w czyn. Wojna w Europie i na Dalekim Wschodzie stanowi jedną wojnę. Gdy tylko Hitler zostanie pobity, Anglia rzuci wszystkie swoje rozporządzalne siły na Japonię.-

USA.: Do Waszyngtonu przybyła ang. misja wojsk., złożona z przedstawicieli wszystkich trzech gatunków broni, wydelegowana specjalnie do narad w sprawie wojny z Japonią. Misja odwiedzi tereny walki na Dalekim Wschodzie.-
Z USA. przybywają do Anglii nowe typy bombowców nurk., nazwane "Invader". Posiadają one silne uzbrojenie, zabierają natomiast lekki ładunek bomb. Szybkość lotu nurk. dochodzi do 1200 km. na godz.-
Chiny : Z Czung-Kingu donoszą, że samoloty ameryk., wykonały we wtorek nalot na Hanoi w Indochinach.-
Ocean Spokojny : Oddz. austral. na Nowej Gwinei zajęły nowe pozycje, zdobywając wszystkie wzniesienia strategiczne, dominujące nad Salamaua.-
Front śródz.: Połud. Włochy stanowią obecnie objekt najgwałtowniejszego bombardowania powietrz. jakie kiedykolwiek doświadczyły. W następstwie znajdujące się tam oddz. npl. nie mogą ani przegrupować się, ani wycofywać się w porządku na płn., ani wreszcie ratować się morzem, gdzie operują okręty sojusz. Całe wybrzeże od Viterbo, aż po połud. kraniec jest atakowane przez samoloty wszystkich rodzajów. Przy wybrzeżach Calabrii i Sardynii zatopiono po jednym statku handl.-
Naloty sojusz. na urządzenia przybrzeżne greckich wysp Zante i Milos.-
Turcja : Ang. minister produkcji Lyttleton, przemawiając wczoraj przez radio do Turcji w związku z otwarciem międzynarodowych targów w Izmirze, oświadczył, iż nie było żadną tajemnicą, że w czasie konferencji prem. Churchilla w Adana postanowiono zwiększyć dostawy dla Turcji. Cele ang. polityki handl. w stosunku do Turcji były dwojakiego rodzaju : 1/ dopomóc państwu tureck. w utrzymaniu stabilizacji gosp., 2/ dopomóc jej w rozbudowie swej siły zbrojnej i umożliwić w ten sposób opór

przeciwko agresji. Przez zdecydowaną wolę obrony przed napaścią Turcja oddała bezcenne usługi.-

Francja : Radio londyńskie nadało ponownie ostrzeżenie dla ludności franc. Godzina inwazji się zbliża. Specjaliści wojskowi francuscy znają już miejsca lądowania, oznaczone, jako "b", oraz dzień lądowania, oznaczone "g". Audycja zwraca się jednak nie do specjalistów, lecz do szerokiego ogółu, który może oddać dzięki znajomości terenu ogromne usługi lądującym oddziałom. Wszyscy powinni, nie tracąc czasu, jaknajdokładniej zaznajamiać się z okolicą, w której mieszkają, by lądującym żołnierzom móc wskazywać krótsze drogi i ukryte ścieżki. Każdy z mieszkańców powinien znać poprostu każde źdźbło trawy, jak gdyby był zawodowym leśnym. Wspomniana audycja była wygłoszona przez wysokiego wojskowego ang.-

Anglia : Jeden z korespondentów radia bryt. opisuje swą wizytę w kwaterze administrac. sztabu urzędn. w Londynie, którego zadaniem jest przygotowanie administracji terenów oswobodzonych. W skład sztabu wchodzą specjaliści wszelkich możliwych dziedzin, poczynając od zwalczania pożarów, a kończąc na lekarzach, prawnikach i inżynierach. Dwa tego rodzaju zespoły są przysposabiane w USA., a jeden w Afryce Płn.-

Hiszpania : Wiadomość o konferencji amb. Hoare, podana wczoraj rano, oraz wieczór, została poraz trzeci powtórzona dziś rano. W serwisie zamorskim, który w dalszych odstępach czasu nie powtarza wiadomości, jest to fakt bez precedensu.-

ńić

M.p.20.VIII.43r.

Londyn, dnia 19.VIII.43r. A.J. Mac Whinnie : przegląd morski.

Pierwsze strzały w kampanii sycylijskiej padły nie na Sycylii, lecz na Atlantyku. Były one wymierzone przeciwko łodziom podwod. Strzelając do nich, umożliwiliśmy lądowanie na Sycylii i organizację dosta dla walczących tam wojsk. Gdyby łodzie podwod. w tej walce były odniosły zwycięstwo, nie byłby możliwym ani desant w Afryce Płn., ani też na Sycylii. Jestem przekonany, że ostatnie straty w łodziach podwod. musiały wywołać poważne obawy wśród Niemców. Strata 90-ciu łodzi podwod. w maju, czerwcu lipcu jest równoznaczna ze stratą 5000 ludzi załogi. Tego rodzaju rozmiary muszą uprzytomnić Niemcom fiasco kampanii łodzi podwodnych. Cała propaganda niem. stale przypominała, że w ub. wojnie działalność łodzi podwod. doprowadziła do tego, że brakowało tylko 6 tygodni, by W. Brytania uległa głodowi. Nadzieje te zostały zawiedzione. Wg. ocen specjalistów Niemcy stracili dotąd około 25% stanu swej floty podwodnej.- Jeśli chodzi o ducha załóg łodzi podwod., to nie twierdzę bynajmniej, by uległ on już załamaniu. Napewno jednak załogi nie idą do walki z pewnością zwycięstwa. Odporność marynarzy łodzi podwodnych tłumaczy się przedewszystkiem ich młodym wiekiem. Przeważająca większość wchodziła w skład młodzieży hitlerowskiej i została wychowana w duchu fanatyzmu. Wszyscy pojmani marynarze, z którymi niedawno stykałem się w Anglii, to sfanatyzowani hitlerowcy, o wyzywającym zachowaniu się. Pewnym jest jednak, że straty w wysok. 1 łodzi dziennie nie mogą przyczyniać się do poprawy ich nastrojów.-

Wygraliśmy dotąd pierwszą rundę największej bitwy morskiej świata. Charakterystycznym objawem jest zwiększenie zasięgu działalności łodzi podwod. Rozciąga się on na tak dalekie rejony, jak Przylądek Dobrej Nadziei i Ocean Indyjski. Przyczyny tego napozór tak efektownego wyczynu są bardzo

prosto. Obrona naszych linij przybrzeżnych, położonych bliżej jest tak silna, że łodzie podwod. nie śmią ich atakować. Nie tak dawno temu przewidywałem, że głównym terenem działalności łodzi podwod. będzie Atlantyk płn. i Morze Śródz. Obecnie łodzie podwod. zupełnie się wycofały z Atlantyku płn.-
Zasoby naszej floty wzrastają. W pierwszych 7-miu miesiącach r.1943 nadwyżka konstrukcyj nad stratami wyniosła 3.000.000 ton. Jest to więcej, niż cały tonaż niem. Tonażowa pozycja Niemiec jest dziś bardziej krytyczna, niż kiedykolwiek indziej. Hitler okazał się typowym szczurem lądowym. Uważał on, że nie potrzebuje statków, dopóki posiada tyle łodzi podwod., by topiły odpowiednią ilość statków sojusz. Za tą omyłkę musi teraz słono płacić. Obecnie cierpi nietylko na brak statków, lecz i na brak portów. W Hamburgu statki nie mogą już przebywać. Bazy żeglugi na zach. zostały przerzucone do Emden i Bremy, a w kier. wsch. do Lubeki, która się stała głównym portem zaopatrz. dla Norwegii. Rzecz prosta, że i te porty będą stale bombardowane, gdyż wogóle żegluga i porty zajmują pierwsze miejsce w rzędzie objektów lotnictwa sojusz. Ponieważ równolegle odbywają się naloty na komunikację kolej., przeto zapotrzebowanie na statki ustawicznie wzrasta. Co więcej, gdy nadejdzie chwila ataku na kontynent, zapotrzebowanie na tonaż handlowy po stronie Niemców jeszcze gwałtowniej wzrośnie.-
Już obecnie w związku z wypowiedzeniem przez Szwecję układu, zezwalającego na tranzyt wojsk. do Norwegii Niemcy będą potrzebowali conajmniej 50.000 ton na uskutecznianie dostaw do Norwegii drogą morską. Bardzo być może, że w związku z tym Niemcy wycofają część żeglugi handl. z Zatoki Biskajskiej do Norwegii.-

Przed naszymi lekkimi jednostkami morskimi otworzy się wdzięczne pole do zadania Niemcom jeszcze jednego miażdżącego ciosu.-
Reasumując : nasza sytuacja tonażowa polepszyła się w stopniu, przewyższającym wszelkie oczekiwania. Nie wolno nam jednak mówić o zwycięstwie, dopóki nie został oddany ostatni strzał.-

Londyn, dnia 23.VIII.43r., poniedziałek, Kom.ang.połud. Serwis zamorski.

Rosja: Radio Berlin donosiło niecałą godzinę temu, że ub.nocy oddz.niem., poniszczywszy ważne urządzenia wojsk. opuściły stosownie do planu Charków bez przeszkód ze strony nieprzyjaciela. Wg.słów komunikatu wobec przechodzenia kilkakrotnie z ręki do ręki Charków nie przedstawia już wartości, jako centrum komunikac. i baza zaopatrzeniowa.-
Charków po raz czwarty zmienia załogę. Niemcy zdobyli go w październiku 1941 r. W lutym 1943 r. Rosjanie go odzyskali, ale wobec silnych odwilży musieli go oddać Niemcom w dniu 14 marca. Wprawdzie główne zakłady przemysł. zostały przeniesione z Charkowa na Ural jeszcze w r.1941, miejscowość wciąż jednak przedstawia olbrzymią wartość, jako ośrodek komunikacyjny.- Na zach. od Charkowa toczy się wielka bitwa w dalszym ciągu, wszystkie kontrataki niem. zostały odparte. Oddz. ros. w szeregu punktów przecinają obecnie rzekę Worskla. Na połud. zach. od Charkowa oraz na zach. od Dońca lotnictwo ros. atakowało npl. linje zaopatrz., oraz węzeł kolej. Łozowaja /?/.- Moskiewska "Prawda" zaznacza, że na tym odcinku w każdej chwili może rozpocząć się wielka bitwa.- Na połud. od Izjum i połud. zach. od Woroszyłowgradu Rosjanie wciąż posuwają się naprzód.-
Z pod Briańska brak dalszych wiadomości.-
Na połud. zach. od Spas-Diemenskoje Rosjanie zbliżają się do rzeki Desna i znacznie poprawili swe pozycje.

Front Śródz.: Dzisiejszy kom. RAF. z Bliskiego Wschodu donosi, że w nocy z soboty na niedzielę ciężkie bombowce "Liberator" i "Halifax" bombardowały składy towarowe w Crotone nad Zatoką Taranto. Niektóre pożary wybuchły w pobliżu zakładów chemicz. Dokładnych rezultatów nie dało się stwierdzić z powodu złej widoczności.- Formacja myśliwców ang. uszkodziła bądź zniszczyła trzy czwarte konwoju lądowego, posuwającego się drogą w połud. Włoszech. Był on złożony z 40-stu ciężarówek i 6-ciu wozów pancer.

Myśliwce leciały prawie dotykając ziemi i dokazywać cudów zręczności, żeby nie rozbić się o ściany wąwozów.- Wzdłuż wybrzeży połud. Grecji RAF. atakowała npl. żeglugę, przyczym zatopiła jeden statek zaś dwa inne ostrzelała z działek.-

Wśród ludności cywilnej Sycylii wciąż wielkie liczby ofiar w zabitych i rannych z powodu eksplozji min lądowych, które t.zw. niemieccy sprzymierzeńcy pozakładali nietylko na drogach, ale również na uprawnych polach, ogrodach i winnicach. Po-usuwanie min zajmie większy przeciąg czasu.-

Front zach.: Ub. nocy nalot RAF. na Niemcy, brak jeszcze szczegółów.- Ub. nocy alarm lotniczy w Londynie, naloty na połud. wsch. i połud. Anglii, dwa samoloty npl. zniszczono.- Wczoraj w ciągu dnia bombowce ameryk. "Marauder" atakowały lotnisko w Beaumont Le Roger na 40 mil ang. na połud. od Le Havre. Silny ogień artylerii p.lotn., a na spotkanie wyleciało ponad 100 myśliwców niem. 9 z pośród nich zestrzelono. Straty własne 1 bombowiec i 8 myśliwców.-

Ocean Spokojny: Pod Salamaua na Nowej Gwinei oddz. austral. i ameryk. zdobyły dominujący grzbiet górski i Japończycy wycofują się już w granice samego Salamaua. Mają oni obecnie do wyboru podjąć kontratak na wzgórza, bądź też wytrzymywać znaczne straty w samej miejscowości pod skoncentrowanym ogniem artylerii sojuszniczej.-

Chiny: Dziś rano Czung-King był poraz pierwszy od 2-ch lat atakowany przez lotnictwo japon. w dwóch falach po 28 samolotów. Na spotkanie wyleciały chińskie myśliwce.-

Australia: Premier Curtin po zwycięstwie wyborczym, odniesionym przez partię pracy, z której ramienia sprawuje rządy, oznajmił, że rząd będzie w dalszym ciągu prowadził wojnę, współpracując ściśle ze zjednoczonymi narodami. Po wojnie Australia musi tę współpracę kontynuować i pomagać krajom, które padły ofiarą niem. agresji.-

Konferencja Churchill-Roosevelt :

Prace konferencji postępują z niesłabnącym tempem. Dzisiaj przybył do Quebec min.wojny USA. Stimson. W dniu dzisiejszym spodziewane jest również przybycie min.mar.Knoxa. W konferencji prez.Roosevelta i prem.Churchilla dziś przed południem uczestniczyli min.Eden z podsekretarzem Stanu Cadoganem, oraz min.Hull ze swym doradcą politycz.James Dunnem.- W najbliższym czasie Roosevelt i Churchill odbędą konferencję z chińskim min.finansów Soongiem, który już miał konferencję z premierem Kanady Kingiem.- Osobisty sekretarz prez.Roosevelta oznajmił, że będzie położony znaczny nacisk na wojnę z Japonią.- Został utworzony wspólny komitet kanad.-amerek. dla usprawnienia współdziałania w wykonywaniu ustawy o odstępowaniu i najmie materiału wojennego. Dotychczas Kanada w tym systemie nie uczestniczyła, gdyż dostarczała pomocy innym narodom na podstawie [illegible] nych porozumień, opartych na własnym systemie.-

Wojna morska: wskutek działalności lotnictwa przybrzeżnego RAF. ruch statków wzdłuż wybrzeży holend. został zmniejszony o połowę. Równocześnie flota niem. została zmuszona do kilkakrotnego powiększenia ilości eskortujących jednostek. Ostatnio konwojowi z 2-ch statków towarzyszyło 9 tego rodzaju jednostek. Aż do wiosny tego roku naloty na żeglugę na Morzu Północnym wykonywały bombowce, jednakowoż nie wyrządzały one wielkiej szkody żegludze npl. Dopiero od wiosny zmieniono system, używając po raz pierwszy w kwietniu myśliwców typu " Beau", wyposażonych w wyrzutnie torped. i atakujących z wysok. masztu, podczas gdy eskortujące myśliwce ścierają się z npl.eskortą powietrzną na znacznej wysokości.-

Wyjątkowe usługi oddały oddz. saperskie ameryk. i austral., które mimo niezwykle trudnych warunków pochodu przez dżungle budowały w błyskawicznym tempie mosty i drogi.- Naloty sojusz. na płn.wybrzeże Nowej Gwinei.-

Wojna z łodziami podwod.: Urzędowy kom.anglo-amery donosi, że w ciągu sierpnia zatonęło więcej npl. łodzi podwod. na Atlantyku, niż sojusz. statków handl. W rzeczywistości nieprzyjaciel prawie, że nie próbował ataków na Atlantyku, a gdzie tylko łodzie podwod. się pojawiły były natychmiast ścigane. Kom. specjalnie podkreśla udział samolotów, startujących z pokładów lotniskowców.-

Anglia : Wczoraj został zamknięty plenarny kongres ang. związków zawod. w South Port. ~~xxxwiązkuxxxxym~~ W miarę tego, jak zwycięstwo narodów sprzymierz. zaczyna przybierać coraz realniejsze kształty, dy Rusja również ciążyła w coraz większej mierze ku rozwiązaniu konkretnych zagadnień. Na ostat. sesji omawiano sprawę odpowiedzialności Niemiec. Zarysowały się dwa obozy : jeden z nich stał na stanowisku, że niema różnicy między hitleryzmem a narodem niem. i że Niemcy muszą być poddane na długi okres czasu okupacji wojskowej, dopóki ich reedukacja nie postąpi tak daleko, iż dojrzeją do tego, by współżyć w świecie, opartym na zasadach wolności i demokracji. Drugi obóz bronił tezy, że należy ukarać przedstawicieli hitleryzmu, natomiast niepodobna za ich zbrodnie obciążać całego narodu niem. Najlepszym sposobem wykorzenienia hitleryzmu jest przywrócić wewnętrzne swobody polityczne, w szczególności wolność zrzeszeń zawod. i w ten sposób zapewnić rozbudowę niem. elementów demokratycznych. Rezolucja, reprezentująca tę drugą tezę, została przyjęta przygniatającą większością.- Min. pracy zapowiedziało powoływanie do sił zbrojnych mężczyzn do lat 39, zatrudnionych w licznych zawodach, które dotychczas

jako ważne z punktu widzenia potrzeb wojennych zapewniały zwolnienia od służby wojskowej.-

Dania : Marynarze duńscy, którzy schronili się do Anglii na 6-ciu kutrach rybackich, donoszą o wzrastającej nerwowości niem. władz okup. na punkcie inwazji. Wracających z połowu Niemcy codziennie wypytywali, czy w pobliżu nie zauważyli jakichś bryt. statków. Strajk w Danii okazał się nader skuteczny.-

USA.: Wiceprezydent Wallace oświadczył, że prez. Roosevelt powinien by zostać stałym przewodniczącym w przyszłej konferencji pokojowej. Na zapytanie dziennikarzy na temat możliwości ewent. rozdziału funkcji prezydenta USA. i przewodniczącego konferencji Wallace oświadczył, że nie widzi powodu, dla którego prezydent nie mógłby nadal piastować swego urzędu.-

Persja : Premier wyjaśnił przed parlamentem, dlaczego Persja wypowiedziała wojnę Niemcom. Od zawarcia paktu ang.-ros.-perskiego Niemcy nie ustawali w agitacji wywrotowej, usiłując wzniecać rozruchy przeciw rządowi przez podburzanie poszczególnych szczepów, zrzucając na spadochronach agentów, oraz organizując szpiegostwo.-

Londyn, dnia 24.VIII.43r. wtorek. Kom. ang. wieczorny. Serwis kraj.

Konferencja Churchill-Roosevelt

Dziś w południe prem. Churchill oznajmił zakończenie konferencji w obecności 200-stu dziennikarzy. Trwała ona od 11 b.m. Dokonano przeglądu wszystkich działań wojennych w świetle pomyślnych wydarzeń, które nastąpiły od ostatniego spotkania między obu mężami stanu w maju b.r. Powzięto decyzje, by zapewnić działania zaczepne armii, floty i lotnictwa obu narodów. W miarę jak następstwa zjednoczonych działań rozszerzają się i zarazem pogłębiają niezbędne będzie częstsze odbywanie tego rodzaju spotkań. Premier zaznaczył, że nie byłoby rzeczą pomocną dla walczących oddziałów cośkolwiek ujawniać w dziedzinie powziętych decyzyj wojsk. W bardzo znacznej mierze omawiano wojnę z Japonią i sprawę realnej pomocy dla Chin. Ich przedstawiciel, min. Soong brał udział w decyzjach. Jednogłośne zalecenia szefów sztabów zostały przez obu mężów stanu zaakceptowane.- Rosja była informowana o decyzjach, dotyczących Europy. Zajmowano się również stosunkami Franc. Komitetem Wyzwolenia Narodowego. Enuncjacja w tej sprawie zostanie wydana z końcem tygodnia.-

Front zach.: Ub. nocy Berlin przeżył z najcięższych nalotów, wykonanych na to miasto w czasie wojny. Był to również jeden z najbardziej skoncentrowanych nalotów RAF. Zrzucono ogółem ponad 1700 ton bomb kruszących i zapalających / wspomniana cyfra została powtórzona w komunikacie ~~czwartku~~ dnia 25.VIII. z rana w środę, natomiast kom. ang. w serwisie europ. z 25 b.m. wspomina o 2000 ton bomb/. Bomby te zrzucono w ciągu 50-ciu minut. Ostatni większy nalot został wykonany na Berlin w dniu 27 marca. Od tego czasu jedynie lekkie bombowce "Moskito" prowadziły przeciw stolicy Rzeszy "wojnę nerwów", atakując specjalnie wybrane objekty. Ładunek bomb był przeszło czterokrotnie większy od tego, jaki Niemcy zrzucili na Londyn w czasie największego nalotu.-

Nalot na Berlin nastąpił dokładnie w trzecbl[illegible] nią rocznicę pierwszego nalotu niem. na Lond[illegible] Naprzeciw atakujących eskadr wystartowały ca[illegible] roje noc. myśliwców niem. Zestrzelono ich 12[illegible] Straty własne 58 bombowców. Widoczność b.dob[illegible] stwierdzono liczne bomby, wybuchające wśród [illegible] mieni. Ze Sztokholmu donoszą, że poselstwo sz[illegible] kie zostało częściowo z Berlina ewakuowane. Personel poselstwa duńskiego udaje się na no[illegible] poza miasto.- Ub.nocy myśliwce RAF. wykonywa[illegible] naloty nękające na Niemcy i kraje okup. Jede[illegible] z nich nie powrócił.-

Rosja : Na połud. i połud. zach. od Charko[illegible] poprawa pozycyji ros. Na połud. od Charkowa Rosjanie postąpili już tak daleko, że miasto znajduje się poza zasięgiem ognia dział niem. straży tylnych. Postępy na połud. od Izjum i połud.zach. od Woroszyłowgradu.-

Front śródz. : Wczoraj w dzień i ub.nocy nal[illegible] sojusz. na Sardynię i Włochy. Zasięg obejmow[illegible] przestrzeń od Włoch połud. aż po Włochy cent[illegible] Na Sardynii atakowano zabudowania wojsk. pod Cagliari. Jeden samolot nie powrócił.- Ameryk. ciężkie bombowce "Liberator" atakowa[illegible] Bari. Zniszczono przytym 14 myśliwców npl.- Ciężkie bombowce "Wellington" wykonały nalot [illegible] port Lindo na wsch. wybrzeżu wyspy Rodos.- Radio włoskie doniosło, iż rząd włoski zwróc[illegible] się do Stolicy Apostolskiej i do rządu szwaj[illegible] kiego z prośbą o dalsze zakomunikowanie, że Rzym ~~xxxxxx~~ jest w dalszym ciągu demilitaryz[illegible] ny. Szereg urządzeń wojsk. usunięto, a artyl[illegible] p.lotn.otrzymała rozkaz niestrzelania do sam[illegible] tów npl.-

Chiny : Samoloty ameryk. zaatakowały w sobo[illegible] bazę japon. w Han-Kan. 25 myśliwców japon. zostało przytym zniszczonych.-

Birma : Lotnictwo sojusz. zatopiło 60 npl. łodzi zaopatrzeniowych, oraz zniszczyło jedno przęsło ważnego mostu kolejowego.-

Dania : W Kopenhadze przebywa obecnie około 50.000 żołnierzy niem. W szeregu okręgów ogłoszono stan wyjątkowy. W Kopenhadze strajk robotników port. Uszkodzono urządzenia fabryki, wyrabiającej części dla łodzi podwod. Szwedzkie dzienniki donoszą o zderzeniach między oddz. niem. a duńską ludnością cywil. w szeregu miejscowości.-

Niemcy : Himmler został mianowany ministrem spraw wewnętrz., a jego poprzednik na tym stanowisku, Frick objął stanowisko protektora Czech i Moraw.- Omawiając tę zmianę, jeden z głównych rzeczoznawców radia bryt. dla spraw Europy Środkowej, Lindley Fraser zaznacza, że aby zrozumieć sens zmiany, należy mieć na uwadze trzy okoliczności : I/ zmiana stanowiska nie oznacza zdobycia przez Himmlera dodatkowej władzy. Będąc szefem SS i policji, oraz mając stanowisko w niem. ministerstwie spraw wewnętrz. Himmler i tak faktycznie miał w ręku całe wspomniane ministerstwo i nie potrzebował się oglądać na Fricka, który w rzeczywistości był zerem. Znamiennym jest zatym nie samo powierzenie Himmlerowi także i nominalnego kierownictwa, lecz fakt podania tej zmiany w tak oficjalny sposób do wiadomości. 2/ Przejęcie przez Himmlera nowych funkcyj musiało faktycznie nastąpić już kilka tygodni temu. 3/ Najważniejsze: reżim hitlerowski zależy od tego, by na czele stała osobistość, która może porwać za sobą niem. ogół. Musi to być indywidualność, przemawiająca do wyobraźni tłumu i umiejąca na nią oddziaływać mową i gestem. Dotychczas Hitler sam spełniał zadanie podtrzymywania entuzjazmu w Niemczech. Od klęski pod Stalingradem zbrakło mu jednak nastroju do spełniania tej roli, wobec czego przejął ją Goebbels. Od tej pory był on osobistością najbardziej czynną w całej partii hitlerowskiej, o ile chodzi o wystąpieniach w prasie, na trybunie i w radio. Po tym nastąpiła dymisja Mussoliniego. Tej próby Goebbels nie wytrzy-

mać. Jego wystąpienia oratorskie stawały się coraz słabsze, propaganda niem. popadała z jednej sprzeczności w drugą, wyraźnie dawał się wyczuć brak jednolitej linii postępowania. Obecnie Himmler ma spełniać rolę naczelnego organizatora niem. entuzjazmu. Należy więc powtórzyć, że nie sam fakt przekazania Himmlerowi nominalnych uprawnień, które już faktycznie zdawna wykonywał, lecz rozgłos, nadany nominalnemu objęciu przezeń nowych zadań, już poprzednio w rzeczywistości spełnianych - stanowi najzmamienniejszy objaw ostatniej zmiany w niem. polityce wewnętrznej.-

Londyn, dnia 25.VIII.43r. Środa. Kom.ang.poranny. Serwis zamorski.

Rosja :- W Zagłębiu Donieckim Rosjanie pogłębiają wyrwę, której dokonali nad rzeką Mijus i rozszerzają pozycje, zdobyte wzdłuż drogi kolej., prowadzącej w kier. na Stalino. Na zach. wybrzeżu Dońca Rosjanie zdobyli silnie ufortyfikowaną miejscowość na drodze kolej. do Barwinkowa.- W okręgu Charkowa walki toczą się głównie na połud. od miasta, gdzie dzięki postępom ros. zwęża się przestrzeń, oddzielająca odcinek charkowski od terenu walk na połud. Zagłębia Donieckiego, w szczególności nad rzeką Mijus.- Na połud. zach. od Charkowa Rosjanie ścigają oddziały niem., nie pozwalając im na przegrupowanie się. Na zach. i płn. zach. od Charkowa Rosjanie nieco posunęli się naprzód. Jest rzeczą jasną, że bezpośrednimi celami natarcia ros. są Połtawa i Sumy, których to pozycje Niemcy niewątpliwie będą zaciącie bronić, na co wskazuje już obecnie koncentracja wojsk na tym odcinku.-

Ocean Spokojny:- Ponowny nalot sojusz. na Wewak na Nowej Gwinei, w czasie którego zrzucono na lotnisko npl. 112 ton bomb. Z pośród 20-stu myśliwców japon., które próbowały sojuszników odeprzeć zestrzelono jeden. Ogółem w ciągu jednego tygodnia

Zniszczono Japończykom nad Wewak 309 samolotów. Oddz. austral. posunęły się znacznie w kier. na Salamaua.- Na Nowej Georgii postępy sojusznicze w kier. Baroko, stanowiącego ostatnią bazę japon. na wyspie.- Dwie japon. formacje atakowały wyspę Vella. 9 samolot. uszkodzono, 2 zestrzelono.-

Konferencja Churchill-Roosevelt

Omawiając konferencję, londyński "Times" podkreśla, że kontynuowanie wojny przeciw Japonii z maksymalną energią w zakresie, dającym się pogodzić z pokonaniem Hitlera, zostało przyjęte z aplauzem przez ang. opinię publiczną. Spotkanie ze Stalinem staje się coraz konieczniejsze w miarę tego, jak zbliża się godzina zwycięstwa. Jego tematem będą nietylko kwestje strategiczne, ale również i polityczna przyszłość Europy.- W uzupełnieniu do komunikatu o zamknięciu konferencji dodano, że sporo czasu poświęcono sprawie zasad administracji w krajach wyswobodzonych. Stwierdzono, iż system, zastosowany w Płn. Afryce i na Sycylii nie może mieć miejsca w odniesieniu do krajów zaprzyjaźnionych, w szczególności tych, które posiadają legalnie wyłonione rządy. W chwili następnego spotkania między Churchillem a Rooseveltem stosunki z Rosją będą stanowić temat niezmiernie doniosły.-

Prasa ang. podkreśla oświadczenie Roosevelta, iż konferencja z czerwca 1942 r. wydała owoce w listopadzie ub.r., gdy sojusznicy wylądowali w Płn. Afryce, a owoce konferencji w Casablance teraz się ujawniają. Prem. Churchill oświadczył, że działania wojenne rozwijają się szybciej, niż to było przewidziane, że oddz. sojusz. są lepiej wyekwipowane od npl., a walka z łodziami podwod. przebiega dla sojuszników pomyślnie. Niezbędne pozostaje jednak dalsze wzmożenie wysiłków na froncie wewnętrz. sojuszników.-

Dania : Radio duńskie doniosło, że wskutek wybuchu została uszkodzona w Kopenhadze największa sala zebrań, mogąca pomieścić 16.000 osób.- Londyński "Times" zamieszcza zdjęcia fotograficzne, przedstawiające SS, atakujące ludność duńską.-
Front zach.: Ameryk."latające fortece", które wykonały kilka dni temu nalot na Ratesbonę i wylądowały w Afryce Płn., powróciły obecnie do swych baz w Anglii i w drodze powrot. zbombardowały montownię samolotów w Bordeaux.- xxxxxxxxxxxx Wczoraj w dzień lotnisko w pobliżu Paryża, oraz dwa inne lotniska we Francji były atakowane przez ameryk. "latające fortece". 4 nie powróciły, Niemcy stracili 16 samolotów.- Samolot wywiad., który powrócił wczoraj rano z nad Berlina stwierdził kłeby dymu, sięgające 4 mil ang. wysokości.-
W serwisie europ. radio Londyn podaje, iż w Londynie oceniają, że liczba samolotów, które uczestniczyły w nalocie na Berlin była większa, niż jakakolwiek formacja, która brała udział dotychczas ze strony sojuszników w pojedyńczym nalocie.-

M.D.24.VIII.43.

Londyn, dnia 20.VIII.43r. Kpt. Cyrill Falls : przegląd wojskowy

Kampania sycylijska trwała nieco ponad 5 tygodni. Nie wiem, na jaki okres czasu przygotowane były nasze urzędowe sfery wojskowe. Moje najbardziej optymistyczne – powtarzam : najbardziej optymistyczne przewidywania liczyły się z możliwością zakończenia kampanii w cztery tygodnie. Zważywszy nader dokładne zniszczenie wszelkich urządzeń komunikacyjnych, przeprowadzone przez Niemców i szczególnie ułatwione naturą terenu, uważam zakończenie kampanii w cztery tygodnie za świetny wyczyn. Nic bardziej trudnego, niż to ostateczne uderzenie, którym musi się zakończyć każdy desant, jeśli ma doprowadzić do celu. Bez doskonałej pracy ze strony naszych oddz. technic byłoby to niemożliwe. Jeśli chodzi o dostarczanie posiłków, oraz organizację odwrotu, Niemcy korzystali z 3. wybitnych korzyści, które przyznaję to chętnie, potrafili bardzo dobrze wyzyskać.-
Niemcy wyratowali swe siły przez Cieśninę Messyńską przeważnie w porze nocnej, tworząc nad nią jeden z najsilniejszych "dachów" przeciw atakom powietrz. kiedykolwiek rozciągniętych nad ograniczonym terenem. Gęsta sieć reflektorów uniemożliwiła przeciwdziałanie naszym okrętom wojennym. W rezultacie mimo, że mieliśmy zupełną przewagę powietrz. nie byliśmy w stanie przeszkodzić odwrotowi nieprzyjaciela przez cieśninę. Można stąd na przyszłość wyciągnąć cenną naukę. Należyte skoncentrowanie artylerii p.lotn. na ograniczonym terenie umożliwi jednej stronie walczącej przeprowadzenie swych planów, w szczególności wycofania się, nawet jeśli ta druga strona jest silniejsza i posiada przewagę w powietrzu. Główna rola przypadła w udziale artylerii p.lotn. lekkiej. Nadaje się ona specjalnie do zwalczania bombowców, atakujących z niskiego pułapu, oraz myśliwców, ostrzeliwujących cele naziemne z niskiego lotu. W stosunku do samolotów

latających wysoko, główną broń stanowi artyleria p.lotn.ciężka i myśliwska. Jestem pewny, że w wypadku odwrotu przez Messynę lekka artyleria p.lotn. była tą bronią, która przeszkodziła nam w udaremnieniu odwrotu. Nie znajdujemy się wprawdzie w tej fazie, w której mielibyśmy potrzebę studiowania metod odwrotu. Możemy jednak z doświadczeń sycylijskich wyciągnąć wniosek odwrotny. Można stwierdzić, że nawet w działaniach zaczepnych zręczne wykorzystanie lekkiej artylerii p.lotn. może ułatwić sile atakującej posuwania się naprzód nawet, jeśli na danym odcinku nieposiada przewagi powietrz., lecz chociażby w przybliżeniu siły powietrz. równe.- W związku z zastosowaniem lekkiej artylerii p.lotn., należy zatym podkreślić trzy punkty: 1/ nadaje się ona lepiej do zapewnienia bezpośredniej ochrony, niż artyleria ciężka, która jest mniej ruchliwa, zwłaszcza na złych drogach, jakimi odznacza się Europa połud. 2/ Pocisk działa lekkiego musi posiadać jednak wysoką siłę penetracji ze względu na opancerzenie, z którego ostatnio korzystają typy nisko latających bombowców i myśliwców. 3/ Lekkie działo p.lotn. stanowi broń, nadającą się wybitnie do indywidualnego użytku i indywidualnego manewrowania.-

Wszystko to wydaje się w sprzeczności z dawniejszym doświadczeniami. Przypomnijmy sobie jednak, ile już razy w toku obecnej wojny ulegały zmianom taktyka i doktryna użycia broni pancernej? Zmiany te są następstwem szybkiego postępu technicznego w dziedzinie broni i wyposażenia i nigdy jeszcze nie było wojny, w którejby zmiany w metodach walki następowały tak szybko i były tak zaskujące.-

Przypuśćmy teraz, że posiadamy wystarczającą ilość lekkiej artylerii p.lotn. i przewagę powietrz. Rzecz prosta, że wtedy będziemy się starali tę przewagę jaknajwięcej wykorzystać. Nawet wtedy jednak wątpię, czy którykolwiek z walczących uczyni pełny użytek z lotnictwa wyładowczego.

M.p.25.VIII.43r.

Londyn, dnia 19.VIII.43r. Lord Winster z przeglądu morskiego.

Nasze zwycięstwo nad łodziami podwod. na płn. Atlantyku jest największym ze wszystkich, jakie wogóle odnieśliśmy w toku obecnej wojny.- Drugi wielki sukces, to jak wiadomo desant na Sycylię. Niemcy, a ściślej mówiąc Hitler ze swą mentalnością szczura lądowego popełnili wielki błąd, raz jeszcze lekceważąc sobie znaczenie potęgi morskiej i uważając za niewykonalne przeprowadzenie operacyj amfibijnych w takich rozmiarach. Wydawało im się, że tak gigantyczna koncentracja sił morskich, stanowiąca idealny cel dla łodzi podwod. i lotnictwa jest nie do przeprowadzenia. Swoistą wymowę posiada fakt, że organizacja morskiej strony całego przedsięwzięcia spoczywała w rękach tego samego dowódcy, który swego czasu przeprowadził ewakuację z pod Dunkierki, tak często wyśmiewaną przez niem. propagandę. Dowódcą tym był admirał Ramsey. Tym razem jednak, podobnie, jak w czasie lądowania w Płn. Afryce nie odwoził on naszych żołnierzy od wroga, lecz przeciwnie, czynił to, co każdy admirał ang. uważa za swe właściwe zadanie, mianowicie dowoził armię na plac boju. Dla postawy admiralicji ang. nic nie jest bardziej charakterystyczne, jak osobiste uczestnictwo głównodowodzącego flotą sojusz., admirała ~~Sunnx~~ Cuninngham, na jednym największych naszych pancerników, stanowiącym z natury rzeczy najłatwiejszy cel dla przeciwnika, oraz dzienny rozkaz wspomnianego admirała, wydany do floty z chwilą przystąpienia do desantu : " musimy być gotowi do największego ryzyka ". Flota włoska i tym razem nie stanęła na wysokości zadania. Nie znaczy to bynajmniej, by marynarza włoskiego nie cechowała odwaga. Wręcz przeciwnie : obsady lekkich jednostek włoskich wykazały szereg razy niebywałą odwagę, zwłaszcza w czasie samobójczych raidów na port w Malcie. Naczelne dztwo floty włoskiej wykazywało jednak stale zbytnią lękli-

wość i obawę przed ryzykiem. Ta ostrożność nanic się nie przydała, gdyż i taklżejsze jednostki włoskiej mar. woj., poczynając od krążownika w dół, poniosły znaczne straty. W rezultacie możliwość użycia ciężkiej floty bojowej zostały znacznie ograniczone mimo, iż samoprzez się przedstawia nawet groźnie, gdyż w jej skład wchodzą trzy największe i najnowocześniejsze pancerniki, oraz cztery zmodernizowane. Jak wiadomo, dawniej żadna panienka nie poszła na bal bez przyzwoitki. W stosunku do floty bojowej tę rolę przyzwoitki pełnią lekkie jednostki eskortujące. Nic dziwnego, że bojowa flota włoska zachowuje się opornie wobec zalotów adm. Cunninghama, który bardzo chętnie zaprosiłby ją do tańca.-

Pozycja Japonii przypomina częściowo pozycję Anglii, częściowo zaś Włoch. Podobnie jak Anglia stanowi ona potęgę morską i nie może być poddana blokadzie, jaką stosujemy np. wobec Niemiec. Zależy ona jednak, podobnie jak Imperium od utrzymywania wolności szlaków morskich. Aby je chronić, potrzebuje olbrzymiej floty. Tutaj jednak napotyka Japonia na przeszkody dwojakiego rodzaju. Pierwsza z nich, to brak możliwości produkcyjnych, jakimi w stosunku do Anglii są wydajność stoczni USA., ang. i kanadyjskich. Drugi brak, to niewyrównanie poszczególnych klas okrętów, t.zn. podobnie, jak w przypadku Włoch niewystarczającą ilość jednostek eskortujących.- Japonia jest fantastycznie bogata pod względem zasobów ludzkich i materiałowych. Oceniając jej pozycję trzeba pamiętać o jednym kardynalnym fakcie, mianowicie, że czas jest ich sprzymierzeńcem. Tym się tłumaczyż niesłychanie zacięty opór Japonii i nie liczenie się ze stratami ludzkimi. Opłacają się one sowicie, jeśli tylko rezultatem jest zyskanie czasu na mobilizację zasobów materiałowych.-

Nie należy jednak zbyt optymistycznie oceniać trudności Japonii z powodu jej braków w tonażu. Zarówno w Indiach wschod., jak i na wsch. wybrzeżu Chin możliwości produkcyjne są b. znaczne.- Obecna wojna raz jeszcze potwierdziła słuszność zdania adm. Lorda Fischera, iż armia bryt. to pocisk, wystrzelony przez bryt. marynarkę.-

Wydawałoby się, że w ciągu dnia nic nie da się utrzymać przed lotnictwem wywiad. w tajemnicy. W istocie jest to jednak pogląd zupełnie błędny. Rzecz w tym, że braki informacji o ruchach przeciwnika mogą wynikać nietylko ze zręcznego maskowania swych pozycji i objektów ze strony wroga, ale również z niewłaściwej oceny i interpretacji tego, co działalność wywiad. zdołała stwierdzić. Znaczenia lotnictwa wywiad. nie można nigdy zandto podkreślać.+

Powracając do tematu ; nie twierdzę bynajmniej, by skupienie znacznych sił artylerii p.lotn. na wielkiej przestrzeni było w stanie udaremnić npl. akcję lotniczą, chociażby nawet nieprzyjaciel posiadał przewagę w powietrzu, - w każdym razie jednak koncentracja artylerii p.lotn. na określonym odcinku może zmusić przeciwnika do trzymania się w przyzwoitej odległości, a w specjalnych warunkach terenowych jak np. nad Cieśniną Messyńską może mieć olbrzymie znaczenie. Nie twierdzę również, by Niemcy nie ponieśli ciężkiej porażki.Byliby jednak niewątpliwie stracili więcej, niż połowę swych straży tylnych, gdyby im się nie było udało stworzenie tak gęstego " parasola".-

Musimy o tym wszystkim dobrze pamiętać i wynikające stąd oświadczenia zużytkować we wszystkich naszych przyszłych planach.-

Londyn, czwartek, dnia 26.VIII.43r. <u>Kom. ang. wieczorny. Serwis zamorski.</u>

<u>Rosja :</u> Dzisiejszy kom. ros. jest jednym z najkrótszych dotychczas wydanych. Donosi on, że w pochodzie na zachód od Charkowa oddz. ros. posunęły się o 2-3 mil, zajmując szereg miejscowości, bliżej nieoznaczonych. Na połud. zach. od Woroszyłowgradu zacięte walki, na pozostałych odcinkach jedynie działalność wywiadowcza. Zestrzelono 38 samolotów i unieruchomiono 92 czołgi.-

<u>Front śródz. :</u> Wczoraj w ciągu dnia lotnictwo ameryk. wykonało trzy nalety na wielką bazę myśliwców Foggia nad wybrzeżem Adriatyku. Pierwszy nalot wykonały długodystansowe myśliwce ameryk. z Płn. Afryki. Atakowały one, zniżając się nad samą ziemię i ostrzeliwując cele z karab. maszyn. Nalot był wykonany w ciągu 2-ch godzin trzema falami. Gdy nalatywała pierwsza fala nie pojawił się ani jeden npl. myśliwiec, w czasie drugiej wystartowało ich tylko pięć. Drugi nalot został później wykonany przez ~~xxxxxxx xxxxxx~~ z Bliskiego Wschodu. Atakowały one lotniska. Trzeci nalot został wykonany przez "Liberator"y" z Bliskiego Wschodu, które atakowały składy, trafiając szereg budynków, oraz wywołały eksplozje w pobliżu stacji kolej. Wspomniany poprzednio drugi nalot został przeprowadzony przez "latające fortece". W czasie atakowania przez bombowce obrona npl. myśliwców była już b. silna. Mimo tego zestrzelono ich 26, niszcząc ponadto szereg samolotów na lotnisku. Nalot jest uważany za bardzo udany. W pobliżu Foggia mieści się conajmniej 10 lotnisk, a ponadto krzyżuje się tam pięć linij kolej. i pięć wielkich dróg kołowych.- Wspomniane naloty dzienne wypadły między dwoma nalotami nocnymi. W nocy z wtorku na środę ciężkie bombowce RAF. "Halifax" bombardowały składy towar. w Crotone, ub. nocy zaś ciężkie bombowce "Welington" atakowały Taranto.- Ze wszystkich tych operacyj nie powróciło tylko 15 samolotów.

Front zach.: Ub.nocy lekkie bombowce "Moskito" wykonały nalot nękający na Berlin. Inne samoloty zakładały miny na wodach npl. Jeden samolot nie powrócił.
Chiny : "Liberatory" atakowały pozycje japon. pod Han-Kau i Fu-Czou. Straty npl.19 samolotów, własne 2.- Japończycy donoszą o dwóch nalotach sojusz. na Hon-Kong.-
Łodzie podwod.: Głównodowodzący floty ang., adm. Pond, przebywający obecnie w Kanadzie, oświadczył, że w walce z łodziami podwod.wygrana została dopiero pierwsza runda i że dużo jeszcze czasu upłynie, zanim one zostaną pobite.-
Hiszpania : Dziś rano przybył do Londynu amb.Hoare, by zdać raport z wyniku swych rozmów z gen.Franco.
Bałkany : Prasa szwedzka donosi, jakoby Hitler odbył rozmowę z bułgarskim królem Borysem i z prem. Rumunii Antonescu.- Ambasadorowie Bułgarii i Rumunii w Berlinie zostali wezwani do swych krajów w celu odbycia narad. Rozmowy te są łączone z przygotowaniami niem. przeciw ewent. inwazji na Bałkany.-
Anglia : Min.spraw wewn. Morrison oświadczył : musimy złamać armię niem., zanim jeszcze załamie się hitlerowski reżim. Naszym celem jest zakończyć wojnę możliwie najszybciej, a potym wziąć czynny udział w pokojowej stabilizacji Europy. Błędem jest oceniać doniosłość walk na Sycylii tylko wg. ilości ludzi, którzy w niej uczestniczyli. Trzeba pamiętać o tym, ilu ludzi na froncie wewnętrznym przypada na jednego żołnierza pierwszej linii i ilu ludzi Niemcy byliby posłali na front wschod., gdyby kampanii sycylijskiej nie było. W podobny sposób należy oceniać lotnicze operacje sojuszników, które wywierają niezwykłą presję na rezerwy ludzkie przeciwnika.-
USA.: Do Waszyngtonu przybył nowomianowany dowódca okręgu połud. wschod. Azji, Lord Mountbatten, który odbył tam konferencję z szefami sztabów, oraz głównodowodzącym floty USA., admirałem Kingiem.-

Szwecja : Wg. nadchodzących wiadomości trzy kontrtorpedowce niem. zatopiły dwie szwedzkie łodzie rybackie. W związku z tym przedstawiciel rządu szwedzkiego oświadczył, że jeśliby te doniesienia okazały się prawdziwe, to byłby to wypadek nader poważny, najpoważniejszy od czasów zatopienia przez Niemców szwedzkiej łodzi podwod. "Ulven".-

Dania : Dalsze rozruchy w Kopenhadze. Robotnicy w stoczniach zażądali od rządu 40% podwyżki płac, wynagradzania szkód poniesionych wskutek sabotaży w tej samej skali, jak gdyby chodziło o szkody z powodu działań wojennych.-

Londyn, piątek, dnia 27.VIII.43r. Kom.ang.poranny. Serwis zamorski.

Rosja : W toku ofenzywy z pod Charkowa Rosjanie przebyli już jedną trzecią drogi między Charkowem a Kijowem. Kom.ros. wspomina, że między odzyskanymi miejscowościami znajduje się również większe miasto, zajęte szturmem. Powodem największych obaw dla Niemców jest sytuacja w Zagłębiu Donieckim, gdzie Rosjanie atakują z dwóch kierunków. Jedno uderzenie postępuje z pod Izjum w kier. połud., drugie zaś w kier.zach. od rzeki Mijus. Niemcy wytężają wszystkie siły, by naporowi ros. się przeciwstawić, korzystają z okopów i umocnień, przygotowywanych od szeregu miesięcy, jak również z wielkich pól minowych. Pochód ros. uległ w następstwie zwolnieniu, ale nigdzie nie udało się Niemcom zupełnie go powstrzymać.-

Walcząca Francja : Narod. Komitet Wyzwobodzenia Francji został uznany za reprezentację Francji przez 9 państw. Ub.nocy ogłoszono, że Komitet uznały W.Brytania i Stany Zjedn. z pewnymi zastrzeżeniami, ponadto został on uznany m.in. przez Rosję, Kanadę, Brazylię, Ekwador i Boliwię, a poprzednio jeszcze przez Belgię. Odnośne noty zostały wręczone przez reprezentantów USA. i W.Brytanii, o ile chodzi o te państwa, mianowicie przez pełnomocników

W Płn. Afryce. Obie noty są oparte na analogicznych zasadach, zachodzą tylko nieznaczne różnice w stylizacji.- W związku z tym komisarz dla spraw zagranicz. René Massigli wyraził zadowolenie, że okres niepewności już minął i została utworzona podstawa dla walki o wyswobodzenie Francji. Podkreślił przytym, że Komitet nigdy nie traktował sprawy uznania go, jako dogmatu, lecz jedynie uważał to za środek w walce o uwolnienie ojczyzny. Nota ang. stwierdza, że uznaje kompetencję Komitetu w odniesieniu do tych wszystkich zamorskich terytoriów franc., które Komitet uznały, jak również w odniesieniu do krajów Lewantu, pozostających poprzednio pod administracją Komitetu gen. de Gaulle. Rząd zastrzega sobie jednak prawo oddzielnego rozpatrywania poszczególnych wypadków. Nota ameryk. stwierdza, że rząd ameryk. wita z uznaniem determinację Komitetu w kier. walki o wyswobodzenie i oczekuje, że Komitet będzie działał zgodnie z zasadami kolektywnej odpowiedzialności.- Stanowisko Rosji zostało wyjaśnione w audycji radia moskiewskiego, stwierdzającej, że Komitet został uznany, jako reprezentujący interesy państwowe Republiki Francuskiej. -
Wczoraj odbyło się zebranie Komitetu pod przewodnictwem gen. de Gaulle. Postanowiono utworzyć stowarzyszenie franc. dla sprawy franc. Indochin, oraz komitet organizacji dostaw dla Francji.-
<u>Front zach.:</u> Wczoraj w dzień udany atak myśliwców franc. na elektrownię w Bretanii. Inne myśliwce przeprowadziły zagony nad płn. Francją. Średnie bombowce RAF. atakowały Caen w Normandii. Prasa ang. publikuje zdjęcia fotograficz., przedstawiające zniszczenie w Berlinie po ostat. nalocie, w czasie którego zrzucono 1700 ton bomb. Samolot wywiad., który porobił zdjęcia we wtorek rano musiał dłuższy czas krążyć nad miastem, zanim wyszukał otwór w gęstej pokrywie dymu. Zdjęcia z Penemünde, gdzie zbombardowano urządzenia wytwórcze zakład. lotniczych, wyrabiają-

cych najnowsze, tajemnicą okryte, środki obrony p.lotn. Cała przestrzeń jest pokryta lejami z bomb.-

Front śródz. Na Sycylię przybył naczelny dowódca wszystkich wojsk kanad. na terenach zamorskich. Po inspekcji oświadczył on, że najważniejszym punktem w całej kampanii sycylijskiej jest dla niego fakt, że przeszkolenie kanad. oddz. wykazało swą zdatność, wynikającą z oparcia go na zdrowych podstawach. Okazało się, iż trzeba nawet pozostawiać nieraz flanki odsłonięte, jeśli tylko wiadomo, że nieprzyjaciel nie będzie atakował, a najważniejszą rzeczą jest nie dawać wrogowi ani chwili wytchnienia. Energia, z jaką kampania była prowadzona będzie dopiero w przyszłości należycie oceniona.-

Polska łódź podwod. "Dzik" odniosła wielki sukces, torpedując w pobliżu Bari statek cysternę pojemn. 5000 ton i pasażerski pojemn. 6000 ton. Oba statki zostały przypuszczalnie zatopione. Nie są to pierwsze sukcesy tej łodzi, gdyż w czerwcu zatopiła statek zaopatrz. w Cieśninie Messyńskiej, a poprzednio ugodziła dwoma torpedami statek cysternę. Łódź została oddana do służby w ub.roku i zbudowania w stoczniach bryt.-

Egipt.: W związku z 7-mą rocznicą podpisania traktatu egipsko-ang. amb. ang. w Egipcie wygłosił przemówienie, w którym podkreślił, że acz kolwiek traktat został podpisany w czasie pokoju, to jednak wykazał w czasie wojny pełną żywotność dzięki współpracy obu partnerów. Rok temu nawet najdzielniejsi mogli żywić wątpliwości, co do przyszłości Egiptu, u którego wrót stał nieprzyjaciel. Naród egipski wykazał wtedy pełną solidarność z Anglią.- Premier egipski Nahas Pasza podkreślił w odpowiedzi świetne stosunki z W.Brytanią, której Egipt oddał do dyspozycji swoje linje kolej., drogi, lotniska i porty. Przed Egiptem otwierają się jaknajlepsze widoki na przyszłość.-

Nowa Zelandia : Do Auckland przybyła małżonka prez.Roosevelta.-

Afryka Płd. : Min.komunikacji oświadczył,że obecnie główny wysiłek Unii jest zwrócony przeciw Japonii. Unia będzie wprawdzie nadal wysyłać do Europy żołnierzy z ekwipunkiem, ale cała jej produkcja przemysłowa jest organizowana z myślą o Japonii i głównym zadaniem jest staranie się o to, by wojskom walczącym z Japonią niczego nie zabrakło.-
Anglia : Min. pracy Bevin oświadczył, że w dziedzinie przemysłu, zatrudniającej miljon rąk roboczych, w której przed wojną pracowali prawie wyłącznie mężczyźni, pracuje obecnie 75% kobiet. Na 3.250.000 kobiet, pracujących w przemyśle bądź też pełniących służbę w siłach zbroj., ponad 90% pełni służbę całodzienną. W przemyśle zbrojeniowym Anglii pracuje obecnie o jeden miljon ludzi więcej, niż w wojnie ub.-
Dania : Radio szwedzkie donosi o dalszych rozruchach antyniem. w Kopenhadze w nocy z środy na czwartek. Niemcy otworzyli ogień do tłumów, które demonstrowały przed restauracją dla żołnierzy niem. W ciągu ostat.10-ciu dni 80 osób w Danii zginęło, a 150 poniosło rany.- W Kopenhadze niewielka fabryka, wyrabiająca części do łodzi podwod., została wskutek sabotażu zrównana z ziemią.-
Bułgaria : Wg. wiadomości niem. król Borys zachorował nagle i stan jego zdrowia daje powód do poważnych obaw.-

Londyn, czwartek, dnia 26.VIII.43r. Kom. ang. poranny.
Serwis zamorski i europ.

Konferencja Churchill-Roosevelt.

Po zakończeniu konferencji prez. Roosevelt udał się w środę do Ottawy, gdzie po połud. wygłosił przemówienie przed obu Izbami Parlamentu Kanad. Był to pierwszy wypadek w historii, że prezydent USA. przemawiał do ciał ustawodawczych Kanady. Został on entuzjastycznie powitany zarówno na ulicach miasta, jak i w gmachu parlamentu. Na wstępie prezydent zaznaczył, że w ciągu ostat. kilku dni wspólne sztaby uczestników konferencji obradowały nad zagadnieniami, dotyczącymi całości wojny. Jest to dobry zwyczaj wymieniania myśli w charakterze partnerów, a nawet śmiałbym powiedzieć, członków tej samej rodziny. Rozprawialiśmy konstruktywnie na temat współpracy celem osiągnięcia zwycięstwa w najkrótszym czasie. Kampania w Płn. Afryce i Sycylii dowiodła, do czego współpraca naszych narodów jest zdolna. Omawialiśmy również współpracę z naszymi dzielnymi sprzymierzeńcami. Doszliśmy do pewnych określonych wniosków. Rzecz prosta, że nie mogę ich ujawnić. We właściwym czasie te tajne informacje dojdą do wiadomości Niemiec, Włoch i Japonii w jedyny sposób, zrozumiały pokoślawionych umysłów. Czasami pragnąłem, by przy naszych dyskusjach był obecny ten wielki mistrz intuicji Hitler. Gdyby on był mógł uczestniczyć duchem przy naszych naradach ze swymi generałami, byłby dawno doszedł do przekonania, że im prędzej się poddadzą, tym lepiej dla nich. Narazie narody zjednoczone, które z każdym dniem stają się silniejsze są zdecydowane wojnę prowadzić z coraz większą energią. Musimy tę energię zużywać, poświęcać życie ludzkie i czas z tego powodu, że kilku gangsterów nie chce uznać elementarnych zasad uczciwości. Tym razem jesteśmy zdecydowani raz nazawsze temu bandytyzmowi położyć kres. Bynajmniej nie tęsknię za t.zw. dawnymi dobrymi czasami. Mam w stosunku do nich bardzo wyraźne zastrzeżenia. Jestem jednak pewien, że możemy jeszcze

stworzyć wielkie czasy, zapewniając ludzkości wolność od obawy przed przemocą i niedostatkiem.-
W 24 godzin po oświadczeniu Roosevelta i Churchilla, że rozmowy wojsk. w znacznej mierze dotyczyły wzmożenia wojny przeciw Japonii, pomocy dla Chin, doszła ub. nocy wiadomość z Qubec o wyodrębnieniu teatru operac. w płd.wsch. Azji i ustanowienia dztwa w tym rejonie, rozciągającego się na Indje i Cejlon, jako bazy ataku przeciw Japonii. Wspólne dztwo sojusz. zostanie zorganizowane w podobny sposób, jak w Płn. Afryce. Na głównodowodzącego został wyznaczony wice-admirał Lord Mountbatten. Jest on kuzynem króla, liczy 43 lat i brał dotąd udział w szeregu akcji woj. będąc głównodowodzącym t.zw. operacyj skombinowanych wewnątrz sił zbroj. ang. Mając 12 lat wstąpił do mar. woj. Decyzja wyodrębnienia płd. wsch. Azji zapadła już w dn. 19 czerwca, gdy w związku z desygnac gen. Wavella na wicekróla Indyj uznano za potrzebne wyodrębnienie Indyj, jako jednostki wojsk. Komentując tę decyzję, londyński "Times" stwierdza, że płd wsch. Azji są b. prawdopodobne operacje amfibijne. Nominacja jest zarazem dowodem, że akcja wojenna na Pacyfiku zostanie przyśpieszona i że zapewnienie o przyjaźni dla Ameryki, złożone przez premiera nie były pustymi słowami.- Korespondenci ang. w USA. donoszą, że ustanowienie wspólnego dztwa aljanckieg nie wywołało zdziwienia, natomiast opinia w pierwsz chwili została zaskoczona nominacją admirała, podczas gdy oczekiwano nominacji generała. Obecnie jednak zrozumiano, że ofensywa na Birmę będzie właśnie przykładem akcji skombinowanej.-

USA. - W jedenastym sprawozdaniu, przedłożonym Kongsowi z wykonywania ustawy o sprzedaży i najmie sprzętu woj. prez. Roosevelt oznajmił, że dostawy, przesłane do końca czerwca b.r. Indjom, Australii, Nowej Zelandii i Chinom przedstawiają wartość ponad dwustu osiemdziesięciu trzech miljonów funtów ste

70% dostaw dla Indyj i Chin stanowią materiały woj. USA. przykładają wielką wagę do uprzemysłowienia Indyj, dokąd przesyłają w tym celu wielkie ilości surowców i obrabiarek. W dalszym ciągu sprawozdania prezydent zaznacza, że ludność państw osi w odróżnieniu od jej przywódców nie ma powodu do żywienia obaw przed kapitulacją. Celem jest zapewnienie ludności swobody życia politycznego, obranego według własnej woli, jak również bezpieczeństwa gospodarczego. 250.000 ton stali w różnych postaciach, przeznaczonej dla Rosji przekazano innym krajom. Część wspomnianych dostaw stanowi drut kolczasty, który nie jest już Rosji potrzebny wobec tego, że nie znajduje się ona w defenzywie, lecz sama atakuje. Raport przypomina, że jeszcze do kwietnia 1942r. produkcja woj. Anglii była wyższa, niż USA. Przed wojną Anglia produkowała u siebie 40% artykułów potrzebnych dla swego wyżywienia, obecnie zaś produkuje ich 70%. Dostawy żywnościowe, wykonywane dla Anglii w ramach wspomnianej ustawy pokrywają niecałe 2% jej zapotrzebowania, które głównie jest zaspakajane produkcją własną oraz Dominjów.-

Prez.Roosevelt powrócił już z Ottawy do USA.-

<u>Rosja</u> : Oddz. ros. odzyskały na odcinku Charkowa szereg miejscowości, z których najważniejszą jest miejscowość Zenow, położona na 85 mil ang. na zach. od Charkowa, a 45 na płn.zach. od Połtawy. W ten sposób staje się zagrożoną linja kolej. Połtawa-Kijów. Na płn.zach. od Charkowa odzyskano 60 miejscowości, między nimi Achtyrkę, która szereg razy przechodziła z rąk do rąk, odkąd dwa tygodnie temu Rosjanie po raz pierwszy ją zdobyli.- Natarcie na Zagłębie Donieckie postępuje trzema uderzeniami. Niemcy mają rozkaz trzymania Stalino za wszelką cenę. Pierwsze uderzenie postępuje na połud. od Isjum i zagraża połączeniu kolei Stalino-Połtawa. Teren tamt. jest górzysty i lesisty. Drugie uderzenie posuwa się w kier. z połud. zach. od Woroszyłowgradu. Trzecie wreszcie odkąd Rosjanie pozostawili znacznie za sobą rzekę Mijus, zaczyna zagrażać połączeniom między

Stalino a Krymem.- Po przekroczeniu górnego Dońca i sforsowania rzeki Workslí Rosjanie zbliżają się do rzeki Psioł.- Przednie kolumny ros. są oddalone o 20 mil ang.od Połtawy.-
W nocy z wtorku na środę naloty na stację kolej. w Zagłębiu Donieckim, oraz na bazy na zach.od Briańska. Wszystkie samoloty powróciły.-
Ocean Spokojny : Do kwatery gł. dztwa Pacyfiku połud. zach. przybyli wiceminister wojny USA. Paterson wraz z wiceprzewodniczącym depart.produkcji woj. w min.wojny Knudsenem. Paterson oświadczył, że ofenzywa przeciw Japonii będzie prowadzona coraz energiczniej.- Omawiając walki na NOwej Gwinei dzisiejszy "Times" stwierdza, że wojna wkracza obecnie w ostatnią fazę likwidowania izolowanych baz japon. na wybrzeżu płn.wyspy. w sąsiedztwie Salamaua. Aczkolwiek odzyskanie całej Nowej Gwinei może jeszcze potrwać przez szereg miesięcy, to jednak ze zdobyciem tych baz wzrasta zabezpieczenie Australii, a zarazem zagrożenie nabrał dalszą ofenzywą sojuszniczą. Z chwilą, gdy raz Japończy zostaną wyparci z archipelagu Bismarcka i zmuszeni do wycofania się archipelagu Carolinów stanie otworem droga przed ofenzywą sojusz. na wilką skalę, skierowana ku oswobodzeniu od okupacji japon. krajów Dalekiego Wschodu.
Front zach.: W nocy z wtorku na środę naloty lekkich bombowców "moskito" na Berlin. W mieście wciąż jeszcze płonęły pożary z poprzed. wielkiego nalotu. Świadkowie z Berlina donoszą, że czyni on wrażenie wymarłego miasta. Nie funkcjonują tramwaje, autobusy, koleje naziemne i podziemne wskutek kilkakrotnego trafienia tunelu. Korespondentom neutralnym zabroniono czynić jakichkolwiek wzmianek o stratach w Berlinie i wysiedlone ich na przedmieścia.- Zdjęcia wywiad.wykazują wielkie roboty rekonstrukcyjne koło tamy rzecznej Möhne, uszkodzonej nalotem RAF. w dniu 16 maja b.r. Dowodzi to wielkiego znaczenia tych tam, zważywszy na wielkie braki sił roboczych w Niemczech.-

Sztuczny zbiornik obok tamy wciąż jeszcze próżny.- Wczoraj pod wieczór naloty średnich bombowców RAF. i USA. na lotniska w Baumonte Le Roger, Bernay, St.Martin i Triquville na połud. od Le Havre. Obrona myśliwska słaba, jeden samolot zestrzelono. Rezultaty dobre. Triquville, oraz elektrownia w pobliżu Rouen bombardowana w ciągu dnia przez średnie bombowce USA. z dobrym rezultatem. Ponadto zagony myśliwców ameryk. Z tych wszystkich operacyj wszystkie myśliwce powróciły.- Dwa myśliwce nie powróciły z patroli ofensywnych.- Zdjęcia wywiad. wykazują dobre rezultaty wtorkowego nalotu na lotnisko na połud. od Paryża, które zostało pokryte lejami od wybuchów, jak również dziennego nalotu " Liberator'ów" w pobliżu Bordaux, gdzie szereg bomb padło w pobliżu instalacyj radiotechnicznych i skupień samolotów.-

Anglia : Dzień 26 września będzie święcony, jako niedziela, poświęcona upamiętnieniu bitwy o W.Brytanię.- Jedną z najskuteczniejszych broni w czasie kampanii sycylijskiej okazał się moździerz ang. kalibru 4.2 cale. Waga pocisku 20 funtów, nośność 4000 yardów, obsługa 4-ch ludzi, działo łatwo przenośne, ogień we wszystkich kierunkach bez zmiany podstawy.-

W USA. wyświetlano z ogromnym powodzeniem film dokumentarny z bitwy o W.Brytanię. W czerwcu największą poczytność miała broszura, wydana przez ang. min. informacji i opisująca na przestrzeni 104 stron działalność ang. oddz. szturmowych, pozostających od marca 1941 r. pod naczel. dowództwem Lorda Mountbatten, które obok większych raidów na Loffoty, St. Nazaire i Dieppe wykonały szereg mniejszych.-

Front śródz.: Lotnictwo sojusz. wznieciło pożar na krążowniku włoskim niedaleko wybrzeży połud. Włoch. Był to pierwszy włoski krążownik, który pojawił się w tej stronie od kampanii sycylijskiej.Naloty na Sapri na zach., oraz Sibari na wsch. wybrzeżu / Zatoka Taranto/ Castro-Villari, Reggio di Calabria i Torre,Annuciata koło Neapolu, gdzie ~~xxxxxx~~ zrzucono bomby dwutonowe.-

M.p.27.VIII.43r. -2-

Londyn, dnia 20.VIII.43r. Wickham Steed : przegląd tygodniowy.

Jednym z najtrudniejszych zadań jest takie opracowywanie planów wojsk., by operacje militarne nie pozostawały w tyle z politycznymi możliwościami. Stąd, gdy sprawy przybierają pomyślniejszy obrót, niż przypuszczano, cała trudność polega na odpowiednim powiązaniu planów wojsk. z politycznymi i wyciągnięciu jaknajwiększej korzyści z sytuacji. Sądzę, że w tym streszcza się najważniejsze zadanie obecnej konferencji w Qubec. Nie ulega wątpliwości, że wielkie, skomplikowane operacje, jakie miały miejsce na Sycylii, wymagały całych miesięcy przygotowań. Żaden żołnierz, ani mąż stanu nie będzie się zdawał na szczęście i zawsze będzie skłonny raczej do ostrożności. Przebieg kampanii sycylijskiej dał jednak lepsze wyniki, niż wojskowi i dyplomaci mogli przewidywać. Zapowiada zarazem jeszcze dalsze, donioslłe następstwa. Niedarmo prezydent Roosevelt oświadczył, że stoim u progu wielkich wydarzeń.- Tydzień temu zaznaczyłem, że nie wypadnie nam długo czekać na skutki, jakie bezpośrednio odczuje rząd włoski, gdy tylko kampania na Sycylii zostanie ukończona. Obecnie przypuszczam, że i na praktyczne efekty konferencji w Kanadzie nie będziemy długo czekali. Rzeczoznawcy wojskowi przewidywali naogół, że kampania na Sycylii będzie trwała dwa razy dłużej, niż w rzeczywistości. Moje przewidywania były oparte na czynnikach politycznych i dlatego liczyłem się z tym, że kampania na Sycylii zakończy się nawet jeszcze prędzej. Wg. mej zaznaczonej osobistej opinii ówczesnej należało się liczyć z tym, że Włochy przestaną walczyć w 6 tygodni po zajęciu całej Sycylii. Nie przewidywałem jednak wówczas upadku Mussoliniego. Z czym się liczyłem, to z powitaniem naszych oddz. przez ludność wyspy, jako oswobodzicieli i ze wzrostem tendencyj pokojowych w całych Włoszech.-

niem. próby przerobienia sycylijskiej porażki w zwycięstwo. Stan umysłów w Niemczech musi być widocznie tak niepewny, że koła wojsk. obawiają się



Jeśli chodzi o sprawę ogłoszenia Rzymu miastem otwartym, to moim zdaniem najlepszym środkiem do zabezpieczenia swej stolicy pozostaje dla Włoch kapitulacja i w następstwie wyratowaniem się przed wojną. Włosi nie będą się mieli wówczas czego obawiać ze strony sojuszników, a wobec ich ochrony niewiele będzie im groziło od strony Niemców. Prawdę mówiąc, to cała ta afera z uznaniem Rzymu za miasto otwarte, to coś nie pies nie wydra. Wygląda na to, że Włosi próbują jakiegoś krętactwa. Sojusznicy nie mają jednak najmniejszego zamiaru zadawać z krętaczami. Rzecz prosta, że żaden człowiek cywilizowany nie może pozostać obojętnym na niszczenie zabytków w stolicy świata, z drugiej strony jednak nie możemy na to pozwolić, by kamień i wapno zagradzały nam drogę, wiodącą do uratowania samej cywilizacji. Droga wyboru dla Włoch jest jasna. Jeśli Włosi sami wyboru nie dokonają, to zostanie im narzucony przez sojuszników.-

Nic mnie bardziej nie uderzyło w ostat. czasach, jak niem. próby przerobienia sycylijskiej porażki w zwycięstwo. Stan umysłów w Niemczech musi być widocznie tak niepewny, że koła wojsk. obawiają się deprymującego efektu przegranej sycylijskiej w stosunku do ludności, i tak już przygnębionej niepowodzeniem w Rosji, zniszczeniem Hamburga, Kolonii, Nadrenii i Norymbergi, a wreszcie niepowodzeniami xxxxxxxx w wojnie z łodziami podwodnymi. Niem. maszyna wojenna wciąż jest jeszcze potężna i groźna, nawet technicznie nie została jeszcze nadwyrężona. Nic głupszego, niż przypuszczać, że armia niem. stoi u brzegu przepaści. Jednakowoż każda armia zależy od ducha, który ożywia ją, jak również ludność cywilną.-

W Norwegii i Francji Niemcy okazują silne zdenerwowanie z powodu niebezpieczeństwa inwazji, ujawniającej się we wzrastającej brutalności. Fiasco pod Charkowem może mieć podobne następstwa, jak swego czasu Stalingrad. W tych warunkach stają się wytłumaczalne słowa Goebbelsa, skierowane ostatnio przez radio

niem, do Ameryki. W audycji tej zostało wyraźnie stwierdzone, że cierpienia i ofiary, poniesione przez Niemców w ostat. miesiącu, pozbawiły wpływu czynniki extremistyczne i naród niem. jest obecnie bardziej skłonny do przyjęcia rozsądnych warunków pokoju. Jeśliby jednak ta sposobność nie została wykorzystana, to Europie grozi chaos i zniszczenie. Możemy być spokojni, że ani podobne sugestie, ani też przestrogi nie wywrą najlżejszego wpływu na sojuszników. Jeśli już obecne dozy lekarstwa, jakie aplikujemy Niemcom, zaczynają wywoływać zbawienne skutki w formie postępującego otrzeźwienia, to wniosek stąd tylko jeden mianowicie, że dawki trzeba jeszcze odpowiednio powiększyć, aż nastąpi kompletne wyleczenie.-Uderzyła mnie jedna wiadomość, posiadająca niezwykle wymowną treść. W tych dniach król uczestniczył w manewrach naszej floty bojowej. W ciągu 5-cio godzinnej, wielkiej bitwy, odtworzonej na Morzu Płn., jednostki floty, mimo atakowania przez npl. krążowniki, łodzie podwod. i samoloty wykonały w zupełności wyznaczone zadania. Co najciekawsze jednak, to, że na czele awangardy płynęła szalupa królewskiej mar. indyjskiej, w całości obsadzona przez rodowitych Hindusów. Nie przypominam sobie, by kiedykolwiek bryt. flota woj. była prowadzona przez okręt hinduski.-

Powszechną uwagę zwróciła też audycja radia bryt. do Francji, wzywająca do pogotowia na wypadek inwazji i do przystąpienia do działania na znak, dany przez właściwe ośrodki.- Nie ulega wątpliwości, że nadzieje Europy wzmagają się. Nie wiemy, kiedy się spełnią, ale że się spełnią, to jest absolutnie pewne.- Być może, że nie będziemy długo czekali na moment, gdy nasza flota przystąpi do swego zadania.-

ziemy do Ameryki. W tradycji tej zostało wyraźnie uwielbienie, że cierpienia i ofiary, poniesione przez Niemców z [illegible], pospieszyły wszystkie [illegible] cuma i [illegible]. Jeśli obecnie udział naukowy do przyjęcia rozsądnych warunków pokoju. Jednak, jednak ta sposobność nie została wykorzystana, to narody grozi chaos i zniszczenie. Dlatego być sądzonym, że ani podobne sugestie, ani przestrogi nie wywrą najlepszego wrażenia na Japończyków. Jeśli już nie można dziś lekarstwa, jeśli [illegible] Niemcom, [illegible] wyciągnąć [illegible] w ramach postępującego [illegible], to [illegible] tylko jeden [illegible], że dzięki trzeba [illegible] odpowiednio [illegible], aż osiągnie kompletne wyniszczenie. Uderzyła nas jedna wiadomość, [illegible] wszystko [illegible] trzeć. W tych dniach król [illegible] w [illegible] naszej floty bojowej.

Dnia 5-go [illegible], wielkiej bitwy, odcinano [illegible] na morzu [illegible] jednostki floty, mimo [illegible] i [illegible] w [illegible] wyznaczono zadania. Co najciekawsze jednak, to, że na całe [illegible] Indyjskiej, [illegible] przez [illegible]. Nie [illegible], by [illegible]. [illegible] przez [illegible].

[illegible] tej [illegible] tak [illegible] do [illegible], [illegible] do [illegible] na [illegible] i do przestępstwa do [illegible] na [illegible], [illegible] [illegible]. Nie ulega wątpliwości, że [illegible] [illegible], [illegible], to jest absolutnie [illegible] może, że [illegible] długo czekali na [illegible], gdy nawet flota przystąpi do swego zadania.

Londyn, sobota, dnia 28.VIII.43r. Kom. ang. wieczorny.
Serwis kraj.

Front zach.: Ub. nocy bardzo silna formacja ciężkich bombowców RAF. atakowała Norymbergę. W drodze do Norymbergi i z powrotem, jak również nad samym miastem silne formacje nocnych myśliwców niem. bezustannie atakowały bombowce ang. Rzeczą znamienną było, że npl. obrona p.lotn. polegała prawie wyłącznie na działalności myśliwców i reflektorów, natomiast ogień artylerii p.lotn. był minimalny. Pewną ilość myśliwców zestrzelono. Przemysł Norymbergi jest prawie wyłącznie nastawiony na potrzeby wojenne. Miasto jest pozatym ważnym węzłem kolej., przez który przebiegają połączenia Ruhry z połud. wschod., oraz Berlina z Monachium i Włochami. Ostatni Nalot został wykonany dwa tygodnie temu, gdy zrzucono 1500 ton bomb. Tym razem spowodowano znaczne pożary. Tej samej nocy lekkie bombowce "Moskito" atakowały Zagłębie Ruhry, oraz objekty w Francji i Holandii. Z operacyj noc. nie powróciło ogółem 33 bombowce.-

Front śródz.: Wczoraj w ciągu dnia lotnictwo sojusz. zaatakowało nowy objekt, mianowicie węzeł kolej. Sulmona na wsch. od Rzymu, gdzie w ciągu 12-stu min. wzniecono liczne pożary w składach kolej.-
Średnie bombowce RAF. atakowały Bennevento na płn. wschm. od Neapolu, a średnie bombowce USA. "Marauder" lotnisko w Cosenza. Silny opór myśliwców npl. na północy i w centrum. Z pośród 100-stu myśliwców, które stawiały opór, zestrzelono 20.- Na południu natomiast nie napotkano ani jednego myśliwca npl. i lotnictwo sojusz. działało zupełnie swobodnie i bez przeszkód. Całość ataków była skierowana przeciw stacjom kolej. na dwóch głównych linjach, łączących północ z południem. W rezultacie nalotów obie te linj nie mogą regularnie funkcjonować. W ciągu wczorajszych nalotów najsilniej atakowane było Reggio di Calabria, był to najsilniejszy nalot na południu od zajęcia Messyny. Całe straty własne w dniu wczorajszym wyniosły 9 maszyn.- Koresp. radia bryt. podkreśla, że nieobecność myśliwców npl. na południu dowodzi

iż nieprzyjaciel skoncentrował całą ilość myśliwców w celu obrony lotnisk na płn. Włoch. Jeśli tak, to oznacza to, iż pierwszą rundę walki nad Włochami sojusznicy wygrali.-
Ub. nocy nalot ciężkich bombowców RAF. "Wellington" na Salerno.- Admiralicja ang. donosi, że straty mar woja. ang. w czasie całej kampanii sycylijskiej wynoszą dwie łodzie podwod., trzy motor. łodzie torped. i dwie motor. kanonierki.-
Bułgaria : Zmarł król Borys w wieku lat 49. Premier Churchill nazwał go swego czasu królem zdrajcą. Zajmował się on dużo polityką zagranicz. swego kraju. W roku 1937 oświadczył się po stronie osi wbrew opozycji lewicowych stronnictw bułgarskich. W marcu 1941 r. przystąpił do Paktu Trzech i umożliwił tym samym państwom osi atak na Jugosławię i Grecję. Po kampanii bałkańskiej Bułgaria zajęła przeważną część Tracji i Macedonii. W r.1941 Bułgaria przystąpiła też do paktu antykominterneskiego. Jego sukcesy ówczesne zapewniły mu znaczne poparcie ze strony narodu. Był on politykiem przebiegłym i ostatnio stale wykręcał się przed żądaniami Hitlera, dotyczącymi dostarczenia wojsk przeciw Rosji, powołując się na konieczność trzymania wojsk w kraju ze względu na niebezpieczeństwo komunistycznego przewrotu.-
Wg. niesprawdzonych wiadomości król Borys został jakoby zastrzelony, gdy wracał z konferencji z Hitlerem.-
Ocean Spokojny: Na wyspie Nowej Georgii wszelki zorganizowany opór japon. ustał. Stan, w jakim oddz. ameryk. zastały składy npl. amunicji i sprzętu woj. wskazuje na to, że oddz. japon. wycofały się w pośpiechu. Pierwszy desant sojusz. nastąpił z końcem czerwca, a trzy tygodnie temu zajęto główną japon. bazę na wspomnianej wyspie, Munda.-
Na Nowej Gwinei oddz. sojusz. przenikają na lotnisk pod Salamaua od połud. zach.-
Podsekretarz Stanu w Min. Wojny USA., Patterson odbył na Nowej Gwinei konferencję z gen. Mac Arthurem.-

Chiny : Wczoraj ciężkie bombowce ameryk. atakowały lotnisko japon. w pobliżu Kantonu, ponadto wykonały drugi z rzędu w ciągu 3-ch dni nalot na Hon-Kong, gdzie trafiono dwa statki i elektrownię. W ciągu tych operacyj 10 npl. myśliwców zestrzelono napewno, a 12 dalszych przypuszczalnie. W ciągu tygodnia, który upłynął w dniu 26 b.m. lotnictwo ameryk. zestrzeliło na-pewno 78 japon. myśliwców, a przypuszczalnie 29 dalszych, tracąc 8 własnych maszyn.-

USA.: Min.mar. Knox oświadczył, że trzon ameryk. lotnictwa i mar. woj. skoncentrowano na Pacyfiku, gdzie siły te zostaną użyte przeciw Japonii, aż do jej powalenia. Nie stoi to na przeszkodzie koncentracji sił narodów sprzymierz. przeciw Hitlerowi, która nieulega wstrzymaniu.-

Dania : Główny referent spraw duńskich w radio londyńskim Jorgenson, przemawiając na temat sytuacji w Danii zaznaczył, że dla niektórych, pozostających pod wrażeniem pozornie biernej postawy Danii, zerwanie się kraju do nagłego oporu było niespodzianką. Od okupacji Danii przez Niemców w r.1940 trwa ten pozorny pokój. W rzeczywistości jednak Duńczycy rozwinęli sw. własną technikę oporu. Odczuwają boleśnie, że w rzeczywistości zeszli do roli niem. protektoratu. Ich przemysł jest eksploatowany wyłącznie na potrzeby niem. Rozwinął się silnie podziemny ruch opozycyjny, w którym biorą udział zarówno konserwatyści, jak i komuniści. Ukazuje się prasa podziemna, piętnująca wszelkie próby współdziałania z Niemcami. Gromadzona jest broń, zabierana niem. oddz. okup. podstępem bądź przemocą. Patrjoci duńscy oddawna czekali na właściwą sposobność do czynnego wystąpienia i uznali, że obecnie nadeszła właściwa pora. Wobec wypowiedzenia przez Szwecję układu tranzytowego Niemcy są zmuszeni tranzyt z Norwegią kierować na Danię. Zażądali oni wydawania im wszystkich, stojących pod zarzutem sabotażu. Duńczycy temu się sprzeciwiają, gdyż byłoby to równoznaczne z wydaniem tych ludzi w ręce kata, podczas gdy od szeregu lat kara śmierci nie była w Danii wykonywana.-

Na temat prawdziwej sytuacji w Danii w obecnej chwili krążą tylko pogłoski. Komunikacja jest zupełnie przerwana. Poselstwo duńskie w Szwecji nieposiada łączności z Kopenhagą. Kontrolowane przez Niemców radio duńskie nie podaje żadnych wiadomości na temat położenia wewnętrznego.-

Londyn, niedziela dnia 29.VIII.43r.Kom.ang.poranny. Serwis zamorski.

Rosja : Na połud. od Briańska Rosjanie posunęli się o dalsze 3-5 mil ang. poza Siewsk, zajmując ponad 50 miejscowości, oraz zdobywając wielką ilość dział, ciężarówek i składów amunicji. Oddz. ros. przybliżyły się jeszcze bardziej do linii kolej. Briańsk-Kijów.- Na zach. i płn.zach. od Charkowa Rosjanie zajęli dalsze miejscowości, których nazwy jednak nie wymieniają. Obecnie znajdują się oni o 160 mil ang. poza Charkowem, a 50-60 mil od Dniepru. Na połud. od Charkowa Niemcy znajdują się wciąż jeszcze blisko miasta. Po względnym zastoju Rosjanie wznowili ataki na tym odcinku.-
W Zagłębiu Donieckim szczególnie zacięty opór niem. mimo tego Rosjanie posunęli się w kier. na Stalino.- Drugi nalot niem. na Połtawę, gdzie trafiono pociąg, oraz wywołano szereg eksplozji i pożarów, jak również na węzeł kolej. na połud. od Stalino. Dwa samoloty ros. nie powróciły.- W ciągu dnia wczorajszego unieruchomiono 90 npl. czołgów i zestrzelono 75 samolotów.- Amb. Majski, piastujący obecnie również stanowisko wicekomisarza dla spraw zagranicz. zatrzymał się w drodze do Londynu w Aleksandrii, gdzie za jego pośrednictwem rząd ros. nawiązał pierwszy urzęd. kontakt z rządem egipskim. Ambasador odbył rozmowę, utrzymaną w serdecznym nastroju, z premierem egipskim Nahas Paszą. Ambasadora podejmowali również ang. minister dla spraw Bliskiego Wschodu Casey, oraz ambasador ang. przy rządzie egipskim.-

wadzenie musi być powierzone zręcznemu i doświadczonemu kierownictwu.-

Londyn, poniedziałek, dnia 30.VIII.43r.Kom.ang. poranny. Serwis zamorski.

Rosja : Wczoraj na odcinku Charkowa Rosjanie odnieśli znaczny sukces, zdobywając na zach. od miasta miejscowość Lubotin. Front niem. został na znacznej dług. przełamany i szereg miejscowości oswobodzono. W ten sposób została otwarta droga do natarcia na Krasnograd, a zarazem rozbity niem. system obronny, który umożliwiał opór w pobliżu Charkowa od połud. i połud. zach. Oddz. ros. posunęły się o 8 mil ang. w kier. linii kolej. Kijów-Połtawa, zdobywając trzy umocnione pozycje. Ogółem na całym odcinku Charkowa zdobyto ponad 50 miejscowości. Na połud. od Briańska oddz. ros. posunęły się dalej poza Siewsk, zwężając korytarz niem. między Siewskiem a linją kolej. Briańsk-Kijów. Niemcy podjęli 6 kontrataków, by wstrzymać ros. napór, ale wszystkie zostały odparte. Ogółem odzyskano 24 miejscowości.- Na połud. od Siewska odzyskano 15 miejscowości. W Zagłębiu Donieckim wzmożone walki na zach. od rzeki Mijus. Dalszy napór ros. w kier. Stalino. Niemcy stracili 2000 zabitych, znaczną ilość materiału woj., oraz licznych jeńców.-

Dania : Radio szwedzkie donosi, że na cieśninę między Danią a Szwecją wpłynęło 7 niem. okrętów woj., złożonych z 1 krążownika pomoc. i 6-ciu mniejszych. Zawinęły one na wybrzeżu duńskim. Szwedzka artyleria p.lotn. w Malmö dwukrotnie otworzyła ogień do samolotów niem., przelatujących nad szwedzkimi wodami terytorialnymi. 45 z pośród 50-ciu okręt. woj. duńskich zatopiło się, by uniknąć zajęcia przez Niemców. Donoszą o tym również źródła szwedzkie. W szczególności w skład formacji, liczącej 20 okrętów, wchodziły 1 okręt woj. pojemn.3500 ton, 2 nowe kontrtorpedowce, 9 łodzi podwod. i 2 torpedowce. Jeden okręt woj. został jakoby zatopiony przez niem. bombowiec, gdy próbował schronić się do Szwecji.-

Front zach.: Wczoraj w ciągu dnia myśliwce RAF. ostrzeliwały w płn.Francji lokomotywy, pociągi towar., oraz barki. Jeden samolot nie powrócił.- Zdjęcia samolot. wywiad. wykazują rozmiary szkód, wyrządzonych w ciągu ostat. nalotu na Remscheid i Mülheim w Zagłębiu Ruhry. W pierwszej z tych miejscowości 90% zabudowań śródmieścia zupełnie zniszczono. W drugiej z nich prawie zupełnie zniszczono głównie dworzec kolejowy. W jednym z zakład. przemysłowych 33 budynki zniszczono, a 42 uszkodzono. W innym zniszczonych 26 budynków, a uszkodzonych 11.-Niemcy używają obecnie coraz częściej swych dwumotorowych bombowców "Ju88" dla ochrony łodzi podwod. w Zatoce Biskajskiej. Samoloty RAF. spotykają tam niejednokrotnie po 4-8 tych bombowców.

Front śródz.: Kampania sycylijska wykazała niezwykłą sprawność ang. obsługi sanitarnej. W ciągu 5-ciu tygodni przewieziono samolotami 15.000 rannych. Szereg zabiegów przeprowadzono na miejscu dzięki samolotom szpitalnym, posiadającym urządzenia operacyjne.- Obecnie oddz. ang. zażywają dobrze zasłużonego wypoczynku i po walkach, odbywanych w tamt. straszliwym skwarze używają na kąpieli, obfitości tanich owoców, muzyce i rozrywkach, organizowanych przy udziale najlepszych zespołów ang.-

U.S.A.: Były długoletni ambasador USA. w Tokio, Joseph Grew oświadczył, że obecne wiadomości z Pacyfiku są krzepiące i wykazują oczywistą przewagę sojuszników nad Japończykami w każdej gałęzi broni. Chociaż wojna z Japonią potrwa jeszcze długo, to jednak czas już postawić pytanie, co będzie z Japonią po wojnie ? Zdrowy rozsądek nakazuje przeprowadzenia jej rozbrojenia i odebrania jej wszystkich baz strategicznych na wyspach Pacyfiku. Jest to jednak tylko część zadania. Japonia musi być wyzwolona z militaryzmu i poddana w tym celu reedukacji, począwszy od ochronek, a skończywszy na uniwersytetach. Przeważająca większość ludności z chęcią powita taką reedukację, ale jej przepro-

9 okrętów woj. już zdołało zawinąć do portów szwedzkich. Uchodźcy cywilni, którzy znajdują się na pokładach, opowiadają, że pierwszy dzień obowiązywania prawa wojennego na przestrzeni całej Danii upłynął pod znakiem walk ulicznych i sabotaży.-
Król Chrystian został jakoby internowany w pobliżu Kopenhagi.- Obsługa promów między Szwecją a Danią zawieszona. Od soboty przerwane połączenie telefoczi pocztowe.-

Szwecja : Napastliwy ton niem. prasy i radia w stosunku do Szwecji ze względu na niedwuznaczne stanowisko szwedzkiej opinii publicznej wobec postępowania Niemców w Danii i Norwegii. Radio niem. oświadczyło wczoraj, że niem. cierpliwość jest na wyczerpaniu.- W Norwegii rozstrzelano 11 osób pod zarzutem sabotażu. Związek robotników szwedzkich uchwalił rezolucję, potępiającą hitlerowski terror w Norwegii, jako ohydny i bezprzykładny.-
"Hamburger Diplomatiche Korespondenz / zarzuca Szwecji arogancką i prowokującą postawę w stosunku do Niemiec.-

Front śródz.: W sobotę naloty na osiem włoskich węzłów kolej., rozrzuconych między Zatoką Taranto a okręgiem na płn od Rzymu. Szczególnie udany był nalot " latających fortec" na składy towar. i urządzenia kolej. w Terni na płn od Rzymu. Ameryk. "Liberator'y" atakowały Taranto, obrzucając m.in. bombami krążownik. Silny opór myśliwców, których zestrzelono 29, tracąc 8 własnych maszyn. Jedynie na południu Włoch myśliwce npl. raz jeden tylko stawiały opór.- Lord kanclerz / t.zn. minister sprawiedliwości/ Simon oświadczył, że Rzym nie może być uważany za miasto otwarte jedynie na podstawie jednostronnego oświadczenia rządu włoskiego, dopóki mieszczą się w nim jakiekolwiek objekty wojskowe. Przekształcenie Rzymu w miasto otwarte, pozbawione jakichkolwiek objektów wojsk. jest prawie niemożliwością. Najlepiej zresztą o tym zadecydują władze wojskowe.-

Front zach.: Lekkie bombowce "Moskito" atakowały wczoraj w ciągu dnia ~~xxtxxyxkm~~ żeglugę na czterech kanałachw w pobliżu Hannoweru a myśliwce wykonywał zagony nad Francją. Straty npl. jeden samolot, straty własne jeden.- Jak się obecnie okazuje, ameryk. "latające forteca" zestrzeliły w jednym dniu, mianowicie dnia 17 b.m. w czasie nalotów na Schwainfu i Ratysbonę 307 myśliwców niem., mianowicie 147 na pierwszym z tych miast, a 140 nad drugim. Eskortujące myśliwce zestrzeliły 20 dalszych myśliwców. Amerykanie stracili 59 " latających fortec".- Ang. kontrtorpedowiec " Foxhound" pobił rekord przepływając do tej chwili od początku wojny 240.000 mil, t.zn. przeciętnie 7000 mil miesięcznie. Był on w Norwegii, na Madagaskarze, w Islandii w Płn.Afryce, na Malcie i w płn.części Atlantyku. Na początku wojny, jako jeden z pierwszych zatopił niem. łódź podwod. /"U39"/. Eskortował on w drodze do Ameryki olbrzymi ang. statek pasażerski "Queen Elisabeth ", który płynął z taką szybkością, że towarzyszące kontrtorpedowce ~~nie mogły nw dotrz~~ mać kroku. We wrześniu 1940 r. przebywał w remoncie w Anglii w stoczni, na którą padło 40 bomb. Mimo tego wyszedł cało i zestrzelił jeden bombowiec.

Sprawy polskie : Rządy W.Brytanii i USA. przestrzegły rząd niem., że okrucieństwa, których Niemcy dopuszczają się w Polsce będą uwzględnione, gdy nadejdzie pora wystawienia ostatecznego rachunku Niemcom za ich czyny. Stosownie do wiarygodnych informacyj od jesieni ub.roku wschod. połacie Polski, poczynając od okręgu białostockiego, są terenem systematycznej czystki niem. W lipcu b.r. objęła ona również okręg lubelski. Setki tysięcy ludzi deportowano, bądź mordowano.- Komitet międzysojuszniczy podkreślił, że masakra Żydów w Polsce przekracza potwornością wszystko, co znają dzieje.-

X2/.456 2 10

Londyn, sobota, dnia 28.VIII.43r. Kom. ang. poranny. Serwis zamorski.

Front zach.: Wczorajszy dzień upłynął pod znakiem intensywnej działalności lotnictwa sojusz. w Francji. W porze wieczor. ameryk. "latające fortece" atakowały lotniska w Francji. W ciągu dnia średnie bombowce USA "Marauder" atakowały lotnisko pod Foix. Średnie bombowce RAF. "Boston" atakowały elektrownię w płn. Francji. Myśliwce atakowały lokomotywy, oraz zatopiły jedną barkę pod Dunkierką. Lotnictwo sojusz. straciło ogółem w ciągu dnia 15 samolotów, w tym 4 ciężkie bombowce. Niemcy stracili conajmniej 18 myśliwców.- Ub. nocy ciężkie bombowce RAF. w znacznej sile atakowały terytorium npl. Jedna tylko z formacji potrzebowała pół godziny czasu na przelot nad wybrzeżem, szczegółów jeszcze brak. Ostatni raz lotnictwo sojusz. atakowało objekty na zachodzie przy udziale ciężkich bombowców w nocy z poniedziałku na wtorek, kiedy bombardowany był Berlin.

Rosja: Wczoraj Rosjanie rozpoczęli nową ofenzywę na połud. od Briańska. W toku natarcia zajęto miejscowość Siewsk, biorąc ją koncentrycznym atakiem z trzech stron, oraz 20 innych miejscowości. Niemcy stracili ponad 5000 zabitych i wielką ilość jeńców, ponadto zaś wielkie liczby giną z powodu skoncentrowanych nalotów na linii bojowej. Wspomniane straty Niemcy ponieśli w ciągu jednego dnia. Wskutek zajęcia Siewska jest bezpośrednio zagrożona linia kolej. Briańsk-Kijów.- Pod Charkowem Rosjanie posunęli się o 3-5 mil ang., zajmując miejscowość Kotelwo na zach. od Charkowa i na połud. od Achtyrki. Niemcy walczyli tutaj ze szczególną zaciekłością. Ich straty były b. ciężkie. W następstwie zagrożona jest bezpośrednio linia kolej. Kijów-Połtawa-Zagłębie Donieckie.- W Zagłębiu Donieckim Rosjanie posunęli się dalej na połud. zach. od Woroszyłowgradu.- Silne naloty sowiec. na bazy zafrontowe w rej. Charkowa i Dońca, szczególnie gwałtowny nalot na Połtawę. Ponadto był atakowany Kramatorsk.-

Front śródz.: Naloty sojusz. koncentruj się na okręg Neapolu. W ciągu dnia średnie bombowce USA. atakowały lotnisko pod Neapolem, trafiając budynki wojsk. i hangary. Bezpośrednio później średnie bombowce RAF. trafiły liczne samoloty na ziemi, stacjonowane pod Neapolem. Wreszcie "latające fortece" zaatakowały lotnisko w Capua na płn. od Neapolu przy pomocy licznych bomb odpryskowych i zestrzeliły 12 z pośród 50-ciu myśliwców npl., które próbowały bronić się. W ciągu nocy ciężkie bombowce "Welington" atakowały połączenia komunikac. w Neapolu, w ciągu dnia zaś stację kolej. w Bagnoli na zach. od Neapolu, trafiając liczne wagony.- Korespondenci donoszą, że ponad Cieśniną Messyńską rozgrywa się w dalszym ciągu pojedynek artyleryjski. Przewagę posiada artyleria sojusz., ogień dział npl. nie powoduje wielkich szkód. Życie powraca w normalne tory, sklepy są otwierane, sytuacja żywnościowa polepsza się dzięki sojusz. dostawom mąki.-

Walcząca Francja : Narod. Komitet Wyswobodzenia Francji został uznany przez rząd Chin w podobnej formie, w jakiej nastąpiło uznanie przez Anglię i Amerykę.- Komitet przyznał półtora miljona funtów ster. na pomoc dla oswobodzonych terytoriów. Przygotowywane są zapasy materiałów z Imperium Franc. w celu dostarczenia ich krajom europ. z chwilą ich wyswobodzenia. Działalność ta postępuje w porozumieniu z komisarzem żywnościowym USA. dla krajów sojusz. i okup. Leimanem.-

Afryka Połud. : Prem. gen. Smuts oświadczył w wywiadzie z koresp. Reutera, że z końcem wojny zadanie wyżywienie Europy będzie stanowiło największy problem. Afryka Połud. będzie pomagała w miarę swych sił. Wygląda na to, że na chwilę tą nie wypadnie długo czekać. Włochy są właściwie, jak gdyby już po wojnie. Sojusznicy mają zupełną rację, obstając przy zasadzie bezwarunkowej kapitulacji. Jedną z głównych przyczyn obecnej wojny było, iż Niemcy wyszły z poprzedniej wojny nieposzkodowane. Tym razem dzieje się inaczej. Niemcy już są w poważnej mierze wyniszcz

czone. Generał wypowiedział się za pomocą USA. w przyszłej organizacji Afryki, co jednak bynajmniej nie oznacza ingerencji USA. w jej sprawy. Należałoby potworzyć komisje doradcze dla poszczególnych okręgów Afryki z udziałem USA. i W.Brytanii.

Spotkanie Churchill-Roosevelt :

Prem.Churchill spotkał.się z prez.Rooseveltem z początkiem najbliższego tygodnia. W związku z tym xxxxxx data zapowiedzianego przemówienia Churchilla została przesunięta na wtorek. Obecnie premier bawi na wypoczynku w wschod. Kanadzie, gdzie oddaje się rybołóstwu. Pozostaje on cały czas w kontakcie z Qubec i za pośrednictwem tego miasta z Londynem i z Waszyngtonem.-

Chiny : Rzecznik wojsk.Czung-Kingu oświadczył, że nominacja Lorda Mountbatten stanowi pierwszy krok na drodze do zrealizowania postanowień konferencji w Qubec, co do ofenzywy przeciw Japonii. Nowy dowódca zasługuje na najwyższe uznanie i jego dotychczasowa działalność była świetna.-

Azja połud. wsch.: Nowomianowany dowódca, Mountbatten odbył w Waszyngtonie narady z dowódcami armii i floty, poczym udał się w niewiadomym kierunku.-

Indje : Przedstawiciel Indyj w Cejlonie oświadczył, że w związku z ofenzywą przeciw Japonii obowiązki obu krajów stają się coraz ważniejsze. Jest on pewny, że oba narody przyjmą je na siebie z radością. Po wojnie współpraca będzie ściślejsza, zwłaszcza na polu duchowym.-

Dania : Radio fińskie donosi na podstawie źródeł szwedzkich, że w Kopenhadze odbyła się ważna konferencja między wyższymi dowódcami.- Strajk robotników w stoczniach, który rozpoczął się w Hölsinger rozszerza się na inne okręgi.- Poseł niem. został wezwany do Berlina celem złożenia raportu.

Francja : Marszałek Petain odbył konferencję z gen.von Runstedt, głównodowodzącym wojsk niem. na zachodzie. Przy konferencji był obecny Laval.- Następnie Laval odbył konferencję z szefem włoskiej misji wojsk. w Francji.-

M.p.dnia 28.VIII.43r.

Londyn, dnia 25.VIII.43r. : Alexander Worth : korespondencja z Moskwy.

Obecny okres przedstawia szczególną doniosłość zarówno, o ile chodzi o przebieg wojny, jak i pod względem stosunków między-sojuszniczych.- Pragnę zacząć od kilku wrażeń, odniesionych przez ang. i amerykł. korespondentów wojennych w czasie ich wycieczki do Orła. Dadzą się one streścić w trzech punktach : 1/ najważniejsze, to występujące u każdego Rosjanina bezwzględna determinacja jaknajszybszego prowadzenia za wszelką cenę. Czynnik tempa góruje nad wszystkim. W rozmowach z nami Rosjanie unikają naogół poruszania tematu stosunków z sojusznikami.- 2/ Rosjanie są niesłychanie dumni z tego co dokonali. Kursk i Orzeł były zawsze przedstawiane przez Niemców, jako pozycje nie do zdobycia. Zdobycie tych twierdz stanowiło sukces tym większy, że opór niem. był i zresztą pozostaje nadal niesłychannie zacięty. Jeśli chodzi o wartość żołnierza niem., to opinia ros. jest jednomyślna. Być może, że nie jeden Niemiec ulega przygnębieniu, słysząc o losie swych bliskich w bombardowanych terytoriach. Olbrzymia większość jednak, to sfanatyzowani hitlerowcy, świetnie zdyscyplinowani i walczący do upadłego. Są to prawie wszystko roczniki młode i Rosjanie śmieją się z opowiastek o starszawyzmh panach, wysyłanych na front.- 3/ W toku obecnej kampanii Niemcy wykazali bardzo niewiele nowych pomysłów. Mimo stosowania wielkich ilości ciężkich czołgów " Tiger", oraz nowego typu zmotoryzowanych dział nie udało im się swej ofenzywy kontynuować. Mimo tego, jeśli chodzi o defenzywę, są oni twardym przeciwnikiem zarówno ze względu na wolę oporu, jak i silnie rozbudowanezk urządzenia obronne.-

[illegible]

Tutaj należy w pierwszym rzędzie wymienić miny lądowe. Jest to rodzaj broni, szczególnie dobrze dostosowany do niem. mentalności, która oddawna lubowała się w głupawych żartach tego rodzaju, jak np. wybuchające cygara i inne t.p. żarty. Tym razem doprowadzili swą pomysłowość rzeczywiście do niebywałych rozmiarów. Rosjanie stwierdzili dotąd ponad 50 rodzajów min lądowych. Kursuje wśród nich powiedzenie, że początkowo Niemcy mieli więcej min, niż pocisków, a teraz więcej, niż kul karabinowych. Jest to ich broń Nr.1. Po wojnie będzie to jeden z najcięższych problemów gdyż wszelkiego rodzaju objekty, pozbawione nawet najmniejszego znaczenia wojskowego, jako uprawne pola, ogrody są minami wprost zasiane i wynikają stąd niezliczone wypadki. Wiąży się z tym powszechne przekonanie o konieczności jaknajszybszego prowadzenia wojny. Wola wyswobodzenia swej ziemi, to powszechna namiętność górująca w Rosji nad wszelkimi innymi uczuciami. Tylko wtedy, gdy Niemcy będą z kraju poprostu wymiatani, nie będą mieli czasu na zakładanie pól minowych. Ci którzy zwiedzali Karaczew, mogli się przekonać o ciężkich stratach ros., poniesionych wskutek stosowania min na niespotykaną skalę.- Zniszczenia, dokonane przez Niemców, jeszcze bardziej potęgują przekonanie o konieczności pośpiechu. W okręgu Orła można przebywać całe mile, nie spotykając ani jednego budynku. Wszystko zrównane z ziemią. Mceńsk, stare miasto, liczące wprawdzie tylko 10.000 mieszkańców, ale sławne z wielkiej ilości starych kościołów, przedstawia jedną ruinę. Oddz. ros., które tam wkraczały spotkały tylko dwa koty i jednego psa, a po dłuższym czasie bezzębnego, trzęsącego się starca. Na bliższe zapytanie wyjąkał : mam 24 lat. Niemcy wszystkie zęby mu wybijali. Pod Orłem znaleziono groby 5000 pomordowanych ludzi. W Karaczewie i Żyzdra popalono nawet resztki ścian poburzonych budynków. Jeden z Rosjan powiedział mi z goryczą : tylo rozprawiali o czeskiej Ledicy, zrównanej przez Niemców z ziemią, a u nas tego rodzaju przykładów były tysiące.-

Rosjanie podkreślają, że pod żadnym warunkiem nie wolno Hitlerowi pozwolić na przewlekanie wojny i wykorzystywanie zwłoki do rozbudowy umocnień. Jest rzeczą możliwą zakończyć wojnę jeszcze w tym roku, ale tylko pod warunkiem, że zostaną oni jeszcze w tym roku zaatakowani od zachodu.- O ile chodzi o konferencję w Qubec, to nieobecność Rosji nie wywołała tu rozżalenia ani rozczarowania. Panuje jednak przekonanie, że konferencja wszystkich trzech mocarstw jest potrzebna w celu powzięcia decyzji co do następnego uderzenia na Niemcy.-

N.p.28.VIII.43r.

Londyn dnia 24.VIII.43r. Major Oliwer Stewart : przegląd lotniczy.

W kołach sojusz. ujawniono w odniesieniu do naszego lotnictwa dwie okoliczności : 1/ wzrost liczebności, 2/wzrost zadań z zakresu działalności.-
Sojusznicy rozporządzają obecnie nietylko najliczniejszym lotnictwem, ale również najbardziej wszechstronnym. Jest to lotnictwo, posiadające największą skalę możliwości. Ten moment często bywa niedoceniany. Skłonni jesteśmy w większym stopniu ulegać sugestii samej liczby, niż różnorodności. Tymczasem połączenie obu tych czynników, liczebności i wszechstronności decyduje właśnie o potędze lotnictwa sojuszniczego. Poza dwoma najważniejszymi typami operacyj powietrz., mianowicie atakowania przez ciężkie bombowce, oraz zagonów myśliwskich możnaby wyliczyć jeszcze conajmniej tuzin innych. Jeśli zaś chodzi o typy samolotów, to tych posiadamy kilkadziesiąt. Każdy z nich ma wyznaczone sobie specjalne zadania, wszystkie są ściśle zestrojone ze sobą dla celów ofenzywy sojuszniczej. Rzecz prosta, że wynikają stąd coraz trudniejsze zadania zarówno dla zakładów wytwórczych, jak dla organizacji dostaw w wreszcie dla samego dztwa. Nastepstwem tych komplikacji jest jednak coraz większa skuteczność i sprawność naszej broni powietrznej.-
W obrębie samych tylko nalotów długodystansowych dadzą się wyróżnić trzy całkiem odmienne typy operacyj : 1/ naloty nocne, wykonywane przez najcięższe bombowce RAF., 2/ naloty dzienne, wykonywane przez nieco lżejsze bombowce dzienne ameryk., 3/ naloty szybkich i lekkich bombowców "Moskito". Ta ostatnia kategoria jest szczególnie interesująca. Ładunek bomb samolotów "Moskito" jest niewielki, natomiast dzięki ogromnej szybkości samolot może zniżać się prawie na poziom dachu i trafiać nawet trudne cele. "Moskit"y" nadają się specjalnie zarówno do przygotowania większych nalotów, jak do kończenia dzieła,

zapoczątkowanego przez ciężkie bombowce. Ostatnio odegrały one wielką rolę, niepokojąc Niemców częstymi nalotami na Berlin i dezorientując ich z jednej strony, z drugiej zaś zmuszając do liczenia się z nalotem na większą skalę.-
Z pośród średnich bombowców należy na pierwszym miejscu wymienić bombowiec RAF.typu "Mitchell"B25, oraz ameryk. "Marauder"typu B26. Wyspecjalisowały się one w nalotach na lotniska.-
Mar. ameryk. używa bardzo wydatnie bombowców nurkowych na Pacyfiku. Nadają one szczególnie do atakowania niewielkich objektów, jak statki, oraz umocnione pozycje npl. na lądzie. W tym charakterze były one używane również w walkach lądowych w rejonie śródziemnomorskim.- Lekkie bombowce typu"Dauntless" A24, używane przez marynarkę, oraz odpowiednik w armii lądowej, mianowicie lekki bombowiec "Mustang"A26, to w pierwszym rzędzie samoloty atakujące wprawdzie nie w locie nurkowym, ale z bardzo niskiego pułapu. Podobną rolę odgrywa myśliwiec "Tayphun", który jednak również atkuje w locie nurkowym.-W Płn.Afryce wyróżniły się myśliwce "Hurricane" w atakowaniu czołgów.- Wielką rolę odgrywa,jak wiadomo, lotnictwo przybrzeżne. Jego celem jest atkowanie npl. żeglugi przybrzeżnej, ostatnio zaś wyróżniły się samoloty o bardzo dalekim zasięgu, które umożliwiły na Atlantyku w walce z łodziami podwod. zamknięcie luki, istniejącej między zasięgami działalności lotnictwa ameryk. z jednej, a ang. z drugiej strony oceanu.-
Na podkreślenie zasługuje wreszcie specjalna kategoria nalotów t.zw. "nękających", zwróconych przeciw lotniskom npl. Ich celem jest dywersja w stosunku do npl. lotnictwa. Naloty te zaczęliśmy wykonywać jeszcze w 1940 r. Wówczas miały one za zadanie współdziałanie z obroną Anglii przez wiązanie formacyj npl., które nas atakowały. Obecnie chodzi o wiązanie myśliwców npl. i odciąganie ich od eskadr bombowców sojusz., atakujących npl.

terytoria. Obecnie niema tego rodzaju objektów npl., któreby nie były zagrożone specjalnymi metodami natarcia z powietrza. W ewolucji ostat. czasów należy w szczególności wymienić naloty na npl. lokomotywy.- Jak już wspomniałem, ta różnorodność stawia ogromne zadania przed zdolnościami organizacyjnymi przemysłu i armii. Z punktu widzenia produkcji przemysł. i organizacji dostaw ideałem byłby jeden typ samolotu, silnika, broni i bomby. Ewolucja wojny zmierza jednak w odwrotnym kierunku. Korzyści, wynikające z różnolitości są tak wielkie, że inne względy muszą ustępować na drugie miejsce. Trzeba oczywiście starać się pogodzić z sobą wymogi liczebności i wszechstronności. Można jednak już dzisiaj przepowiedzieć, że rozwój lotnictwa będzie podążał w kierunku coraz większej komplikacji.-

Londyn, poniedziałek, dnia 30.VIII.43r. Kom.ang.wieczorny.
Serwis zamorski.

Rosja : Dziś wczesnym wieczorem Stalin zawiadomił w spec. rozkazie dziennym o zdobyciu Taganrogu. Wbrew niem. wersji, jakoby miasto zostało ewakuowane zgodnie z planem zostało ono zdobyte po gwałtownych walkach. Rozkaz Stalina podkreśla niezwykle śmiały manewr ros. kawalerii i broni pancer., która przekroczywszy rzekę Mijus uderzyła na miejscowość, położoną na 40 mil ang. na płn. od Taganrogu i tam zagroziwszy oskrzydleniem garnizon niem., przełamała się na froncie dług.40 mil ang. i zmusiła Niemców do wycofania się. Szereg.jednostek niem. rozbito, szczątki są otaczane i brane do niewoli. Dwie dywizje, które odznaczyły się w czasie natarcia otrzymały nazwy Taganrogu. Została obecnie oswobodzona przestrzeń 650 mil kwadrat. poza rzeką Mijus. Na połud.oddz.ros. znajdują się już na 30 mil ang. poza Taganrogiem i na pół drogi do Marjupola.- Na płn. części frontu donieckiego oddz. ros. znajdują się w odległ.26-ciu mil ang. od Stalino. W rezultacie natarcia na Taganrog opisanym wyżej manewrem oskrzydlającym, oswobodzono ponad 150 miejscowości.- Kontrataki niem. na połud., połud.zach. i zach. od Charkowa zostały odparte mimo, iż nieprzyjaciel rzucił tam wielkie siły.- Na połud. od Briańska posunięto się o dalsze 3-5 mil ang., wyswobadzając 50 dalszych miejscowości.- W dniu wczorajszym zniszczono bądź uszkodzono 150 czołgów niem.-

Szwecja : Kampania niem. prasy i radia przeciwko Szwecji nie ustaje. Wciąż wysuwane są pogróżki i aluzje na temat zapłaty, jaka czeka Szwecję z powodu jej postawy w obecnym położeniu, sprzecznej z neutralnością. W szczególności Niemcy ostro protestują z powodu demarche Szwecji w sprawie dwóch łodzi rybackich, zatopionych przez Niemców, która zresztą była utrzymana w kurtuazyjnym tonie. Koresp. radia niem. w Stokholmie donosi o napiętych stosunkach ze Szwecją." Nachtausgabe podkreśla, że jeśli Szwecja nadal będzie trwać w swej obecnej postawie, urągającej wszelkim opisom, to konsekwencje będą poważne.-

Z drugiej strony szwedzki dziennik " Socialdemocraten" miarodajny dla opinii szwedzkiej zaznacza, że jeśli Niemcy nie mają zamiaru respektować bezpieczeństwa szwedzkich łodzi rybackich, w takim razie Szwecja będzie musiała poddać rewizji swą dotychczasową postawę.-

Dania : Radio niem. potwierdza wiadomość o rezygnac całego rządu duńskiego z premierem Scaveniusem.- Radio fińskie wyraża swe współczucie z Danią i podkreślając ciężką próbę, na jaką długa okupacja wystawiła nerwy Duńczyków i podkreślając, że zmiany w sytuacji wojennej wzmocniły nadzieje na oswobodzenie się.-

Watykan : W środę będzie przemawiał przez radiostację watykańską papież Pius XII przez 15 minut do całego świata. Jest to decyzja wyjątkowej natury i jeśli papież ją powziął, to widocznie pragnął zakomunikować coś ważnego.-

Front śródz. Wczoraj "latające fortece" z Afryki Płn.Zach. zaatakowały nowy objekt, mianowicie miejscowość Orte na 40 mil ang. na płn.od Rzymu. Jest to ważny węzeł kolej., przez który przebiega główna linja kolej. do Florencji. W chwili nalotu tory i bocznice były przepełnione pociągami i wagonami towarowymi. Atak bombowców poczynił między nimi znaczne spustoszenia.- Srednie bombowce RAF. atakowały również wczoraj w dzień składy towar w Torre Annunciata, które ub.nocy były jeszcze raz atakowane przez ciężkie bombowce "Welington". Srednie bombowce atakowały również Cozenza, lekkie zaś bombowce "Boston" objekty kolej. w Lamezzia /

Anglia : Jutro o godz.19-ej letniego czasu środkowo-europ. będzie przemawiać przez wszystkie radiostaje bryt. prem.Churchill.- Min.Eden, powróciwszy do Anglii wziął udział w posiedzeniu gabinetu woj. jutro zaś spotka się z amb. Majskim, bawiącym z wizytą pożegnalną w Londynie. Konferencję z amb. Majskim odbędzie również amb. USA.Winnant.-

USA. : Prez. Roosevelt, powróciwszy do Waszyngtonu, odbył kilka konferencyj, nazwanych przez jego sekretarza osobistego epilogiem konferencji w Qubec. Pierwsza z nich, to spotkanie z chińskim ministrem spraw. zagr. Soongiem, drugie zaś z szefem sztabu USA. gen. Marschalem, oraz szefem sztabu lotnictwa gen. Arnoldem.-
Ocean Spokojny : Oddz. ameryk. zajęły wyspę Arunda na płn.zach. od Nowej Georgii, nie spotykając oporu.
Birma : RAF. zatopiła w czasie ataków na żeglugę rzeczną 60 łodzi transport. z całym ładunkiem, oraz jeden transportowiec. Ponadto atakowała Kalemyo na zach. od górnego biegu rzeki Czingwin, ciężkie bombowce USA. "Liberator" atakowały Meytkina nad górnym biegiem Irrawadi.-
Australia : Przygotowane jest uroczyste powitanie małżonki prez. Roosevelta. Gmach parlamentu będzie przystrojony czerwonymi dywanami, używanymi tylko w wyjątkowych okazjach, oraz portretami historycznymi, które poraz pierwszy od wybuchu wojny zostaną wydobyte z ukrycia, w którym dotąd były przechowywane przed inwazją i nalotami japon.-

Londyn, dnia 31.VIII.43r. wtorek. Kom. ang. poranny. Serwis zamorski.

USA. : Sekretarz Stanu Hull złożył w Waszyngtonie kategoryczne zaprzeczenie pogłosek, jakoby on, oraz inni przedstawiciele M. Spr. Zagr. byli przeciwni rządowi sowiec. Minister zaznaczył, że nigdy nie przyjmuje do wiadomości osobistych ataków, ale tym razem uznał za stosowne odpowiedzieć ze względu na to, że w grę wchodzą sojusznicy. Wspomnianą pogłoskę minister określił, jako potworne i diabelskie fałszerstwo.-
Front produkcyjny : Z Anglii i USA. napłynęły ostat. wiadomości na temat wzmożonej produkcji wojennej obu krajów. Minister produkcji W. Brytanii Littleton oświadczył, że w drugim kwartale b.r. produkcja wzrosła o 25% w porównaniu z produkcją w analogicznym okresie r.ub. Równocześnie nastąpiły zmiany w jej charakterze. Została ona zwrócona w kierunku takiego

rozdziału produkcji, któryby umożliwił wykorzystanie wzrastających możliwości wymierzania ciosów wrogowi. Nacisk został położony teraz na produkcję samolotów, statków, będących do dyspozycji mar. wojennej., oraz sprzętu naukowego i technicz. na usługach sił zbrojnych. W ciągu najbliższych 6-ciu miesięcy produkcja jeszcze znacznie wzrośnie. Wzrost w porównaniu z drugim kwartałem 1942 r. jest b. wymowny, zważywszy, iż ów okres był wyjątkowo pomyślny. W samej dziedzinie produkcji lotniczej wzrost wynosi 44%. Narody zjednoczone produkują obecnie trzy razy więcej, niż wszystkie państwa po stronie osi. W r. 1944 będą produkowały cztery razy więcej. Minister przestrzegł jednak przed lekkomyślnym optymizmem. Niemcy nie są jeszcze pobite i czeka nas jeszcze ciężka walka w Europie. Przestawienie punktu ciężkości produkcji na samoloty i statki wymaga zredukowania innych rodzajów produkcji. Potrzebujemy potężnej przewagi zarówno co do ilości, jak i jakości, jeśli chcemy doprowadzić wojnę do pomyślnego końca.-

Kierownik produkcji woj. USA. Nelson oświadczył, w lipcu USA. wyprodukowały 7.373 samolotów. Produkcja sprzętu woj. w lipcu wzrosła o 3% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Miesięczna produkcja samolotów wzrosła przeszło dwa razy w porównaniu z lipcem ub.r. W porównaniu z ub. miesiącem wyprodukowano o 19% więcej myśliwców, 8% więcej samolotów transport. i 13% więcej ciężkich bombowców. Wielkie ilości są produkowane szybowce lotnictwa taktycznego, aczkolwiek nie są one objęte wymienioną poprzednio cyfrą produkcji lipcowej.

Wzrosła również znacznie w porównaniu z czerwcem produkcja łodzi podwod., a kontrtorpedowców i jednostek eskortujących wybudowano o 25% więcej. Do końca lipca wykończono 10.000.000 ton mar. handl., czyli przeszło połowę programu na r.b., wynoszącego 19.000.000 ton.-

Kanada : Premier Kanady King udaje się do Qubec w celu spotkania się z prem. Churchillem, poczym jeszcze przed odjazdem prem. Churchilla odbędzie się pełne posiedzenie woj. gabinetu kanadyjskiego.-

Dania : Premier Scavenius zrezygnował wraz z rządem po ogłoszeniu przez Niemców w niedzielę prawa wyjątkowego. Wg. nadchodzących wiadomości król i cała rodzina królewska pozostają w areszcie domowym.- Do wybrzeży szwedzkich wciąż przebywają łodzie rybackie z uchodźcami z Danii. Na jednej z nich przybyło 6-ciu artylerzystów. Niemcy wezwali wszystkich żołnierzy duńskich, by w ciągu najbliższych dni zameldowali się u władz wojsk. niem. Winni niewykonania rozkazu będą odpowiadali przed trybunałami wojskowymi. Wg. nadchodzących wiadomości Niemcy aresztują w Kopenhadze Żydów.- Dzisiejszy "Times" podkreśla, że rozruchy w Danii dowodzą wzrastającego przekonania, iż ukazują się już pierwsze oznaki schyłku Niemiec. Wzrastają nadzieje wśród ludności krajów okupowanych. Wciąż jednak trzeba od tych ludów żądać cierpliwości. W każdym razie Dania dostarcza jeszcze jednego dowodu więcej, iż żadny naród europ. nie przyjmie dobrowolnie rządów niem. Hitlerowcy mogą panować tylko dzięki przemocy, ale tymsamym wzrasta przeciążenie ich sił wojskowych.-

Belgia : Niemcy rozstrzelali 8 osób pod zarzutem szpiegostwa, a trzy pod zarzutem gromadzenia broni.

Francja : Radio Paryż przestrzega ludność franc. przed oporem w stosunków do Niemców, opartym o rachuby na inwazję sojuszniczą. Armia niem. jest w stanie stawiać inwazji czoła, a w Francji przebywają liczni weterani z frontu wschodniego.-

Ocean Spokojny : Hydroplan ang. trafił bombą krążownik japon. przy wybrzeżach Nowej Irlandii.- Na Nowej Gwinei kontrataki japon. w okręgu Salamaua zostały odbite.- Ciężkie bombowce USA. "Liberator" zniszczyły 25 samolot. japon. w powietrzu, a nadto pewną ilość na lotnisku.-

Front zach.: Ub.nocy nalot RAF. na Niemcy. Szczegołów jeszcze brak.- Wczoraj w ciągu dnia naloty lekkich bombowców RAF. na St. Omer, myśliwów zaś na lotniska i objekty kolej. w Francji płn. i płn.zach. Jeden bombowiec nie powrócił.-

Z komentarza do komunikatu :

Jeden z wyższych oficerów ang. wyraził przekonanie, że ewakuacja Taganrogu wskazuje na rozpoczęcie wielkiej akcji niem., zmierzającej do opróżnienia całego Zagłębia Donieckiego.- Jest rzeczą znamienną, że od upadku Charkowa kierunek natarcia ros. stale zmierzał ku południu. Obecnie wydaje się, że pragną Rosjanie od Charkowa dotrzeć do Dniepru, by w ten sposób oskrzydlić Zagłębie Donieckie. Od Charkowa po Taganrog walczy 150.000-1.000.000 Niemców. Jest rzeczą bardzo możliwą, że, jak już wspomniano, Niemcy postarają się stąd swe oddz. wycofać, mając dobrze w pamięci bolesną nauczkę ze Stalingradu i z Tunisu. Stalin pragnąłby Niemców wyrzucić poza Dniepr jeszcze przed nastaniem jesieni. W ten sposób odzyskałby rozległe tereny uprawne i liczne źródła naftowe, a ponadto szereg baz i możliwości ataku jeszcze przed nastaniem mrozów. Najważniejsze byłoby wyrzucenie Niemców za Dniepr, zanim jeszcze z późną jesienią ziemia zupełnie rozmoknie. W związku z tym naporem ros. ku południu prasa bryt. oddaje się licznym rozważaniom na temat możliwości inwazji sojusz. na Bałkany. W ten sposób Rumunia mogłaby się dostać w dwa ognie, gdyż jej źródła naft. byłyby bombardowane z jednej strony przez lotnictwo sojusz. z Bliskiego Wschodu, z drugiej zaś przez lotnictwo nadciągających sił ros.- Znamiennym jest niem. doniesienie o atakach ros. na 40 mil ang. na płn.wsch.od Smoleńska.-

Dania miała być najbardziej reklamowym artykułem propagandy niem. Miał to być przykład tego, że i z narod. socjalizmem kraje europ. mogą współżyć spokojnie i swobodnie. Dopóki pozory spokoju były zachowywane, Niemcy mogli strawić nawet lodowatą pogardę, okazywaną im przez Duńczyków. Z chwilą jednak, gdy doszło do sabotaży, zmuszeni byli ogłosić stan wyjątkowy i to zapewne z wielką odrazą, nie z powodu nagłego przeczulenia sumienia, tylko z powodu nieudania się propagandowego tricku. Wg. nadchodzących wiadomości król i królowa zostali aresztowani, a inni członkowie rodziny królewskiej przebywają w Kopenhadze w areszcie domowym w pałacu królewskim. Osobistości polityczne i profesorowie uniwersytetów są aresztowani. Ten sam los spotkał przewodniczącego gminy żydowskiej i 50-ciu innych wybitnych Żydów. Odruch Duńczyków po trzechletniej okupacji niem. łatwo zrozumieć, przypominając sobie, co 40 lat temu napisał Czechow o swych doświadczeniach w Niemczech. Udał się on do Berlina, by zasięgnąć porady lekarskiej, ale zaraz stamtąd uciekł, by, jak się wyraził, uratować się przed uduszeniem w atmosferze niem.dyscypliny.-

73/7 4 8/789 10 11 12

[illegible] można było studiować [illegible] typu propagandy itp. [illegible] to być przyjęto tego. Do [illegible] kraje [illegible] społeczno i swobodnie, [illegible] zachowywanie, którzy mogą [illegible] dotyczący tej grupy uczestników. [illegible]

[illegible] gdy chodzi [illegible] komisarki byli [illegible] tylko wyjątkowy, i to [illegible] z wielkim [illegible] albo z powodu [illegible] przekroczenia [illegible], tylko z powodu [illegible] się [illegible] terenu. [illegible] zasadniczych [illegible] i [illegible] organizacji, o ile [illegible] możliwy [illegible] [illegible] w stosunku do [illegible] [illegible] polityczne i [illegible] do [illegible]. Ten sam ich sposób [illegible] grupy [illegible] i [illegible] wybitnych [illegible] po [illegible] [illegible] zatem [illegible], przypominając [illegible] dla, co to jest temu [illegible] [illegible] z Warszawą. [illegible] po [illegible] [illegible] nie zawsze [illegible] [illegible], by, jak się wyrazić, [illegible] się przed [illegible] w [illegible].-

M.p.31.VIII.43r.

Londyn, dnia 26.VIII.43r. : Trybuna Wolności. Temat dyskusji : idee przeciw państwom osi.

Przewodniczący : Sir Frederic White .
Uczestnicy : Konserwatywny poseł do Izby Gmin Brooke, działacz socjalistyczny i prof. londyńskiej szkoły Nauk Politycznych Harold Lasky. Wicedyrektor biura informacji w depart. wojny USA., przebywający w Londynie - Thomas Elliot.-
Brooke : Wszyscy jesteśmy zgodni co do tego, że w obec. wojnie musimy zwycięstwo rozegrać z naszymi przeciwnikami nietylko walką oręża, ale również walką idei. Moim wrażeniem jest, że zwycięstwo idei narod. socjalizmu i faszyzmu w krajach npl. było wynikiem nietyle przewagi nad innymi ideami, tam wówczas panującymi, co poprostu wypełnieniem istniejącej pustki. Musimy się liczyć z tym, że nasze zwycięstwo militarne, niszcząc również i ideową strukturę faszyzmu i hitleryzmu, doprowadzi zarazem do powstania nowej próżni. Czym zostanie ona zapełniona
Obawiam się, by się nie spełniła ewangeliczna przepowiedź o siedmiu szatanach, których wprowadza z powrotem do uwolnionej duszy ten jeden, który poprzednio w niej przebywał i został przepędzony.-
Przewodniczący : Jest to raczej negatywne ujęcie kwestii. Musimy przeciw stawić temu, co Hitler narzucił Europie, a japon. militaryzm w Azji, koncepcję pozytywną. Niemcy bowiem nie ograniczyli się do zapełnienia pustki, ale stworzyli jedność - narzuconą wprawdzie, ale przecież jedność. Naszym zadaniem jest przeciwstawić koncepcję jedności cywilizacyjnej, dobrowolnie przyjętej.-
Elliot : Nie zgadzam się z tym, jakoby hitleryzm i faszyzm zapełnili próżnię. Obecnie hitlerowcy, to mniejszość we własnym narodzie, górujący jedynie aktywnością. Do jakiego stopnia idea może ludzi porwać, tego najlepiej dowodzi odzew świata cywilizowanego na hasła Wilsona w ub.wojnie.

Tragedią okresu przedwojennego był brak zespolonej i zmierzającej ku określonemu celowi akcji.-

Lasky : Demokracje sprawiły ciężki zawód swą nieumiejętnością podjęcia konstruktywnej działalności w okresie między obu wojnami. Było to wynikiem tego, że ideą, tu i ówdzie rzucaną, brakowało rąk i nóg.

Przewodniczący : Czy nie możnaby, jako naczelnych idei po naszej stronie określić czterech wolności prez. Roosevelta

Brooke : musimy być zupełnie pewni wartości i konkretnej zawartości ogłoszonych idei. Niewątpliwie ideą jest wolność. Nie jest to jednak jeszcze dosyć. Hasła wolności i sprawiedliwości muszą być jeszcze uzupełnione czymś innym, nader ważnym: witalności. Mówiąc o tym mam na myśli uprzytomnienie przeciętnemu, szaremu człowiekowi jego własnego znaczenia i ważności.-

Lasky : Chodzi o to, by jednostka mogła żyć pełnią życia. T.zw. szary człowiek musi posiadać możliwości działania, mieć sposobność naocznego przekonania się, iż to co czyni, posiada rzeczywisty, faktyczny wpływ. Jeśli do tego nie doprowadzimy, poniesiemy nowe fiasco.-

Brooke : Chodzi jednym słowem o to, by pojęciu wolności odjąć znaczenie negatywne, a natchnąć je twórczą treścią.-

Przewodniczący : Hitler przyrzekł swemu narodowi wolność w stosunku do zagranicy za cenę wolności osobistej. My musimy dać ludziom przekonanie, że żyć wedle własnej woli, to znaczy zarazem spełniać określone własnym wyborem zadanie, nadające życiu wartość.-

Brooke : Z doświadczeń przedwojennych musimy wyciągnąć naukę, że hasło wolności pozostanie iluzoryczne, jeśli ograniczymy się do bezczynności.

Lasky : To wszystko prawda, ale teraz nasuwa się pytanie : kto ma planować te zadanie, których spełnienie ma nam wolność umożliwić - z myślą o kim mamy te zadanie opracowywać ?

Powtarzam : niezadowolni mnie żadna odpowiedź, nie rozwiązująca pytania, w jaki sposób każdemu z t.zw. małych ludzi przywrócić przeświadczenie, iż to, co czyni, przedstawia istotną wartość. Przypomnijmy sobie magiczny skutek słów prem. Churchilla w 1940 r., gdy Anglii groziła inwazja. Każdy, najmniejszy nawet człowiek, który rzucił się z byle jaką bronią, by chronić wybrzeże, wiedział o tym, że broni przyszłości cywilizacji. Naszym zadaniem jest doprowadzić do tego, by tego rodzaju przeżycia, streszczające się w poczuciu celowości i konieczności osobistej działalności, stały się normalnym składnikiem doświadczeń każdej jednostki.-

Elliot : Musimy na wstępie urzeczywistnić wolność od niedostatku. Próżny żołądek nie pozwoli głowie i sercu na uleganie entuzjazmowi na widok najbardziej nawet porywających zadań. Dopiero wówczas, gdy te braki usuniemy będziemy mogli przystąpić do umożliwienia ludziom prowadzenia życia twórczego i barwnego, pełnego przygód.-

Laski : Jako socjalista zdaję sobie chyba doskonale sprawę z tego, jak żywotne znaczenie przedstawia usunięcie nędzy. Zarazem jednak jestem jak najdalej od tego, by twierdzić, że to wystarczy. Chodzi o coś więcej : o wolność myśli i ducha. W najmniejszym stopniu nie pociągałby mnie widok społeczeństwa złożonego z ludzi, siedzących z założonymi rękami na pełnych żołądkach i prowadzących życie wygodne i bezczynne.-

Brooks : Wolność od niedostatku może być hasłem nawskroś egoistycznym. Odnosi się to nawet do społeczności narodowych, jeśli ich członkowie będą myśleli jedynie o dostatku własnego kraju. Zamiast narody łączyć, tego rodzaju hasło może je jedynie dzielić. Inaczej będzie, jeśli rozpowszechni się przekonanie o obowiązku dbania o dobro również innych narodów - nawet dalekich i egzotycznych.-

Nasuwa się jednak przytym poważna trudność. Przeciętny człowiek z trudnością potrafi sobie odtworzyć w wyobraźni doniosłość wydarzeń, które się rozgrywają zdala od niego. W pierwszym rzędzie trzeba go do zrozumienia tych spraw wychować i to w sensie politycznym.-

Elliot : Trzeba umieć trafić do jego wyobraźni i porwać go perspektywą wielkiego przeżycia, jakie ma da podjęty w takich celach wysiłek.-

Lasky : Trzeba, by przeciętna jednostka wiedziała o tym, że swą pracą umożliwia godne i wolne życie mieszkańcom Francji, Norwegii, czy Czech.-

Elliot : Pierwszą rzeczą w tym celu niezbędną jest uświadomienie ludziom, że budują przyszłość. Muszą oni wiedzieć o tym, iż stwarzają możliwości [illegible] twórczego życia dla innych, zmierzają do celu, godnego największych trudów.-

Brooke : Trzeba sobie jednak zdawać sprawę z tego, że ludzi nie porwą abstrakcyjne idee. Hasła same ludzi nie porwą. Słowa, jak wolność i równość trafiają na umysły, które pod wpływem przedwojennych rozczarowań są przeżarte sceptycyzmem i na same idee nie reagują. Tylko działalność i czyn są w stanie wzbudzić w nich zapał.-

Elliot : Przypominam sobie pierwsze lata po objęciu urzędu przez prez. Roosevelta, gdy Ameryka znajdowała się na dnie kryzysu. Program nowego ładu, którego realizację prez. Roosevelt natychmiast rozpoczął, natchnął społeczeństwo tak wielkim zapałem, jakiego nigdy jeszcze w okresie pokoju nie zauważyłem.-

Brooke : W 1940 r. byłem obecny na pamiętnym posiedzeniu Izby Gmin, kiedy to prem. Churchill wygłosił swą sławną mowę, obiecującą narodowi bryt. na bezpośrednią przyszłość jedynie tylko krew, łzy i trud. Pamiętam dobrze wspaniały odzew, jaki ta mowa wywołała w najszerszych warstwach społeczeń

wa, każdy, nawet pozornie najmniej znaczący człowiek zdawał sobie sprawę z odpowiedzialności, która w tej chwili na nim osobiście spoczywa. Najtrudniejszym zadaniem w czasach pokojowych będzie zasięg tego poczucia rozszerzyć. Niepodobna zapewnić trwałego współżycia narodów, jeśli do świadomości najszerszych warstw nie przeniknie świadomość, że ciąży na nich odpowiedzialność za losy nietylko własnego narodu, ale i innych.-

Brooke : Tylko tego rodzaju gorące przeświadczenie w pierwszym rzędzie wśród przywódców narodów zjedn. o konieczności wspólnego wysiłku, wspólnego dzielenia ciężarów i ofiar może spowodować, że "szary człowiek"wzniesie się ponad siebie samego.-

Lasky : Widziałem wczoraj film ameryk. depart. Informacji " Swiat obfitości ", przedstawiający wielkie zadania, jakie stoją przed sprzymierzonymi, jeśliż chcą wszędzie na świecie umożliwić ludziom godne człowieka warunki bytu. Ileż entuzjazmu może wzbudzić wśród ludzi świadomość, że ich praca np. tu w Anglii wyratuje od głodu Polaka, Greka, czy Chińczyka.-

Brooke : Trzeba nam czegoś więcej, niż wychowania, niż orientacji w sprawach gospodarczych i politycznych. Trzeba ducha religijnego. Chodzi mi o zrozumienie wielkiego znaczenia solidarności międzyludzkiej i głębokiego szacunku dla ludzkiego życia.-

Lasky : Całą podstawę cywilizacji zachod. jest przekonanie o nieskończonej wartości ludzkiej osobowości. Hitler pragnie tę koncepcję zniszczyć, zastępując ludzką indywidualność stotalizowanym robotem. Oto właśnie z nim walczymy.-

Elliot : Tylko postawa religijna w prawdziwym tego słowa znaczeniu może stanowić fundament twórczej działalności ludzkiej - tylko ~~głębokie~~ przekonanie płynące z głębi ludzkiego serca.-

się. Każdy, nawet pozornie najmniej ważny człowiek, zdawał sobie sprawę z odpowiedzialności, która w tej chwili na nim osobiście spoczywa. Najtrudniejszego [illegible] w chwili pokojowych będzie następców [illegible]. Nieodzowne zagwarantowanie trwałego współżycia narodów, jeśli do świadomości najszerszych mas [illegible] przeniknie świadomość, że ciąży na nich odpowiedzialność za los nie tylko własnego narodu, ale i innych.-

Trzecia : Tylko tego rodzaju gorące przeświadczenie w [illegible] wśród prawdziwych narodów świata, o konieczności wspólnego wysiłku, wspólnego działania ciężarów i ofiar może spowodować, że " [illegible] " [illegible] się [illegible] siebie samego.-

Czwarta : Idealizm [illegible] wszystkich. Departament Informacji " [illegible] obfitość ", przedstawiających wielkie [illegible] wszystkie [illegible] sprawy [illegible], [illegible] chęci, [illegible] umożliwić ludziom [illegible]. Ilość [illegible] coraz [illegible] wśród ludzi świadomość, że [illegible] wyzwolenia od głodu [illegible], Orła, czy [illegible].-

Piąta : [illegible] są [illegible] wszędzie, nie wyłączając [illegible] w sprawach gospodarczych i politycznych. [illegible] religijnego. [illegible] o [illegible] wielkiego [illegible] solidarności międzyludzkiej [illegible] dla ludzkiego życia.-

Szósta : [illegible] cywilizacji [illegible]. Jest [illegible] ludzkiej, [illegible]. [illegible] ludzie [illegible] stabilizacji [illegible] z nim [illegible].-

Siódma : Tylko postawa religijna w przedziwny [illegible] może stworzyć fundament trwałej [illegible] ludzkiej - tylko [illegible] przewodnic[illegible] w [illegible] ludzkiego serca.-